

Apokryfitekstejä jumalanpalvelukseen

Apokryfikirjojen tekstien käytöstä

Tämä tekstikokoelma on tarkoitettu jumalanpalvelusten, kirkollisten toimitusten ja rukoushetkien lisä- ja virikeaineistoksi.

Apokryfikirjojen tekstiperiköppeja on luontevaa käyttää jumalanpalveluksessa saarnan tai puheen yhteydessä. Messun, sanajumalanpalveluksen tai kirkollisten toimitusten Raamatun lukukappaleita ei voi korvata apokryfitekstillä.

Tekstit liittyvät kunkin pyhäpäivän, rukoushetken ja kirkollisen toimituksen sisältöön, ja ne antavat hyviä virikkeitä saarnaan tai puheeseen.

Viikkomessussa apokryfiteksti voi olla saarnan sijasta luettavana mietiskelytekstinä.

Rukoushetkissä apokryfitekstejä voidaan käyttää puheessa tai puheen sijasta luettavana mietiskelytekstinä.

Kirkollisissa toimituksissa apokryfitekstejä voidaan käyttää puheessa.

Tekstejä voidaan käyttää myös muissa yhteyksissä kuin mihin ne on valittu.

Tekstit on valinnut piispa emeritus *Juha Pihkala*, ja ne on hyväksytty Kirkon jumalanpalvelus- ja musiikkitoimikunnan kokouksessa 26.5.2011.

Joulujakso

Adventtiaika

1. adventtisunnuntai **Kuninkaasi tulee nöyränä**

Sir. 51:1-12

Sinua minä ylistän, Herrani, kuninkaani!
Sinua tahdon kiittää, Jumalani, pelastajani,
sinun nimeäsi minä ylistän!

Sinä suojelit minua, olit tukenani
ja pelastit ruumiini tuholta.
Sinä pelastit minut panettelijoiden kavalalta kieleltä,
valheita levittävien kuiskutuksilta.
Vihamiesteni edessä olit tukenani
ja pelastit minut,
suuressa laupeudessasi sinä nimesi voimalla varjelit minut
hampailta, jotka halusivat iskeä minuun,
käsiltä, jotka tavoittelivat henkeäni.

Sinä pelastit minut monista vaaroista, joihin jouduin,
liekeistä, joiden keskelle olin tukehtua,
tulesta, jota en itse ollut sytyttänyt,
ja tuonelan sisimmistä syvänteistä,
sinä varjelit pahoilta puheilta ja totuuden vääristelyltä,
nuoililta, joita sinkoaava kavalakieli.

Minä olin jo kuoleman partaalla,
tuonelan syvyydet uhkasivat elämäni.
Olin saarroksissa enkä nähnyt auttajaa,
etsin toisia ihmisiä tuekseni, mutta turhaan.
Silloin muistin, kuinka armahtava sinä olet, Herra,
kuinka olet iäti osoittanut hyvyyttäsi:
sinä pelastat ne, jotka pysyvät sinulle uskollisina,
vapautat heidät vihollisten käsistä.
Niin korotin rukoukseni maan alhoista
ja anoin pelastusta kuolemasta.
Minä rukoilin Herraa, isääni ja herraani:
"Älä hylkää minua ahdistuksen päivänä,
kun olen röyhkeiden ihmisten armoilla.
Alati minä ylistän sinun nimeäsi,
alati tahdon laulullani kiittää sinua."
Minun rukoukseni kuultiin.

Sinä pelastit minut tuhoutumasta,
autoit vapaaksi pahoina aikoina.
Sen tähden minä kiitän ja ylistän sinua
ja kuulutan Herran nimen kunniaa.

1. adventtisunnuntain jälkeinen viikko

Viis. 6:12-16

Viisaus loistaa valoaan
eikä katoa koskaan.

Ne, jotka viisautta rakastavat,
voivat sen helposti nähdä,
ne, jotka sitä tavoittelevat,
löytävät sen.

Se ehtii niiden edelle, jotka sitä kaipaavat,
ja ilmaisee itsensä heille.

Vaikka joku aamuhämärissä kiirehtisi etsimään sitä,
ei hätää: se istuu jo ovensuussa.

Viisauden tavoittelu on ylintä ymmärrystä.

Se, jota viisaus valvottaa,
saa kohta levollisen mielen.

Viisaus kulkee kaikkialla ja etsii niitä,
jotka se voi katsoa arvoisikseen.

Mielellään se näyttäytyy heidän teillään,
ja milloin he sitä ajattelevatkin,
se tulee heitä vastaan.

2. adventtisunnuntai **Kuninkaasi tulee kunniassa**

Bar. 4:36–5:9

Kohota katseesi itään, Jerusaleml! Jumala tuo eteesi riemukkaan näyn. Lapsesi, joista jouduit luopumaan, ovat kokoontuneet yhteen idästä ja lännestä, he tulevat Pyhän kutsua seuraten ja iloitsevat Jumalan kirkkaudesta.

Riisu surupukusi, Jerusaleml, ota yltäsi ahdingon vaate ja verhoudu ikiajoiksi Jumalan kirkkauteen! Pue yllesi Jumalan vanhurskauden viitta, kruunaa pääsi Ikiaikaisen kirkkaudella, sillä Jumala näyttää sinun loistosi koko maanpiirille, kaikelle mitä on taivaan alla, ja antaa sinulle ikuisen nimen. Sinun nimesi on oleva Oikeudenmukainen rauha, Hurskas kunnia. Nouse, Jerusaleml, astu korkealle vuorellesi ja katso kohti itää: lapsesi tulevat! Pyhän kutsusta he ovat kokoontuneet yhteen idästä ja lännestä, ja he riemuitsevat siitä, että Jumala on pitänyt heidät mielessään. He lähtivät luotasi jalan, vihollisten vieminä, mutta kun Jumala tuo heidät takaisin, heitä kannetaan kunniasaatossa kuin kuninkaan valtaistuimella. Jumala on käskennyt jokaisen korkean vuoren madaltua, jokaisen ikivanhan kukkulan alentua ja kaikkien laaksojen täyttyä, jotta maa tasoittuisi ja Israel voisi vakaasti kulkea Jumalan kirkkauden suojassa. Jumala käskää myös, että metsien ja kaikkien tuoksuvien puiden tulee suoda varjonsa Israelille. Kirkkautensa valolla Jumala johdattaa kansaansa, ja Israel riemuitsee hänen laupeudestaan ja oikeamielisyydestään.

3. adventtisunnuntai **Tehkää tie kuninkaalle**

Sir. 17:25–32

Käänny Herran puoleen, jätä syntinen elämä,
rukoile häntä ja pyri eroon synneistäsi.
Pala Korkeimman luo, käännä selkäsi vääryydelle.
Hän johdattaa sinut pimeydestä pelastuksen valoon.
Vihaa sydämesi pohjasta sitä, mitä Herra kammoksuu.
Kuka ylistää Korkeinta tuonelassa?
Eläviltä hän saa kiitoksensa.
Ei kuollut kiitä, ei mikään eloton,
Herraa ylistävät ne, jotka ovat elossa ja voimissaan.
Kuinka suuri onkaan Herran laupeus,
kuinka anteliaasti hän armahtaa ne,
jotka palaavat hänen luokseen!
Samaan ei ihminen yllä,
koska hän on kuolevainen.
Mikään ei loista aurinkoa kirkkaammin,
mutta sekin pimentyy,
ja ihminen, joka on lihaa ja verta,
hautoo pahoja ajatuksia.
Herra valvoo taivaan korkeuksien joukkoja,
mutta ihmisten suku on tomua ja tuhkaa.

4. adventtisunnuntai **Herran syntymä on lähellä**

Sir. 42:15–25

Minä tahdon muistella Herran tekoja
ja kertoa siitä, mitä olen nähnyt.
Herra teki luomistyönsä sanallaan,
sääti ja toteutti kaiken tahtonsa mukaan.
Valollaan aurinko luo katseensa kaikkeen,
Herran kirkkaus täyttää koko luomakunnan.
Pyhät enkelitkään eivät pysty kertomaan
kaikkia ihmeellisiä tekoja,
jotka Herra, Kaikkivaltias, on vahvistanut,
jotta kaikki olisi omalla paikallaan hänen kirkkaudessaan.
Hän tutkii merten syvyydet ja ihmisten sydämet,
hän näkee viekkaimpienkin aikeiden lävitse.
Kaikki on Korkeimman tiedossa,
hänen katseensa tavoittaa aikojen merkit.
Hän tuo julki menneet ja tulevat
ja paljastaa salattujen asioiden kulun.
Yksikään ajatus ei jää häneltä huomaamatta,
yksikään sana ei jää häneltä salaan.
Hän on pannut paikoilleen viisautensa voimannäytöt,
hän on yksi ja ainoa ikiajoista ikuisuuteen.
Mitään ei voi lisätä eikä mitään poistaa,
ei hän tarvitse neuvonantajia.

Kuinka ihania ovatkaan kaikki hänen tekonsa –
ja niistä on näkyvissä vain kipinän verran!
Ne kaikki elävät ja pysyvät ikuisesti;
kukin toteuttaa tarkoitustaan ja tottelee häntä.
Kaikkea on kaksittain, toinen on toisen vastapari,
mitään turhaa hän ei ole tehnyt.
Toinen täydentää toista parhaalla tavallaan –
kuka kyllästyisi katselemaan Herran ihanuutta!

Jouluaika

Joulu

Jouluaatto **Lupaukset täyttyvät**

Tob. 14:3–9

”Poikani, ota lapset mukaasi ja muuta kiireesti Meediaan. Minä uskon siihen Jumalan sanaan, jonka Nahum on lausunut Ninivestä; kaikki se tulee tapahtumaan Assyrialle ja Ninivelle. Täällä käy toteen kaikki, minkä Israelin profeetat, Jumalan sanansaattajat, ovat ennustaneet. Yksikään heidän ennustuksensa ei osoittaudu vääräksi, ja kaikki tapahtuu oikealla ajallaan. Meediassa olet paremmassa turvassa kuin Assyriassa tai Babyloniassa. Minä tiedän ja uskon, että kaikki, mitä Jumala on sanonut, käy toteen; yksikään hänen sanansa ei osu harhaan.” Kaikki maanmiehemme, jotka vielä asuvat Israelissa, viedään pois hyvästä maastaan, ja heidät hajotetaan eri puolille vieraisiin maihin. Koko Israelin maa jää autioksi, Samaria ja Jerusalemin autioituvat, ja Jumalan temppeliä surraan; se on pitkään pelkkä palanut rauniokasa.

”Mutta jälleen Jumala armahtaa heidät ja tuo heidät takaisin Israelin maahan. Jälleen he rakentavat temppelin, eikä se ole edellisen kaltainen vaan pysyy pysyessä aikojen loppuun saakka. Silloin kaikki saavat palata vankeudestaan, Jerusalemin rakennetaan täyteen loistoonsa ja Jumalan temppeli pystytetään sinne sen mukaisesti kuin profeetat ovat ilmoittaneet.

”Silloin kaikki ihmiset, maailman kaikki kansat kääntyvät ja alkavat koko sydämestään kunnioittaa ja palvella Jumalaa. Kaikki he hylkäävät jumalankuvansa, jotka vilpillisyydessään johtivat heidät harhaan, he kiittävät ikiaikojen Jumalaa, niin kuin oikein on. Noina päivinä vapautetaan kaikki israelilaiset, koska he ovat aidosti uskoneet Jumalaan ja pitäneet hänet mielessään, ja he koontuvat yhteen ja tulevat Jerusalemiin. Tästä alkaen he elävät aina rauhassa Abrahamin maassa, jonka he nyt saavat omakseen. Niille, jotka todella rakastavat Jumalaa, koittaa ilon aika, mutta ne, jotka elävät synnissä ja vääryydessä, katoavat maan päältä.

”Kuulkaa, lapseni, nämä neuvot, jotka teille annan: Palvelkaa Jumalaa vilpittömin mielin ja toimikaa aina hänen tahtonsa mukaan. Opettakaa lapsennekin elämään oikein ja auttamaan köyhiä, pitämään Jumala mielessään ja aina ylistämään hänen nimeään kaikin voimin ja sydämen pohjasta.

Jouluyö Teille on syntynyt Vapahtaja!

Viis. 18:14–15a

Kun syvä hiljaisuus ympäröi kaiken
ja yö eteni kulkunsa puoliväliin,
sinä sinkosit valtaistuimeltasi kaikkivoivan sanasi.

Jouluaamu Nyt Betlehemiin!

Viis. 16:20–29

Mutta omalle kansallesi sinä annoit enkelten ruokaa,
lähetit taivaasta leipää, jonka he vaivaa näkemättä
saivat syödäkseen,
joka tarjosi heille iloa ja nautintoa
ja sopi jokaisen makuun.
Tuo ravinto, jonka annoit,
osoitti, kuinka hellä olet lapsillesi.
Se mukautui jokaisen makuun,
muuttui sellaiseksi kuin kukin tahtoi.
Se oli kuin lunta ja jäätä,
mutta tulelessakaan se ei sulanut.
Näin heille osoitettiin tämä:
vaikka tuli leimusi rakeiden keskellä
ja liekehti rankkasateessakin
niin että poltti vihollisten sadon,
se menetti nyt voimansa,
jotta oikeamieliset tulisivat ravituiksi.

Luomakunta palvelee sinua, tekijäänsä,
se jännittää voimansa ja rankaisee väärämielisiä
mutta höllentää otettaan
auttaakseen niitä, jotka luottavat sinuun.
Niinpä se silloinkin palveli sinua
ja ravitsi lahjallasi kaikki
muuntuen sen mukaan, mitä kukin tarvitsi ja tahtoi.
Sinä rakastit näitä lapsiasi, Herra,
ja halusit opettaa heille tämän:
Eivät ihmistä ruoki vain maan tuotteet.
Ne, jotka sinuun uskovat,
saavat ravintonsa sinun sanastasi.
Tuo, mitä tuli ei kyennyt tuhoamaan
suli hetkessä, eikä siihen tarvittu
kuin lämmin auringonpaiste.
Tällä sinä osoitit heille,
että jo ennen auringonnousua tulee kiittää sinua,
jo aamun sarastaessa tulee sinua rukoilla,
sillä kiittämättömän toivo sulaa kun talvinen kuura,
valuu pois kuin maahan viskattu vesi.

Joulupäivä Sana tuli lihaksi

Viis. 10:1-9, 15-16

Viisaus suojeli luomakunnan ensimmäistä isää,
silloin kun ainoastaan hänet oli luotu.

Se pelasti hänet, kun hän lankesi,
ja antoi hänelle voiman hallita kaikkea.

Mutta jumalaton hylkäsi vihassaan viisauden,
ja mieletön veljesmurha vei hänet perikatoon.

Hänen vuokseen tulva peitti maan,
mutta viisaus tuli jälleen apuun
ja ohjasi oikeamielisen vähäistä puulauttaa.

Kun pahuuden yhdistämät kansat joutuivat sekasortoon,
viisaus valitsi oikeamielisen,

piti hänet Jumalan silmissä tahrattomana

ja antoi hänelle voimaa voittoa sääli,

jota hän tunsi lastaan kohtaan.

Kun jumalattomat tuhoutuivat,

viisaus pelasti oikeamielisen

tulelta, jota satoi viiteen kaupunkiin.

Yhä edelleen noiden kaupunkien pahuudesta todistavat

savuava aavikko, raakileiksi jäävät hedelmät

ja suolapatsas, epäuskon muistomerkki.

Halveksiessaan viisautta

he eivät oppineet tuntemaan hyvyyttä.

Lisäksi he jättivät mielettömyydestään jälkimaailmalle muiston,

jotta he ja heidän väärät tekonsa eivät unohtuisi.

Mutta omat palvelijansa viisaus pelasti ahdingosta.

...

Viisaus pelasti hurskaan, nuhteettoman kansan,

vapautti sen sortajien vallasta.

Se asettui Herran palvelijan sieluun

ja uhmasi julmia kuninkaita ihmein ja merkein.

Tapaninpäivä (2. joulupäivä) **Kristuksen todistajat**

1. Makk. 1: 29–40

Kahden vuoden kuluttua kuningas lähetti Juudean kaupunkiin virkamiehen, jonka oli määrä johtaa veronkantoa, ja tämä saapui Jerusalemiin vahva sotajoukko mukanaan. Hän puhui kaupunkilaisille rauhasta ja sovinnosta, ja nämä uskoivat häntä, mutta hänellä oli petos mielessään. Äkkiarvaamatta hän hyökkäsi kaupungin kimppuun, löi israelilaiset ja tappoi heitä suurin joukoin. Hän ryösti ja poltti kaupungin ja repi maahan sen talot ja ympärismuurit. Naiset ja lapset vangittiin ja vietiin pois, ja karja jaettiin sotaväelle.

Uudet vallanpitäjät rakensivat Daavidin kaupungin ympärille korkean ja paksun muurin, jossa oli vankat tornit, ja näin tästä alueesta tuli heidän linnoitukseensa, Akra. Sinne he asettivat syntistä väkeä, Jumalan laista piittaamattomia miehiä, ja nämä linnoittautuivat sinne lujasti. Linnoitukseen varattiin aseita ja muonavarjoja, ja myös Jerusalemissa otettu ryöstösaalis koottiin sinne. Tuosta väestä tuli kaupungille ainainen uhka.

Tuo paikka oli kuin paha juonittelija,
joka alituisesti väijyi temppeliä ja aiheutti hajaannusta Israelissa.
Temppelin ympärillä vuodatettiin viattomien verta,
ja näin pyhäkkö saastui.
Jerusalemin asukkaat joutuivat pakenemaan,
ja niin kaupungista tuli muukalaisten asuinsija.
Heidän jälkeläisilleen se kävi vieraaksi,
omat lapset olivat sen hylänneet.
Sen temppelissä oli autiota kuin aavikolla,
sen juhlat muuttuivat murheeksi,
sen sapattien tilalle tuli häpeä,
sen kunnia katosi tyhjiin.
Kirkkaus oli täyttänyt sen –
nyt se oli täynnä häpeää.
Se suistui korkeuksistaan
ja vajosi murheeseen.

Apostoli Johanneksen päivä (3. joulupäivä) Jumala on rakkaus

Sir.15:1-6

Näin tekee se, joka pelkää Herraa;
joka noudattaa lakia, tavoittaa viisauden.
Äidin lailla viisaus tulee häntä kohti
se ottaa hänet vastaan kuin nuori vaimo.
Se antaa hänelle syötäväksi ymmärryksen leipää,
oivalluksen vettä hän saa juodakseen.
Hän tukeutuu viisauteen eikä horju,
siihen hän turvaa eikä joudu häpeään.
Se korottaa hänet kumppaneita korkeammalle
ja kansankokouksessa avaa hänen suunsa.
Hän löytää ilon, hän saa riemun seppeleen,
ja viisaus lahjoittaa hänelle pysyvän nimen ja maineen.

Viattomien lasten päivä (4. joulupäivä) **Jeesus pakolaisena**

1. Makk. 1: 54–63

Kislev-kuun viidentenätoista päivänä vuonna 145 temppelinpolttohrialttarille pystytettiin turmion iljetys. Kaikkialle Juudean kaupunkeihin rakennettiin alttareita, ja kaduilla ja ovien edustalla poltettiin suitsukkeita. Kaikki Jumalan lain kirjat, jotka löydettiin, revittiin ja poltettiin. Jos tavattiin joku, jolla oli liiton kirja tai joka yhä noudatti sen lakia, hänet surmattiin kuninkaan määräyksen mukaan. Kuukaudesta toiseen kuninkaan miehet mellastivat Israelin kaupungeissa ja kohtelivat väkivaltaisesti kaikkia, jotka kiinni saivat.

Joka kuukauden kahdentenäkymmenenäviidentenä päivänä toimitettiin uhri sillä alttarilla, joka oli rakennettu polttouhrialttarin päälle. Naiset, jotka olivat ympärileikkauttaneet poikansa, surmattiin kuninkaan käskyn mukaan, ja pojat hirtettiin äitinsä kaulaan. Myös muut perheenjäsenet ja ympärileikkauksen toimittaneet surmattiin. Monet israelilaiset pysyivät kuitenkin lujina ja kieltäytyivät urheasti syömästä epäpuhdasta ruokaa. Heidän mielestään oli parempi kuolla kuin saastuttaa itsensä ruoalla ja häväistä pyhä liitto, ja niin heidät surmattiin. Israelin yllä oli raskas viha.

1. sunnuntai joulusta Pyhä perhe

Jer. k. 1–6

Niiden syntien vuoksi, joilla te olette rikkoneet Jumalaa vastaan, teidät viedään Babylonian kuninkaan Nebukadnessarin käskystä pakkosiirtolaisiksi Babyloniaan. Kun tulette Babyloniaan, jätte sinne vuosiksi ja vuosikymmeniksi, aina seitsemän sukupolven ajaksi, kunnes minä tuon teidät sieltä turvallisesti pois.

Babyloniassa te näette hopeisia, kultaisia ja puisia jumalia, joita miehet kantavat hartioittensa varassa ja jotka saavat pakanat pelkäämään. Pitäkää siis varanne, ettei teistäkin tule noiden vierasheimoisten kaltaisia ettekä heidän laillaan joudu pelon valtaan, kun näette ihmisten kumartavan niitä edestä ja takaa. Sanokaa mielessänne: ”Sinua meidän tulee kumartaa, Valtias.” Minun enkelini on teidän kanssanne, ja hän pitää teistä huolen.

Sir. 3:3–7, 14–17a

Joka isäänsä kunnioittaa, sovittaa syntinsä,
se aarteita kerää, joka pitää arvossa äitiään.
Joka kunnioittaa isäänsä, saa ilon omista lapsistaan,
ja kun hän rukoilee, hänen rukouksensa kuullaan.
Joka isäänsä kunnioittaa, elää pitkään,
joka kuulee Herraa, ilahduttaa äitiään.
Joka pelkää Herraa, kunnioittaa isäänsä
ja palvelee vanhempiaan kuin orja isäntäänsä.

...

Isälle osoitettu laupeus ei jää unohduksiin –
se rakentaa sen, minkä synneilläsi rikoit.
Ahdingon aikana se luetaan hyväksesi,
se hävittää syntisi kuin aurinko kuuran.
Joka hylkää isänsä, rienaa Herraa,
joka vihoittaa äitinsä, sen Herra kiroaa.

Mitä teetkin, poikani, pysy vaatimattomana,
se tuo enemmän ystäviä kuin lahjojen jakelu.

Uudenvuodenaatto **Aikamme on Jumalan kädessä**

Viis. 1:1-6

Rakastakaa oikeamielisyyttä, maailman hallitsijat,
ajatelkaa Herraa puhtain sydämin,
vilpittömin mielin etsikää häntä.

Ne, jotka eivät häntä koettele, voivat hänet löytää,
hän ilmaisee itsensä niille, jotka eivät häntä epäile.

Väärä järkeily erottaa Jumalasta,
hänen mahtinsa paljastaa mielettömät,
jotka tahtovat panna sen kokeeseen.

Vehkeilijän sieluun ei viisaus tule,
ei se asetu synnintekijän ruumiiseen.

Pyhä henki kasvattaa ja opettaa.

Se ei siedä vilppiä,

se kaihtaa järjetöntä järkeilyä

ja näyttää voimansa, kun väärä lähestyy.

Viisaus on henki, joka rakastaa ihmistä

mutta ei jätä rankaisematta sitä,

jolla on riensaus huulillaan.

Jumala tutkii hänen sisimpänsä,

pitää tarkoin silmällä hänen sydäntään

ja kuuntelee, mitä hänen kielensä puhuu.

Uudenvuodenpäivä **Jeesuksen nimessä**

Sir. 24: 5-31

Minä yksin kiersin ympäri taivaankaaren
ja kuljin syvyyksien syvimmillä pohjilla.
Meren aallot ja kaiken maan,
kaikki kansat ja kansakunnat minä otin hallintaani.
Niiden joukosta etsin lepopaikkaa,
kansaa, jonka perintömaille asettuisin.
Silloin sain kaiken luojaalta käskyn,
hän, joka minut loi, antoi minulle rauhaisan sijan.
Hän sanoi: "Asetu Jaakobin heimon pariin,
Israel olkoon sinun perintöosasi."

Jo ennen aikojen alkua hän loi minut,
enkä minä katoa aikojen mentyä.
Minä palvelin hänen edessään pyhäkköteltassa
ja sain pysyvän sijan Siionista.
Rakkaasta kaupungistaan hän antoi rauhaisan asunnon,
Jerusalemmissä on minun valtani keskus.
Minä juurruin kunniakkaaseen kansaani,
sain perintöosakseni Herran oman maan.

Minä kasvoin korkeaksi kuin Libanonin setri,
kuin sypressi Hermonin vuorella.
Minä ylenin kuin En-Gedin palmu,
kuin Jerikon ruusut
tai tasangon vihanta oliivipuu,
minä kasvoin korkeaksi kuin plataani.
Niin kuin kanelipuu, kuin piikkibalsamipensas,
kuin paras mirha minä levitin tuoksuani,
kuin galbaanihartsit, kuin onyksikotilo tai mastiksipihka,
kuin savuava suitsuke pyhäkköteltassa.
Minä levitin oksani kuin pistaasipuu,
ja ne oksat olivat ihanan kauniit.
Minä versoin kuin lehtevä viiniköynnös,
ja kukkani tuottivat runsaasti ihanaa hedelmää.
Minä olen puhtaan rakkauden, Herran pelon,
tiedon ja pyhän toivon äiti.
Minä annan nämä ikuiset lahjani lapsilleni,
kaikille, jotka Herra valitsee.

Tulkaa luokseni, te, jotka kaipaatte minua,
ja ravitkaa itsenne minun antimillani.
Jo ajatuskin minusta on hunajaa makeampi,
ja omilleni maistun makeammalta kuin mesikakku.
Jotka minua syövät, niiden nälkä kasvaa,
jotka minua juovat, janoavat yhä lisää.
Joka minua kuulee, ei joudu häpeään,

joka minua seuraa, välttää synnit.

Kaikki tämä on sanottu Korkeimman Jumalan liiton kirjassa,
laissa, jonka Mooses antoi meille,
perinnöksi Jaakobin seurakunnille.

Ammentakaa väsymättä voimaa Herrasta,
pitäkää hänestä kiinni, niin hän vahvistaa teitä.
Herra, Kaikkivaltias, on ainoa Jumala,
hän on meidän pelastajamme, ei kukaan muu.

Laki tulvii viisautta kuin Pison vettä,
kuin Tigris kevään sadonkorjuun aikaan.
Se vuodattaa ymmärrystä kuin tulviva Eufrat,
kuin Jordan elonleikkuun päivinä.
Se vyöryttää opetustaan kuin Niili vesiään,
kuin Gihon viininkorjuun koittaessa.
Ensimmäinen ihminen ei viisautta saavuttanut,
ja yhtä vähän yltää siihen viimeinenkään,
sillä sen ajatukset ovat merta laajemmat,
sen mietteet syvemmät kuin syvin meri.
Jeesus, Sirakin poika, viisauden opettajana
Minä olen virran vähäinen haara,
puutarhan kastelukanava.
Minä sanoin: "Ryhdyn kastelemaan puutarhaani,
annan taimilleni runsaasti juotavaa."
Mutta kanavani kasvoi virraksi,
ja virrastani tuli meri.

2. sunnuntai joulusta Herran huoneessa

Sir. 24:1-4, 19-22

Viisaus ylistää itseään,
puhuu ylpeästi oman kansansa keskellä.
korkeimman kokouksessa se avaa suunsa
ja puhuu arvonsa tuntien hänen joukoilleen:
– Minä olen lähtöisin Korkeimman suusta,
usvan lailla minä verhosin maan.
Korkeuksiin minä pystytin asuntoini,
valtaistuimeni oli pilvipatsaassa.

...

Tulkaa luokseni, te, jotka kaipaatte minua,
ja ravitkaa itsenne minun antimillani.
Jo ajatuskin minusta on hunajaa makeampi,
ja omilleni maistun makeammalta kuin mesikakku.
Jotka minua syövät, niiden nälkä kasvaa,
jotka minua juovat, janoavat yhä lisää.
Joka minua kuulee, ei joudu häpeään,
joka minua seuraa, välttää synnit.

Loppiaisaika

Loppiainen (Epifania) *Jeesus, maailman valo*

Sir. 39:6–13

Jos Herra, suurin ja korkein, niin haluaa,
hän täyttyy ymmärryksen hengellä.
Viisauden sanat pulppuavat hänen huuliltaan,
ja hän kiittää rukouksessaan Herraa.
Hän ohjaa järkensä ja harkintansa oikeaan suuntaan
ja pohtii mielessään Herran salaisuuksia.
Hän jakaa toisille oppia, jonka on itse saanut,
ja Herran liiton laki on hänen ylpeytensä.

Tuon miehen viisautta ylistävät monet,
eikä hänen maineensa ikinä häviä,
ei katoa hänen muistonsa,
vaan hänen nimensä elää polvesta polveen.
Kaikki kansat kertovat hänen viisaudestaan,
kansankokous kuuluttaa hänen kiitostaan.
Jos hän elää pitkään, hän voittaa maineeltaan tuhannet,
jos hän kuolee, jo siihenastisessa on kyllin.

Tahdon vieläkin kertoa siitä, mitä olen ajatellut –
olen täynnä sitä, täynnä kuin täysikuu.
Kuulkaa minua, hurskaat poikani,
niin kukoistatte kuin ruusupensas puron varrella.

1. sunnuntai loppiaisesta **Kasteen lahja**

Viis. 10:17-20

Hurskaat saivat siltä palkan vaivoistaan.

Se vei heidät tielle, jolla tapahtui ihmeitä,

se oli päivällä heidän suojanaan

ja loisti yöllä tähtien loimuna.

Se johdatti heidät Punaisenmeren poikki,

vei heidät vesimassojen välitse.

Mutta heidän vihollisensa se hukutti

ja viskasi sitten ylös synkistä syvyyksistä –

näin oikeamieliset saivat saaliikseen jumalattomien aseet.

He ylistivät laulaen pyhää nimeäsi, Herra,

yhteen ääneen he kiittivät suojaavaa kättäsi.

2. sunnuntai loppiaisesta **Jeesus ilmaisee jumalallisen voimansa**

Sir. 39:16–27, 32–35

Minkä Herra on tehnyt, on kaikki perin hyvää.

Kaikki, mitä hän käskee, tapahtuu ajallaan.

Ei ole mieltä kysyä: ”Mikä tämäkin on, ja mitä varten?”

Kaikki selittyy aikanaan.

Herran sana pysäytti vedet paikoilleen,

hänen käskynsä loi vesien varastot.

Mitä hän tahtoo, se hänen käskystään toteutuu,

hänen pelastustyölleen ei kukaan voi panna rajoja.

Kaikkien teot ovat hänen edessään,

mikään ei jää hänen silmiltään salaan.

Hänen katseensa yltää yli aikojen alun ja lopun,

eikä mikään ole hänelle käsittämätöntä.

Ei ole mieltä kysyä: ”Mikä tämäkin on, ja mitä varten?”

Kaikki on luotu omaan tehtäväänsä.

Hänen siunauksensa peittää maan kuin virran vedet,

tulvan lailla se virvoittaa kuivan maan.

Samoin hänen vihansa iskee kansoihin –

kosteikotkin hän muuttaa suola-aroksi.

Hurskaille hänen polkunsä ovat suorat,

jumalattomille pelkkää louhikkoa.

Alusta asti hän on luonut hyvälle hyvää,

syntisille taas pahaa.

Tärkeintä, mitä ihminen elääkseen tarvitsee,

ovat vesi, tuli, rauta ja suola,

vehnä jauho, maito ja hunaja,

rypäleiden mehu, öljy ja vaatteet.

Kaikki nämä ovat hurskaille hyväksi

mutta kääntyvät pahaksi syntisille.

...

Sen tähden olen alusta alkaen pysynyt vakaumuksessani,

ja asiaa tutkittuani olen kirjoittanut tämän:

Minkä Herra on tehnyt, on kaikki hyvää.

Ajallaan hän antaa kaiken tarvittavan.

Ei ole mieltä sanoa: ”Tämä on huonompi kuin tuo.”

Kaikki osoittautuu ajallaan hyödylliseksi.

Laulakaa nyt Herralle koko sydämestänne,

täysin rinnoin ylistäkää hänen nimeään!

3. sunnuntai loppiaisesta **Jeesus herättää uskon**

Judit 4: 9–15

Jokainen Israelin mies huusi palavasti Jumalaa avuksi ja paastosi ankarasti. Miesten kanssa paastosivat heidän vaimonsa, lapsensa ja karjansa. Muukalaisia, päiväpalkkalaisia ja rahalla ostettuja orjia myöten kaikki pukivat vyötäisilleen karkean säkkivaatteen. Kaikki Israelin miehet, naiset ja lapset, jotka asuivat Jerusalemissa, heittäytyivät maahan temppelin edustalla, sirottivat tuhkaa päänsä päälle ja levittivät säkkivaatteitaan Herran eteen. He verhosivat alttarinkin säkkikankaalla ja pyysivät kiihkeästi, yhteen ääneen Israelin Jumalalta, ettei heidän lapsiaan ryöstettäisi eikä heidän vaimojaan otettaisi orjiksi, ettei heidän perintökaupunkejaan tuhottaisi eikä heidän temppeliään saastutettaisi ja jätettäisi toisten kansojen häväistäväksi ja pilkattavaksi.

Herra kuuli heidän huutonsa ja näki heidän ahdinkonsa. Kansa jatkoi paastoaan useita päiviä koko Juudeassa ja Jerusalemissa Herran, Kaikkivaltiaan, temppelin edessä. Ylipappi Jojakim ja kaikki muut temppelissä palvelevat papit sekä ne, jotka avustivat uhrialttarilla, olivat vyöttäytyneet säkkivaatteeseen, ja he uhrasivat päivittäisen polttouhrin, kansan lupausuhrin ja vapaaehtoiset lahjat. He olivat sirotelleet tuhkaa päähineelleen, ja he huusivat kaikin voimin Herraa, jotta hän rientäisi heidän avukseen ja pelastaisi Israelin kansan.

4. sunnuntai loppiaisesta **Jeesus auttaa hädässä**

Kr. Est. C 12–30

Kuningatar Ester pakeni kuolemantuskassaan Herran eteen. Hän riisui kuninkaalliset vaatteensa ja pukeutui ahdingon ja murheen pukuun. Hienojen tuoksuöljyjen sijasta hän hieroi päähänsä tuhkaa ja lantaa ja kuritti ruumistaan. Sotkuiset hiukset peittivät nyt kaiken sen, mitä korut olivat ilon päivinä kaunistaneet. Ester rukoili Herraa, Israelin Jumalaa. Hän sanoi:

– Herrani, kuninkaamme, sinä olet ainoa!
Auta minua! Minä olen yksin,
ei minulla ole muuta auttajaa kuin sinä.
Olen suuressa vaarassa.
Syntymästäni asti olen isäni heimolta kuullut,
että sinä, Herra, valitsit kaikista kansoista Israelin
ja kaikista esi-isistämme meidän kantaisämme
omiksesi ikiajoiksi
ja teit kaiken, minkä olit heille luvannut.
Mutta me olemme rikkoneet sinua vastaan,
ja sinä annoit meidät vihollistemme käsiin,
koska me kumarsimme heidän jumaliaan.
Sinä olet oikeamielinen, Herra!
Katkera orjuutemmekaan ei ole riittänyt heille,
vaan he ovat tarttuneet epäjumaliaan kädestä*
tehdäkseen tyhjiksi sinun lupauksesi,
hävittääkseen oman kansasi,
sulkeakseen niiden suun, jotka sinua ylistävät,
ja sammuttaakseen pyhäkkösi kirkkauden ja alttarisi hehkun.
He panevat kansat ihastelemaan tyhjiä jumalia,
palvomaan ajallista kuningasta ikuisena.
Herra, älä luovuta valtikkaasi
niille, joita ei ole olemassa,
älä päästä heitä ilkkumaan meidän tuhoamme.
Käännä heidän aikeensa heitä itseään vastaan
ja tee varoittava esimerkki
tuosta miehestä, joka ryhtyi vainoamaan meitä.
Muista meitä, Herra,
anna meidän ahdingossamme nähdä voimasi.
Anna minulle rohkeutta,
jumalien kuningas, kaikkien valtojen valtias!
Anna suuhuni sopivat sanat,
kun astun leijonan eteen.
Käännä hänen sydämensä vihollistamme vastaan,
aja tuhoon Haman ja hänen hengenheimolaisensa.
Mutta ojenna meille kätesi, pelasta meidät!
Auta minua! Minä olen yksin,
ei minulla ole muita kuin sinut, Herra.

Sinä tiedät kaiken.

Sinä tiedät, kuinka inhoan noita liehittelijöitä,
jotka eivät noudata lakiasi,
kuinka kammoksen ympärileikkaamattoman
ja vierasheimoisen vuodetta. Sinä tiedät, mihin joudun alistumaan.
Minä inhoan valta-asemani tunnusta,
jota hovissa käydessäni kannan päässäni.
Minä inhoan kruunuani kuin kuukautisriepua,
vapaina hetkinäni en sitä kannan.
Koskaan ei palvelijasi ole syönyt Hamanin pöydässä,
ei ottanut osaa kuninkaan pitoihin
eikä nauttinut juomauhrien viiniä.
Mikään muu ei ole ilahduttanut palvelijaasi
kruunajaispäivästä tähän päivään asti
kuin sinä, Herra, Abrahamin Jumala.
Jumala, sinä kaikkia väkevämpi!
Kuule epätoivoisten huuto,
vapauta meidät pahantekijöiden käsistä
ja päästä minut pelostani.

5. sunnuntai loppiaisesta Kahdenlainen kylvö

Viis. 15:7-8

Savenvalaja muokkaa ja vaivaa notkeaa savea
ja tekee meille astiat, joita tarvitsemme.

Ne palvelevat puhtaita ja oikeita tarkoituksia.

Mutta samasta savesta ja samalla tavalla
hän muovaa myös toisenlaisia,
toisiin toimiin tarkoitettuja kapineita.

Mihin käyttöön mikin esine tulee,
sen päättää savenvalaja.

Hän voi käyttää aikansa ja voimansa väärin
ja muovata samasta savesta tyhjänpäiväisen jumalankuvan –
hän, joka vastikään on itse syntynyt maasta
ja kohta taas palaa sinne, mistä hänet on otettu,
kun hänen lainaksi saatu sielunsa vaaditaan takaisin.

6. sunnuntai loppiaisesta **Uskon kestävyys ahdingossa** (26.s. helluntaista)

Sir. 15:15–20

Jos vain tahdot, voit noudattaa käskyjä
ja luottaa hänen hyvyyteensä.

Hän on asettanut eteesi tulen ja veden.

Kumman tahdot? Ojenna kätesi siihen.

Ihmisellä on edessään elämä ja kuolema.

Kumman hän valitsee, se hänelle annetaan.

Suuri on Herran viisaus,

hän on väkevä ja voimallinen ja näkee kaiken.

Herraa pelkäävät ovat hänen katseensa alla,

hän tietää kaiken, mitä ihminen tekee.

Ei hän ole käskenyt kenenkään elää jumalattomasti
eikä antanut kenellekään lupaa synnintekoon.

Pääsiäisjakso

Paastonaikaa edeltävät sunnuntait

3. sunnuntai ennen paastonaikaa (Septuagesima) *Ansaitsematon armo*

Viis. 10:10-14

Kun oikeamielinen pakeni veljensä vihaa,
viisaus ohjasi hänet oikealle polulle.
Se näytti hänelle Jumalan herruuden
ja johti hänet pyhyiden tuntemiseen.
Rasitusten keskellä se vaurastutti hänet
ja palkitsi runsaasti hänen vaivansa.
Viisaus auttoi häntä ahneita riistäjiä vastaan
ja teki hänestä rikkaan.
Se suojeli vihollisilta, varjeli väijytyksiltä
ja ratkaisi hänen edukseen ankaran kamppailun,
jotta hän oppisi, että hurskaus voittaa kaiken.

Kun oikeamielinen myytiin orjaksi,
viisaus ei hylännyt häntä
vaan varjeli hänet synniltä.
Se laskeutui kaivoon hänen kanssaan
ja oli kahleissa hänen vierellään.
Lopulta se antoi hänen käteensä valtikan
ja teki alistajista hänen alamaisiaan.
Se osoitti panettelijoiden puheet valheiksi
ja antoi hänelle ikuisen maineen.

2. sunnuntai ennen paastonaikaa (Sexagesima) Jumalan sanan kylvö

Sir. 27:4–8

Kun seulaa ravistetaan, roskat jäävät siihen,
kun ihminen puhuu, roskapuhe erottuu.
Savenvalajan astiat koettelee uuni,
ihminen koetellaan puheidensa mukaan.
Puu kantaa hedelmää hoidon mukaisesti,
puhe ihmisen ajatusten mukaan.
Älä kiittele ketään, ennen kuin olet kuunnellut häntä,
sillä puheistaan ihminen punnitaan.

Jos etsit sitä, mikä on oikein,
tavoitat sen ja puuet sen yllesi kuin juhlatiitan.

Laskiaissunnuntai (Esto mihi) Jumalan rakkauden uhritie

Sir. 2:1-6

Poikani, jos ryhdyt palvelemaan Herraa,
ole valmis siihen, että sinua koetellaan.
Ole vilpitön, pysy lujana
äläkä hätäännä, kun joudut ahdinkoon.
Pysy lähellä Herraa, älä päästä hänestä irti,
niin lopulta kaikki käy parhain päin.
Ota vastaan kaikki, mikä osallesi tulee,
ole kärsivällinen, kun sinua nöyrytetään.
Kulta koetellaan tulessa,
Jumalan valitut nöyryytyksen ahjossa.
Kun sairaus tai köyhyys ahdistaa, luota häneen.
Luota häneen, niin hän pitää sinusta huolen,
pysy oikeilla teillä ja pane toivosi häneen.

Paastonaika

Tuhkakeskiviikko **Katumus ja paasto**

2. Makk. 1:23–27

Uhrin palaessa papit rukoilivat, ja kaikki paikalla olevat yhtyivät rukoukseen. Jonatan johti rukousta, Nehemia ja muut vastasivat siihen.

”Rukous kuului näin:

”Herra, Herra Jumala, sinä kaiken luoja, pelottava ja väkevä, vanhurskas ja armahtava! Sinä yksin olet kuningas, sinä yksin olet hyvä ja pidät kaikesta huolen, sinä yksin olet vanhurskas, kaikkivaltias ja ikuinen, sinä pelastat Israelin kaikesta pahasta, sinä valitsit isämme ja pyhitit heidät!” ”Ota vastaan tämä uhri, jonka annamme koko kansasi Israelin puolesta, varjele perintöosaasi ja pyhitä se. Kokoa taas yhteen meidät, jotka olemme joutuneet erillemme, vapauta kaikki, jotka ovat orjina vieraiden kansojen seassa. Katso niiden puoleen, joita halveksitaan ja inhotaan; tulkoot pakanat tietämään, että sinä olet meidän Jumalamme!

1. paastonajan sunnuntai (Invocavit) **Jeesus, kiusausten voittaja**

Sir. 36:1–7, 13–22

Armahda meitä, Valtias, kaikkeuden Jumala!

Pane kaikki kansat pelkäämään sinua!

Kohota kätesi vieraita kansoja vastaan,

anna niiden nähdä, mihin voimassasi pystyt.

Niin kuin heidän nähtensä osoitit pyhyytesi

sillä, minkä meille teit,

niin osoita meidän nähtemme mahtisi

sillä, minkä teet heille.

Tulkoot he tuntemaan sinut niin kuin me tunnemme,

tietäkööt, ettei ole muuta jumalaa kuin sinä.

Näytä jälleen merkkisi, tee uusia ihmeitä,

osoita kätesi mahti ja käsivartesi voima.

...

Kokoa yhteen kaikki Jaakobin heimot,

anna niiden asettua perintömaahansa entiseen tapaan.

Herra, armahda kansaa, joka on saanut sinulta nimensä,

Israelia, jonka olet pannut esikoisen asemaan.

Armahda pyhää kaupunkiasi,

Jerusalemia, asumuksesi paikkaa.

Täytä Siion mainetekojesi ylistyksellä,

pyhällä kunnialla oma temppelisi.

Vahvista sanasi niille, jotka aikojen alussa loit,

toteuta ennustukset, jotka lausuttiin sinun nimessäsi.

Palkitse ne, jotka panevat toivonsa sinuun,

tuo julki, kuinka oikeassa profeettasi ovat olleet.

Kuule, Herra, palvelijoidesi rukous,

sinä, joka olet armollinen kansallesi!

Silloin kaikki maan päällä ymmärtävät,

että sinä olet Herra, ikuinen Jumala.

2. paastonajan sunnuntai (Reminiscere) Rukous ja usko

Sir. 23:1-12

Herra, minun isäni, elämäni valtias!
Älä jätä minua huulteni halujen varaan,
älä anna minun hairahtua niiden takia.
Kunpa joku vartioisi ajatuksiani vitsa kädessä
ja tiukasti ohjaisi mieltäni viisauteen!
Silloin suuni saisi tietää, koska erehtyy,
eikä aina olisi valmiina synnintekoon.
Muutoin erehdyn entistä useammin
ja syntieni määrä kasvaa kasvamistaan,
kunnes muserrun vastustajieni nähden
ja tuotan iloa vihollisilleni,
joiden on turha odottaa laupeuttasi.

Herra, minun isäni, elämäni Jumala!
Pidä julkeus poissa katseestani
ja himot loitolla minusta.
Älä anna minun langeta mässäilyyn ja irstailuun,
älä jätä minua hillittömien mielitekojeni valtaan!

Kuulkaa, poikani, mitä opetan suun hallinnasta;
joka noudattaa sanojani, välttää ansat.
Omat huulet vievät syntisen satimeen,
omiin puheisiinsa ylimielinen pilkkaaja kompastuu.

Älä totuta suutasi vannomiseen,
älä tavan takaa lausu Pyhän nimeä.
Niin kuin orja, jota pitkään kuulustellaan,
ei selviä mustelmitta,
niin ei sekään, joka yhtenäen vannoo Herran nimeen,
pysy puhtaana synnistä.
Joka vannoo usein, tekee syntiä usein,
ja vitsaus vitsauksen jälkeen lyö hänen kotiaan.
Jos hän vannoo kevytmielisesti,
hän saa synnistään rangaistuksen,
jos hän vannoo mutta lyö laimin valansa,
hän tekee syntiä kaksin verroin,
ja jos hän turhaan vannoo valan,
hän ei välttä tuomiota
vaan onnettomuudet koettelevat hänen kotiaan.

On sanoja, jotka ovat kuin kuolema –
älkөөn niitä lausuttako Jaakobin suvun mailla!
Hurskas ihminen karttaa niitä
eikä heittäydy syntien valtaan.

3. paastonajan sunnuntai (Oculi) **Jeesus, Pahan vallan voittaja**

Kr. Est. A: 1-11 ja F:1-10

Suurkuningas Artakserkseen toisena hallitusvuotena, nisankuun ensimmäisenä päivänä, näki Mordokai unen. Mordokai oli juutalainen, Benjaminin heimoa. Hänen isänsä oli Jair, tämän taas Simei, tämän Kis. Mordokai asui Susan kaupungissa, ja hänellä oli kuninkaan hovissa merkittävä asema. Hän oli niitä pakosiirtolaisia, jotka Babylonian kuningas Nebukadnessar oli tuonut Jerusalemistä Juudan kuninkaan Jekonjan mukana.

Tällainen oli Mordokain uni:

Kuului huutoa ja parkua, ukkonen jylisi, maa järähteli ja kaikkialla vallitsi sekasorto. Näkyi kaksi suurta lohikäärmettä, ja ne kumpikin olivat valmiina taisteluun. Ne huusivat kovalla äänellä, ja niiden huuto sai kaikki kansat varustautumaan sotaan vanhurskaiden kansaa vastaan. Päivä oli synkkä ja pimeä, täynnä hätää ja ahdistusta, täynnä väkivaltaa, ja koko maailma järkkyy. Vanhurskaiden kansa vapisi pelosta, kun kauheudet uhkasivat heitä, ja he valmistautuivat kuolemaan. Mutta he huusivat avukseen Jumalaa, ja heidän huutaessaan puhkesi kuin pienestä lähteestä suuri virta, valtava vesien paljous. Päivä valkeni ja aurinko nousi. Alhaiset korotettiin kunniaan, ja he söivät suihinsa ylhäiset.

Kun Mordokai heräsi unestaan, jossa hän oli nähnyt mitä Jumala oli päättänyt tehdä, hän mietti näkemäänsä koko päivän ja yritti kaikin keinoin ymmärtää sen.

...

Mordokai sanoi:

”Tämä kaikki on lähtöisin Jumalasta. Minä muistan, kuinka unessa näin nämä tapahtumat, eikä yksikään niistä ole jäänyt toteutumatta. Oli pieni lähde, josta tuli virta, tuli valo ja aurinko ja vesien paljous. Virta on Ester, jonka kuningas otti puolisoikseen ja kuningattarekseen. Ne kaksi lohikäärmettä olemme minä ja Haman, ja ne, jotka yhdistivät voimansa tuhotakseen juutalaiset heidän muistoaan myöten, ovat toiset kansat. Mutta minun kansani on Israel. Se huusi avuksi Jumalaa ja pelastui. Herra pelasti kansansa, hän auttoi meidät näistä onnettomuuksista ja teki nämä suuret tunnusteet ja ihmeet, jollaisia eivät muut kansat ole saaneet kokea.

”Jumala oli säätänyt kaksi arpaosaa: toisen omalle kansalleen, toisen kaikille muille kansoille. Nämä arvat lankesivat määräaikanaan, sinä päivänä, josta Jumalan edessä tuli toisten kansojen tuomion päivä. Mutta Jumala muisti kansaansa ja vahvisti arpaosansa oikeuden.

”Molempia päiviä, adar-kuun neljättätoista ja viidettätoista, tulee hänen kansansa Israelin viettää iloiten ja riemuiten. Niille juhlille tulee kansan kokoontua joka vuosi sukupolvesta sukupolveen.”

4. paastonajan sunnuntai (Laetare) **Elämän leipä**

Sir. 4:1-6, 8-10

Poikani, älä riistä köyhän elantoa

äläkä pitkitä nälkäisen odotusta.

Älä loukkaa puutteessa olevaa

äläkä suututa sitä, joka on ajautunut ahdinkoon.

Jos joku on vihoissaan, älä enää yllytä häntä

äläkä anna apua tarvitsevan odottaa antiasi.

Älä torju sitä, joka ahdingossaan kääntyy puoleesi,

älä käännä köyhälle selkäsi.

Avun anojasta älä käännä katsettasi pois,

älä anna hänelle aihetta kirotta sinua:

kun joku katkerana kiroaa sinut,

hänen Luojansa kuulee sen, mitä hän pyytää.

...

Kuuntele, mitä sanottavaa köyhällä on,

ja vastaa ystävällisesti hänen tervehdyksesensä.

Pelasta vääryyden uhri väärintekijän käsistä,

älä arastele, kun jaat oikeutta.

Ole orvoille isä,

tue heidän äitiään kuin aviomies,

niin olet Korkeimmalle kuin poika,

ja hän rakastaa sinua enemmän kuin oma äitisi.

5. paastonajan sunnuntai (Judica) **Kärsimyksen sunnuntai**

1. Makk. 2:29–38

Monet, joille oikeus ja vanhurskaus olivat kalliit, lähtivät silloin autiomaahan asettuakseen sinne. He olivat kokeneet kovia näinä vaikeina aikoina, ja niin he lähtivät pakoon lapsineen, vaimoineen ja karjoineen. Kuninkaan virkamiehet ja Daavidin kaupunkiin Jerusalemiin sijoitettu varusväki saivat tiedon, että kuninkaan käskyä vastaan kapinoivia ihmisiä oli paennut autiomaan kätköihin. Suuri joukko sotilaita lähti kiireesti heidän peräänsä. Piileksijät löydettyään sotilaat järjestäytyivät taistelurivistöksi ja valmistautuivat hyökkäämään. Silloin oli sapatinpäivä. Sotilaat huusivat: ”Jo riittää! Saatte pitää henkenne, jos tulette sieltä ja teette niin kuin kuningas on käsenyt.”

”Emme me lähde täältä”, israelilaiset vastasivat. ”Emme me kuninkaan käskyn takia rupea rikkomaan sapattia.” Silloin sotilaat kävivät hyökkäykseen. Israelilaiset eivät vastanneet siihen, eivät lingonneet yhtäkään kiveä eivätkä tukkineet luoliensa suita. ”Me kuolemme puhtain sydämin”, he sanoivat. ”Taivas ja maa todistavat, että te tuhoatte meidät vastoin kaikkea oikeutta.” Sotilaat hyökkäsivät sapattina heidän kimppuunsa, ja he kuolivat kaikki vaimoineen, lapsineen ja karjoineen, ainakin tuhat henkeä.

Palmusunnuntai **Kunnian kuninkaan alennustie**

1. Makk. 2:49–64

Kuoleman lähestyessä Mattatia puhui pojilleen näin:

– Nyt ovat vallassa röyhkeys ja kovuus,
nyt on kuohunnan ja kiihkeän vihan aika.
Poikani, taistelkaa kiivaasti lain puolesta,
antakaa henkenne isiemme liiton tähden.
Muistakaa niitä tekoja,
joita isämme aikoinaan tekivät,
ja hankkikaa tekin itsellenne
suuri kunnia ja kuihtumaton maine.

Eikö Abraham osoittautunut uskolliseksi,
kun hänet pantiin kokeeseen,
ja eikö Jumala katsonut hänet vanhurskaaksi?
Joosef noudatti ahdingossaan Jumalan lakia,
ja hänestä tuli Egyptin valtias.
Esi-isäämme Pinehasia ajoi pyhä kiivaus,
ja hän sai lupauksen ikuisesta pappeudesta.
Joosua täytti saamansa käskyn,
ja hänestä tuli Israelin tuomari.
Kaleb todisti rohkeasti kansan edessä
ja sai maasta itselleen perintöosan.
Daavid oli hurskas ja peri valtaistuimen,
kuninkuuden, joka kestää ajasta aikaan.
Elia puolusti kiivaasti Jumalan lakia,
ja hänet otettiin taivaaseen.
Hananja, Asarja ja Misael uskoivat,
eivätkä liekit surmanneet heitä.
Daniel oli puhdassydäminen,
ja hän pelastui leijonien kidasta.

Nähkää siis: ne, jotka panevat toivonsa Herraan,
pysyvät lujina ja voitokkaina.
Näin käy polvesta polveen.
Älkää pelätkö synnintekijän puheita,
sillä hänen loistostaan ja kunniastaan
tulee tunkion täytettä ja matojen ruokaa.
Tänään hän on valtansa kukkuloilla,
huomenna häntä ei enää ole,
sillä hän on palannut maan tomuun
ja hänen aikeensa ovat rauenneet tyhjiin.
Olkaa urheita, poikani,
ja puolustakaa lujasti lakia,
sillä laki teidät vie kunniaan.

Hiljainen viikko

Hiljaisen viikon maanantai **Jeesus Getsemanessa**

Bar. 3:1–8

”Herra, Kaikkivaltias, Israelin Jumala! Ahdistunut sielu, murheen murtama henki huutaa sinua avukseen. Kuule meitä, Herra, armahda meitä, sillä me olemme tehneet syntiä sinua vastaan. Sinä hallitset ikuisesti, me katoamme iki-ajoiksi. ”Herra, Kaikkivaltias, Israelin Jumala! Kuule kansamme kuolleitten rukous, vaikka he ovat tehneet syntiä sinua vastaan, kuule heidän jälkeläisiään! Isämme eivät kuunnelleet Herraa, Jumalaansa, ja siksi onnettomuudet yhä vainoavat meitä. Älä enää meidän päivinäme muistele isiemme pahoja tekoja, muista nimesi ja voimasi! Sinä olet Herra, meidän Jumalamme, me ylistämme sinua, Herra. Sinä laskit pelkosi sydämeemme, jotta huutaisimme avuksi sinun nimeäsi ja ylistäisimme sinua täällä vieraassa maassa. Me olemme puhdistaneet sydämemme kaikesta vääryydestä, jolla isämme rikkoivat sinua vastaan. Mutta täällä me yhä olemme, vieraassa maassa, jonne meidät hajotit. Meitä pilkataan ja kirotaan ja syytetään niiden vääryyksien vuoksi, joihin isämme syyllistyivät hylättyään sinut, Herran, meidän Jumalamme.”

Hiljaisen viikon tiistai **Jeesus** tutkittavana

1. Makk. 2: 1–22

Tuohon aikaan nousi esiin Mattatia, Johanenin poika ja Simeonin pojanpoika, joka oli Jehojaribin sukuun kuuluva pappi. Hän oli kotoisin Jerusalemissa, mutta oli sittemmin asettunut Modeiniin. Hänellä oli viisi poikaa: Johanen, lisänimeltään Gaddi, Simon, lisänimeltään Thassi, Juudas, lisänimeltään Makka-bilainen, Eleasar, lisänimeltään Avaran, ja Jonatan, lisänimeltään Apfus.

Kun Mattatia näki, kuinka jumalattomat riehuivat Juudeassa ja Jerusalemissa, hän sanoi:

- Voi minua! Miksi synnyin näkemään,
kuinka kansani tuhotaan ja pyhä kaupunki turmellaan!
Voimattomina siellä katseltiin,
kun kaupunki luovutettiin vihollisille
ja sen pyhäkkö annettiin muukalaisten käsiin.
Temppeli on nyt kuin häväisty mies,
sen aarteet on viety ryöstösaaliina pois.
Pikkulapset on surmattu kaduille,
vihollisen miekka on kaatanut nuoret miehet.
Onko kansaa, joka ei olisi tullut
ottamaan osaansa tästä valtakunnasta,
ryöstämään maatumme muiden mukana?
Kuin nainen, jolta on riistetty korut,
on meidän kaupunkimme,
kuin vapaa nainen, josta on tullut orjatar.
Autiona on meidän temppelimme,
kunniamme ja kaunistuksemme,
vieraat kansat ovat sen häväisseet.
Miksi enää eläisimme?

Mattatia ja hänen poikansa repäisivät vaatteensa, pukivat ylleen säkkivaatteen ja surivat katkerasti.

Kuninkaan virkamiehet, joiden tehtävänä oli pakottaa kansa luopumaan Jumalasta, tulivat myös Modeinin kaupunkiin ja vaativat sen asukkaita uhraamaan vieraille jumalille. Heidän luokseen kerääntyi paljon israelilaisia, ja myös Mattatia ja hänen poikansa joutuivat menemään paikalle. Kuninkaan miehet kääntyivät Mattatian puoleen ja sanoivat: ”Sinä olet tässä kaupungissa arvossapidetty johtaja ja vaikutusvaltainen mies, ja poikasi ja sukusi ovat sinun tukenasi. Näytä nyt esimerkkiä ja tee niin kuin kuningas käskykirjeessään määrää. Niin ovat kaikki muutkin kansat tehneet, myös Juudean miehet ja ne, jotka ovat jääneet Jerusalemiin. Pääset poikinesi kuninkaan ystävien joukkoon, ja saatte kunnianosoituksena kultaa ja hopeaa ja paljon muita lahjoja.”

Mutta Mattatia vastasi kuuluvalla äänellä: ”Vaikka kaikki valtakunnankansat ovat totelleet kuningasta, luopuneet isiensä uskosta ja ryhtyneet noudattamaan kuninkaan käskyjä, minä, minun poikani ja sukuni pysymme uskollisina

isimme liitolle. Ikipäivänä me emme hylkää Jumalan lakia ja sen käskyjä. Me emme alistu kuninkaan määräyksiin, emme poikkeakaan uskostamme oikealle emmekä vasemmalle.”

Hiljaisen viikon keskiviikko **Jeesus tuomitaan**

2. Makk. 6:12-17

Niille, jotka tätä kirjaa käsissään pitävät, lausun nyt nämä kehotuksen sanat: älkää pelästykö kuvaamiani kauheuksia vaan ymmärtäkää, että koettelemuksetkin tähtäävät kansamme kasvatukseen, eivät tuhoon. Eihän jumalattomille edes sallita pitkäaikaista valtaa, vaan he saavat rangaistuksensa pikaisesti, mitä voidaan pitää osoituksena Herran hyvydestä. Muita kansoja Valtias näet kohtelee kärsivällisesti, kiirettä pitämättä, langettaen niille rangaistuksensa vasta kun niiden syntien määrä on tullut täyteen. Meidän osaltamme hän on päättänyt toisin: hän ei halua, että meidän syntimme kasvavat täyteen mittaansa ja että hän vasta sitten tuomitsee meidät. Sen tähden hän ei koskaan kiellä meiltä armoaan, ja vaikka hän kurittaakin kansaansa vastoinkäymisillä, hän ei ikinä hylkää meitä. Sanottakoon tämä, ettei asia unohtuisi.

Kiirastorstai Pyhä ehtoollinen

Bar. 4:21-29

- Rohkeutta, lapseni!

Huutakaa avuksi Jumalaa,
niin hän vapauttaa teidät vihollisen vallasta,
tuo pois vieraiden herruudesta.

Minä panen toivoni ikiaikojen Jumalaan,
hän pelastaa teidät,
minä iloitsen jo siitä armosta,
jota teille kohta osoittaa
Pyhä, Ikiaikainen, teidän pelastajanne.
Itkien ja surren minä erosin teistä,
mutta Jumala tuo teidät takaisin
ja meille koittaa ikuinen ilon ja riemun aika.
Siionin naapurit näkivät,
kuinka teidät vietiin vankeuteen,
mutta pian he myös näkevät,
kuinka Jumala pelastaa teidät,
kuinka Ikiaikainen tulee avuksenne
suuressa loistossaan ja kirkkaudessaan.

Kärsivällisyyttä, lapseni!

Jumalan viha on kohdannut teitä.
Vihollisesi on vainonnut sinua,
mutta pian sinä näet hänen kärsivän tappion
ja saat laskea jalkasi hänen niskalleen.
Lapsiparkani joutuivat kivisille teille,
vihollinen vei heidät pois
kuin ryöstämänsä lammasmaan.

Pysykää rohkeina, lapseni,
ja huutakaa avuksenne Jumalaa.
Hän tämän kaiken sai aikaan,
mutta hän myös muistaa teidät.
Teidän mielenne harhautui pois Jumalasta -
käännykää siis! Etsikää häntä
kymmenen kertaa innokkaammin kuin ennen.
Hän, joka toi teille onnettomuudet,
hän tuo myös pelastuksen ja ikuisen riemun.

Pitkäperjantai Jumalan Karitsa

Viis. 2:1, 12–21

Kieroutuneella tavallaan he järkeilevät näin:

– Lyhyt ja kurja on meidän elämämme,
ja kun loppu lähenee, ei lääkettä löydy,
eikä kenenkään tiedetä palanneen tuonelasta.

...

Asetutaan väijyksiin, vaanitaan vanhurskasta!

Hän on niin rasittava.

Hän vastustaa tekojamme,
syyttää meitä lain rikkomisesta
ja väittää, että emme piittaa
kasvatuksesta, jonka olemme saaneet.
Hän kehuu tuntevansa Jumalan
ja nimittää itseään Herran lapseksi.

Hänestä on tullut elävä syytös meitä vastaan,
ajattelumme ei hänelle kelpaa.

Jo hänen näkemisensä masentaa.

Ei hän elä toisten tapaan,

hän kulkee outoja polkujaan.

Me olemme hänelle kuin väärää rahaa,

hän karttaa meidän elämäntapaamme kuin saastaa.

”Autuas on vanhurskaiden loppu”, hän sanoo,

ja vielä hän kerskuu sillä,

että hänen isänsä on Jumala!

Katsotaanpa, puhuuko hän totta,

otetaan selville, millaisen lopun hän saa.

Jos tuo vanhurskas on Jumalan poika,

tottahan Jumala pitää hänestä huolen

ja pelastaa hänet vastustajien käsistä.

Koetellaan häntä, solvataan ja piestään,

niin saamme tietää, kuinka tyyni hän on,

ja näemme, mitä kaikkea hän sietää.

Tuomitaan hänet häpeälliseen kuolemaan!

Hänelle kyllä tulee ylhäältä apu –

itse hän on sanonut niin.

Näin he ajattelevat, mutta erehtyvät,

sillä heidän pahuutensa on sokaissut heidät.

Jeesuksen kuolinhetki **Jeesus kuolee**

2. Makk. 6:18–31

Huomattavimpien lainopettajien joukossa oli muuan Eleasar, jo korkeaan ikään yltänyt jalopiirteinen mies. Hänen suunsa avattiin väkisin ja hänet yritettiin saada syömään sianlihaa, mutta hän valitsi mieluummin kunniakkaan kuoleman kuin kunniattoman elämän. Hän meni vapaaehtoisesti kidutuspenkille ja sylki suustaan sen, mitä ei ollut lupa syödä edes henkensä pelastamiseksi. Näin tuleekin toimia niiden, joissa on miestä asettua vastarintaan.

Ne, jotka oli määrätty toimittamaan lainvastaisia uhreja, tunsivat Eleasarin vanhastaan. He veivät hänet syrjemmälle ja ehdottivat, että hän käskisi hakea lihaa, jota hänen sopi syödä ja jonka hän oli itse antanut valmistaa. Sitten hän olisi syövinään kuninkaan määräyksen mukaista uhrilihaa ja välttyisi tällä keinoin teloitukselta. Vanhan ystävyyyden tähden he halusivat taata hänelle inhimillisen kohtelun.

Eleasar kuitenkin teki jalon päätöksen, joka oli hänen ikänsä ja kunnioitetun vanhuutensa arvoinen. Tämä päätös oli yhtä kunnioitettava kuin elämän harmaannuttamat hapset ja lapsesta saakka nuhteettomasti eletty elämä, ja ennen kaikkea se oli Jumalan asettaman pyhän lain mukainen. Hän pyysi, että hänet viivyttämättä lähetettäisiin tuonelaan, ja sanoi: ”Ei käy laatuun, että minun ikäiseni mies teeskentelee. Jos teen niin, monet nuoret luulevat yhdeksänkymmenvuotiaan Eleasarin kääntyneen pakanuuteen. Vain sen vuoksi, että minä teeskentelemällä hieman pidentäisin elämäni, he joutuisivat harhateille – ja minä voittaisin siitä vain häpeän tahraaman vanhuuden. Ja vaikka tässä ja nyt välttäisinkin ihmisten päätettävissä olevan rangaistuksen, niin Kaikkivaltiaan käsistä en pääse elävänä enkä kuolleena. Siksi tahdon lähteä miehuullisesti tästä elämästä. Tahdon näyttää olevani korkean ikäni arvoinen ja jättää nuorille jalon esimerkin siitä, kuinka tulee kuolla auliisti ja ylevin mielin pyhien ja korkeiden lakien puolesta.”

Tämän sanottuaan Eleasar meni heti kidutuspenkille. Ne, jotka hetkeä aiemmin olivat katsoneet häntä suojein silmin, katsoivat häntä nyt karsaasti, koska pitivät hänen puhettaan silkkana hulluutena. Kun Eleasaria piestiin ja hän oli jo henkihieverissä, hän voihki: ”Herralla on hallussaan pyhä tieto, ja hän kyllä tietää, että olisin voinut välttää kuoleman sen sijaan, että nyt olen ruoskittavana ja kärsin ruumiissani hirveitä tuskia. Mutta hän myös tietää, että Jumalaa pelkäävä sieluni ottaa iloiten vastaan tämän kärsimyksen.”

Näin Eleasar erkani elämästä. Sekä nuorille että muullekin kansalle hänen kuolemastaan tuli jalouden esikuva ja urheuden muistomerkki.

Pitkäperjantain ilta **Jeesus haudataan**

Dan. lis. C: 24–45

Miehet kävelivät liekkien keskellä laulaen kiitosta Jumalalle ja ylistäen Herraa. Asarja pysähtyi, puhkesi tulen keskellä puhumaan ja rukoi:

– Kiitetty ja ylistetty olet sinä, Herra,
meidän isiemme Jumala,
kunnioitettu on sinun nimesi ikuisesti!
Vanhurskasta on kaikki, mitä olet meille tehnyt,
kaikki sinun työsi ovat oikeat, suorat sinun tiesi,
kaikki sinun päätöksesi ovat oikeat.
Oikean tuomion sinä olet langettanut
kaikessa, minkä olet antanut kohdata meitä
ja isiemme pyhää kaupunkia Jerusalemia.
Oikein ja täydellä syyllä olet antanut kaiken tämän
kohdata meitä meidän syntiemme vuoksi.
Me olemme tehneet syntiä ja rikkoneet lakia,
luopuneet sinusta ja kaikin tavoin langenneet.
Me emme ole kuunnelleet sinun käskyjäsi,
emme ole niitä pitäneet emmekä eläneet niiden mukaisesti,
vaikka olet ne meille antanut, jotta meidän kävisi hyvin.
Kaiken, minkä olet antanut kohdata meitä
ja minkä olet meille tehnyt,
olet tehnyt oikein ja ansiomme mukaan.

Sinä olet luovuttanut meidät
väärämielisten vihollisten, vihamielisten pettureiden käsiin,
väärämielisen kuninkaan käsiin,
maailman kuninkaista kelvottomimman armoille.
Nyt emme pysty sanomaan sanaakaan puolestamme,
vaan häpeä ja pilkka on kohdannut meitä,
jotka palvelemme ja kumarramme sinua.

Nimesi tähden älä meitä tyystin hylkää,
älä pura liittoasi.
Ystäväsi Abrahamin tähden,
palvelijasi Iisakin tähden,
sinulle pyhitetyn Israelin tähden
älä ota meiltä pois laupeuttasi.
Heille kaikille olet luvannut,
että heidän jälkeläisensä tulevat lukuisiksi kuin taivaan tähdet,
kuin hiekanjyvät meren rannalla.

Totisesti, Valtias, kansamme on nyt
mitättömin kaikista kansoista,
me olemme kurjimmat koko maailmassa
syntiemme vuoksi.

Meillä ei näinä aikoina ole ruhtinasta,
ei profeettaa eikä johtajaa,
ei polttouhria, ei teurasuhria, ei ruokauhria eikä suitsutusuhria,
ei paikkaa, missä uhrata edessäsi uutisviljaa,
ei pääsyä sinun suosioosi.
Kunpa ottaisit vastaan rukouksemme,
nyt kun sielumme on murtunut ja henkemme nöyryytetty!
Siinä on meidän polttouhrimme,
oinaat, härät, kymmenettuhannet juottolampaat.
Olkoon se nyt meidän uhrimme sinun edessäsi,
täyttäköön se sinun tahtosi,
niin etteivät ne, jotka sinuun luottavat, joudu häpeään.

Kaikesta sydämestämme me nyt seuraamme sinun teitäsi,
kunnioitamme vain sinua
ja apua etsien käännyimme sinun puoleesi.
Säästä siis meidät häpeältä,
kohtele meitä lempeästi, ole meille armollinen
ja pelasta meidät,
olethan ennenkin tehnyt ihmeellisiä tekoja.
Lisää siten nimesi kunniaa, Herra!
Mutta käyköön huonosti kaikkien niiden,
jotka tekevät paha sinun palvelijoillesi,
joutukoot he häpeään, vaille kaikkea voimaa ja valtaa,
murtukoon heidän mahtinsa.
Saakoot he oppia, että sinä, Herra, olet ainoa Jumala
ja että sinun kunniasi ulottuu kaikkialle maailmaan.

Hiljainen lauantai **Jeesus haudassa**

Viis. 3:1-8

Mutta oikeamielisten sielut ovat Jumalan kädessä,
eikä mikään kärsimys enää ulotu heihin.

Ymmärtämättömien silmissä he ovat kuolleita,
ja heidän poismenoaan pidetään onnettomuutena,
heidän lähtöään täältä perikatona,
mutta he ovat päässeet rauhaan.

Ihmisten mielestä kuolema oli heille rangaistus,
mutta he olivat täynnä kuolemattomuuden toivoa.

Kevyesti heitä kuritettiin –
runsaasti heitä siunataan.

Jumala pani heidät kokeeseen
ja havaitsi heidät kelvollisiksi.

Niin kuin kultaa sulatusuunissa
hän tutki ja koetteli heitä,
niin kuin alttarilla poltettavan uhrilahjan
hän otti heidät vastaan.

Kun tilinteon hetki koittaa,
he loistavat kirkkaasti,
leimahtavat kuin kipinä olkilyhteessä.
He saavat hallintaansa maailman kansat,
he jakavat niille oikeutta,
ja Herra on iäti heidän kuninkaansa.

Pääsiäisaika

Pääsiäisyö Kristus on voittanut kuoleman

Bar. 3:9–15, 32–4:4

– Israel, kuuntele käskyjä, jotka antavat elämän,
pidä korvasi auki, jotta ymmärtäisit.

Mikä sinun on, Israel?

Miksi elät vihollismaassa,
miksi vanhenet vieraassa maassa
ja yhä saastut kuolleiden keskellä?

Miksi sinut luetaan niihin, jotka
ovat tuonelan omat?

Sinä hylkäsit viisauden lähteen.

Jos olisit kulkenut Jumalan tietä,
saisit elää rauhassa ikuisesti.

Opi jo, missä viisaus on,
missä ovat voima ja ymmärrys.

Kun sen opit, tiedät myös,
missä ovat elämä ja pitkä ikä,
missä ovat silmien valo ja rauha.

Kuka on löytänyt viisauden asuinsijan,
kuka on päässyt sen aarrekammioihin?

...

Tähdet loistavat taivaalla
ja hoitavat riemuiten vartiotyötään.

Hän kutsuu niitä, ja ne sanovat: "Tässä olemme!"

Iloiten ne loistavat luojalleen.

Hän on meidän Jumalamme,
kukaan muu ei ole hänen vertaisensa.

Hän tuntee viisauden tien,
hän avasi sen palvelijalleen Jaakobille,
Israelille, jota hän rakasti.

Tämän jälkeen viisaus ilmaantui maan päälle
ja eli ihmisten keskuudessa.

Viisaus on Jumalan käskyjen kirja,
laki, joka on voimassa ikuisesti.

Kaikki, jotka seuraavat viisautta, saavat elää,
mutta ne, jotka sen hylkäävät, ovat kuoleman omat.

Käänny, Jaakob, tartu viisauteen,
kulje kohti valoa, joka siitä loistaa.

Älä anna toiselle kunniaasi,
älä kalleintasi vieraalle kansalle.

Hyvä on meidän osamme, Israel,
sillä me tiedämme, mitä Jumala tahtoo.

Pääsiäispäivä Kristus on ylösnoussut!

Viis. 5:1–7, 15

Silloin oikeamielinen vähääkään pelkäämättä
kohtaa ne, jotka ahdistivat häntä
ja halveksivat hänen ponnistuksiaan.
Hänet nähdessään nuo jumalattomat pelästyvät,
kauhun vallassa he hämmästyvät
hänen odottamatonta pelastumistaan.
He haukkovat henkeä järkytyksestä
ja sanovat katuvina toisilleen:

”Häntä me ennen pidimme pilkkanamme,
häntä me herjasimme, me hullut!
Me pidimme hänen elämänsä mielettömänä
ja hänen kuolemaansa kunniattomana.
Kuinka hänet nyt luetaan Jumalan poikien joukkoon,
kuinka hän on päässyt pyhien pariin?
Kävikin siis niin,
että juuri me eksyimme oikealta tieltä!
Vanhurskauden valo ei loistanut meille,
aurinko ei meille noussut.
Me sotkeuduimme turmion ja laittomuuden ohdakkeisiin,
vaelsimme tietttömiä autiomaita.
Herran tietä me emme tunteneet.
...
Mutta oikeamieliset elävät ikuisesti.
Herran luona he saavat palkkansa,
ja Korkein pitää heistä huolen.

2. pääsiäispäivä Ylösnousseen kohtaaminen

Dan. lis. C: 51-90

Silloin nämä kolme lauloivat uunissa yhteen ääneen ja kiittivät ja ylistivät Jumalaa sanoen:

- Kiitetty olet sinä, Herra, meidän isiemme Jumala,
ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti,
kiitetty olkoon sinun pyhä kunnianimesi,
ylistämällä ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti!
Kiitetty olet sinä kirkkautesi pyhässä temppelissä,
ylistyksin ylistetty ja kunnioitettu ikuisesti!
Kiitetty olet sinä, joka näet syvyyksiin,
sinä, jonka valtaistuinta kerubit kannattelevat,
ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti.
Kiitetty olet sinä kuninkaallisella valtaistuimellasi,
ylistämällä ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti.
Kiitetty olet sinä taivaankannen yllä,
ylistetty ja kunnioitettu ikuisesti.

Kiittäkää Herraa, kaikki Herran luomat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, taivaat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, Herran enkelit,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki vedet taivaankannen yllä,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki taivaan joukot,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, aurinko ja kuu,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, taivaan tähdet,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, sade ja kaste,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki tuulet,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, tuli ja hehku,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, pakkanen ja helle,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaste ja pyry,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, yö ja päivä,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, valo ja pimeys,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, jää ja pakkanen,

kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, huurre ja lumi,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, salama ja pilvet,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.

Kiittäköön Herraa maa,
kiittäköön ja ylistäköön häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, vuoret ja kukkulat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, maan kaikki kasvit,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, meret ja virrat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, lähteet,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, merieläimet ja kaikki mitä vesissä liikkuu,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki taivaan linnut,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki eläimet, villit ja kesyt,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.

Kiittäkää Herraa, ihmiset,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiitä Herraa, Israel,
kiitä ja ylistä häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, Herran papit,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, Herran palvelijat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, oikeamielisten henget ja sielut,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, hurskaat ja nöyrät,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, Hananja, Asarja ja Misael,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Hän nosti meidät ylös tuonelasta
ja pelasti meidät kuoleman otteesta.
Hän vapautti meidät tulisesta pätsistä,
tulen keskeltä hän pelasti meidät.

Kiittäkää Herraa! Hän on hyvä,
iäti kestää hänen armonsä.
Kiittäkää jumalien Jumalaa,
kaikki te, jotka kunnioitatte häntä,
kiittäkää ja ylistäkää Herraa.
Iäti kestää hänen armonsä!

Pääsiäisen jälkeinen viikko (Pääsiäisviikko)

Pääsiäisen jälkeinen tiistai

1.Makk. 4:36–59

Juudas ja hänen veljensä sanoivat: ”Vihollisten armeija on murskana. Nyt on aika puhdistaa temppeli ja vihkiä se uudelleen.”

Koko sotajoukko koottiin yhteen, ja he nousivat Siionin vuorelle. Siellä he näkivät aution temppelin, jonka alttari oli häväisty ja portit poltettu karrelle. Tempelin pihat kasvoivat pensaikkaa niin kuin joutomaat tai vuorenrinteet, ja pappien kammiot olivat raunioina. He repäisivät vaatteensa ja valittivat suureen ääneen, he sirottivat tuhkaa päälleen ja heittäytyivät kasvoilleen maahan, he soittivat torvilla rukousmerkin ja huusivat taivasta avukseen.

Juudas käski miestensä taistella Akran linnoituksen väkeä vastaan, kunnes hän saisi temppelin puhdistetuksi. Hän valitsi tahrattomia, lakia noudattavia pappeja puhdistamaan temppelin, ja nämä kantoivat alttarin saastuttaneet kivet epäpuhtaaseen paikkaan. Sitten papit pohtivat, mitä tekisivät saastutetulle polttouhrialttarille itselleen, ja he katsoivat parhaaksi purkaa sen; näin israelilaisten ei tarvitsisi hävetä sitä, että pakanat olivat saastuttaneet heidän alttarinsa.

Niinpä he repivät alttarin maahan ja siirsivät kivet temppelivuorella sopivaan paikkaan odottamaan profeettaa, joka osaisi ratkaista asian. Sitten he hankkivat hakkaamattomia luonnonkiviä, kuten laki määrää, ja rakensivat uuden alttarin edellisen mallin mukaan.

He kunnostivat temppelin sisätiloja myöten ja puhdistivat sen pihat. Samoin he valmistivat uudet pyhät esineet ja kantoivat sisään lampunjalan, suitsutusalttarin ja pöydän. Sitten he polttivat suitsuketta alttarilla ja sytyttivät lampunjalan lamput antamaan valoa temppeliin. He asettivat uhrileivät pöydälle, ripustivat oviin verhot ja tekivät kaiken sen, mikä oli tehtävä.

Yhdeksännen kuun eli kislev-kuun kahdentenakymmenentenäviidentenä päivänä vuonna 148 he nousivat varhain aamulla ja kantoivat lain määräyksen mukaisesti uhrin uudelle polttouhrialttarille, jonka olivat rakentaneet. Samaan aikaan, samana vuoden päivänä, jona pakanat olivat sen häväisseet, se vihittiin uudelleen käyttöön laulujen kaikuessa ja harppujen, lyyrojen ja symbaalien soudessa. Kaikki polvistuivat ja kumarsivat maahan saakka, ja he kiittivät taivasta, joka oli auttanut heidät voittoon.

Vihkimisjuhlaa vietettiin kahdeksan päivää. Kaikki toivat iloiten polttouhrilahjoaan ja uhrasivat yhteys- ja kiitosuhreja. He koristelivat temppelin julkisivun kultaisin seppelein ja kilvin, asettivat uudet portit paikoilleen ja kunnostivat pappien kammiot ja niiden ovet. Kaikki olivat riemuissaan siitä, että pakanoiden tuottama häpeä oli nyt pyyhitty pois.

Juudas, hänen veljensä ja koko Israelin kansa päättivät, että temppelin vihkimisen muistojuhlaa tulisi iloiten ja riemuiten viettää joka vuosi määräaikaan, kah-

deksan päivän ajan kisleiv-kuun kahdennetakymmenennestäviidennestä päivästä lukien.

Pääsiäisen jälkeinen keskiviikko

Viis. 15:1-4

Sinä, meidän Jumalamme, olet todellinen,
sinä olet hyvä ja pitkämielinen
ja hallitset kaikkea armeliaasti.

Vaikka tekisimme syntiä, kuulumme sinulle,
sillä me tunnustamme sinun valtasi.

Mutta me emme halua tehdä syntiä -
mehän tiedämme, että olemme sinun omiasi.

Sinun tuntemisesi on täydellistä vanhurskautta,
sinun voimasi käsittäminen on kuolemattomuuden juuri.

Pääsiäisen jälkeinen torstai

Sir. 18:1-7

Hän, joka elää ikuisesti,
on luonut kaiken mitä on.

Herra yksin on vanhurskas, ei kukaan muu.

Ei ole muuta jumalaa kuin hän.

Hän ohjaa maailmaa kädellään,
ja kaikki tapahtuu hänen tahtonsa mukaan.

Hän hallitsee kaikkea mahdollaan

ja erottaa pyhän epäpyhästä.

Kukaan ei ole saanut kykyä selvittää hänen teitään –
kuka pystyisikään tutkimaan hänen suuria tekojaan?

Kuka voisi mitata hänen valtavaa voimaansa,
kuka kertoa, kuinka rajattomasti hän armahtaa?

Mitään ei voi ottaa pois eikä lisätä,

Herran ihmeteoista ei voi päästä perille.

Kun ihminen saa selvityksensä päätökseen,

hän on päässyt vasta alkuun,

ja työnsä lopettaessaan hän on hämmentynyt.

Pääsiäisen jälkeinen perjantai

Sir. 14:17-22

Ihmisen elämä hiutuu kuin vaate,
kaikki kuolevat, se on ikuinen laki.
Vihannan puun vehmas lehvistö vaihtuu:
lehti putoaa maahan, ja sen tilalle kasvaa toinen.
Niin vaihtuvat myös ihmisten sukupolvet:
toinen kuolee, toinen syntyy.
Mitä onkin aikaan saatu, kaikki se lahoaa,
työn tekijä katoaa työnsä tuloksen mukana.

Onnellinen se, joka tutkistelee viisautta
ja tuo puheessaan ymmärryksensä ilmi,
joka avaa sydämensä viisauden teille
ja pohdiskellee sen salaisuuksia.

Lähde jäljittämään viisautta
ja vaani viisauden talon porteilla.

Pääsiäisen jälkeinen lauantai

Sir. 15:11-17

Älä sano: "Herra minut luopumukseen vei" -
ei hän luo sellaista, mitä vihaa.

Älä sano: "Hän minut johti harhaan" -
ei hän tarvitse synnintekijöitä.

Herra vihaa kaikkia kauhistavia tekoja,
kukaan Herraa pelkäävä ei rakasta niitä.

Aikojen alussa hän loi ihmisen
ja antoi tälle valinnanvapauden.

Jos vain tahdot, voit noudattaa käskyjä
ja luottaa hänen hyvyyteensä.

Hän on asettanut eteesi tulen ja veden.

Kumman tahdot? Ojenna kätesi siihen.

Ihmisellä on edessään elämä ja kuolema.

Kumman hän valitsee, se hänelle annetaan.

1. sunnuntai pääsiäisestä (Quasimodogeniti) **Ylösnoukseen todistajia**

Sir. 44:16–45:22

Herra mieltyi Henokiin ja otti hänet luokseen;
hänestä tuli kääntymyksen esikuva tuleville polville.

Nooa havaittiin täydelliseksi ja oikeamieliseksi.
Vihan aikana hän oli ihmiskunnan säilymisen tae.
Hänen ansiostaan siitä jäi joitakin jäljelle maan päälle,
kun vedenpaisumus tuli.
Jumala teki hänen kanssaan ikuisen liiton
ja lupasi, ettei vedenpaisumus enää tuhoa kaikkea elävää.

Abraham on monien kansojen suuri kantaisä,
eikä minkään havaittu tahraavan hänen kunniaansa.
Hän noudatti Korkeimman lakia,
ja Herra teki liiton hänen kanssaan.
Hän leikkasi lihaansa liiton merkin,
ja koetuksessa hänet havaittiin uskolliseksi.
Siksi Herra valalla vahvisti hänelle,
että siunaisi hänen sukuaan ja siten kaikkia kansoja,
antaisi hänelle jälkeläisiä kuin maan tomua,
korottaisi heidät kuin taivaan tähdiksi
ja antaisi heidän omikseen maat merestä mereen,
suurelta virralta maan ääriin asti.

Myös lisäkille Jumala antoi saman vakuutuksen
hänen isänsä Abrahamin tähden.
Kaikkien ihmisten saama siunaus ja isien liitto
pysyi Herran tahdosta myös Jaakobin osana.
Herra tunnusti hänet omakseen siunauksillaan
ja antoi hänelle perintömaan,
jonka jakoi määräalueisiin,
osoitti kahdelletoista heimolle.

Jumalan tahdosta Jaakobista polveutui hurskas mies,
jota kaikki ihmiset kunnioittivat.
45 Mooses oli rakas niin Jumalalle kuin ihmisille –
olkoon hänen muistonsa siunattu!
Herra korotti hänet pyhiensä vertaiseksi
ja teki hänestä suurmiehen, jota viholliset pelkäsivät.
Herra teki ihmeen toisensa jälkeen,
niin kuin Mooses oli ilmoittanut,
ja nosti hänet kunniaan kuninkaiden edessä.
Hän käski Mooseksen mennä oman kansansa pariin
ja näytti hänelle häivähdyksen kirkkaudestaan.
Hänen uskollisuutensa ja nöyryytensä tähden
Herra pyhitti hänet, valitsi hänet kaikkien joukosta.
Herra salli hänen kuulla äänensä,

johdatti hänet tummaan pilveen
ja antoi kasvotusten hänelle käskynsä,
elämän ja ymmärryksen lain,
jotta hän opettaisi sen säännökset Jaakobille,
sen ohjeet ja määräykset Israelille.

Herra korotti pyhäksi Aaronin, joka oli Leevin heimoa,
Mooseksen veli ja hänen vertaisensa.
Säädöksellään hän asetti Aaronin ikuiseen virkaan,
antoi hänelle koko kansan pappeuden.
Herra puki hänet upeisiin vaatteisiin,
vyötti hänen ylleen loisteliaan puvun.
Herra kietoi hänet yltäkyläiseen loistoon
ja kaunisti hänet viran ja vallan tunnuksilla,
puki hänelle housut, viitan ja efodi-kasukan
ja kiinnitti yltympäri kultaisia granaattimenoita,
joka puolelle monia tiukuja,
jotta ne helkätelisivät hänen astellessaan,
jotta hän tulisi kuulluksi kaikkeinpyhimmässä
ja Herra muistaisi omaa kansaansa.
Hän sai taidokkaasti kudotun pyhän puvun,
jossa oli kultaa ja sinipunaista ja purppuraista villaa,
hän sai oikeutta jakavan rintakilven, urimin ja tummimin.
Rintakilpeen oli kankuri kutonut karmiininpunaista villaa,
ja sen päällä oli korukiviä, joissa oli sinettikaiverrukset.
Kultakehyksisiin kiviin oli koruseppä kaivertanut kirjoituksen;
kiviä oli yhtä monta kuin Israelin heimoja,
ja kukin kaiverrus muistutti yhdestä heimosta.
Turbaaninsa päälle hän sai kultaruusukkeen,
otsakorun, jossa oli pyhä sinettikaiverrus;
se oli voiman ja kunnian ylväs merkki,
silmien ilo taidokkuudessaan ja kauneudessaan.
Ennen häntä ei sellaista kauneutta ollut,
eikä vieras ole koskaan sitä pukua kantanut,
vain hänen poikansa ja jälkeläisensä polvesta polveen.

Aaronin ruokauhri poltetaan kokonaisuudessaan,
ja tämä tapahtuu päivittäin kaksi kertaa.
Mooses vihki hänet virkaan
ja voiteli hänet pyhällä öljyllä,
ja tästä tuli hänelle ja hänen jälkeläisilleen
ikuinen liitto, joka pysyy yhtä kauan kuin taivas.
Hänen tuli pappina palvella Jumalaa
ja siunata kansaa hänen nimessään.
Herra valitsi kaikkien joukosta juuri hänet
uhraamaan pyhiä polttouhreja,
suitsuttamaan suloisesti tuoksuvaa savua
muistutukseksi Herralle
ja kansan syntien sovituksiksi.

Käskyillään Herra antoi hänelle
vallan tulkita säädöksiä ja määräyksiä
ja opettaa säädökset Jaakobille,
saattaa Israelin tietoon Herran laki.

Hän sai autiomaassa vastaansa toisen heimon miehiä,
jotka olivat hänelle kateellisia:
Datanin ja Abiramin miehet
ja Korahin joukon, joita kaikkia ajoi katkera viha.
Herra näki sen ja suuttui.
Hehkuvassa vihassaan hän tuhosi heidät,
teki kansan nähden tunnusteon
ja poltti heidät tulensa liekeissä.
Herra jakoi yhä enemmän Aaronille kunniaansa,
antoi hänelle oman perintöosan:
hän sai ensimmäisen sadon parhaat hedelmät,
ja ennen muuta hän sai kylläلت leipää,
sillä pappien ravintona ovat Herralle tuotavat uhrit,
Herra antoi ne hänelle ja hänen suvulleen.
Kansansa maasta hän ei saanut perintöosaa,
toisten lailla ei hänellä ole omaa osaansa maasta.
"Minä olen sinun perintöosasi", sanoo Herra.

2. sunnuntai pääsiäisestä (Misericordia Domini) Hyvä paimen

Sir. 18:8-14

Mikä on ihminen? Mihin hänestä on?

Mitä painaa hänen hyvyytensä tai pahuutensa?

Sadan vuoden ikää pidetään pitkänä

mutta kuolonunen pituus jää kaikilta määrittämättä.

Kuin hiekanjyvä, kuin pisara meressä

ovat vuotemme vähäiset yhden ikuisuuden päivän rinnalla.

Siksi Herra on kärsivällinen

ja vuodattaa hyvyyttään ihmisille.

Hän näkee ja tietää, kuinka kova heidän loppunsa on,

ja siksi hän on avokätinen laupeudessaan.

Ihmisen myötätunto ulottuu lähimmäiseen

mutta Herran laupeus kaikkeen mikä elää.

Hän nuhtelee, kasvattaa ja opettaa,

paimenen tavoin hän johtaa laumansa kotiin.

Hän armahtaa niitä, jotka ottavat kasvatuksen vastaan

ja auliisti noudattavat hänen käskyjään.

3. sunnuntai pääsiäisestä (Jubilate) Jumalan kansan koti-ikävä

Bar. 1:15–22, 2:6–13

”Sanokaa silloin näin:

”Herra, meidän Jumalamme, on oikeamielinen, mutta meidän kasvojamme varjostaa häpeä tänäkin päivänä. Kaikki me kannamme tätä häpeää: koko Juudan heimo ja Jerusalemin väki, kaikki kansamme kuninkaat ja ruhtinaat, papit, profeetat ja esi-isämme. Me olemme tehneet syntiä Herraa vastaan ja jättäneet hänen käskynsä noudattamatta. Emme ole kuunnelleet Herran, meidän Jumalamme, ääntä emmekä ole vaeltaneet niiden säännösten mukaan, jotka hän antoi meidän seurattavaksemme.

”Siitä päivästä lähtien, kun Herra toi isämme Egyptistä, olemme tähän päivään asti olleet tottelemattomia Herraa, meidän Jumalaamme, kohtaan emmekä ole välittäneet kuunnella häntä. Siksi yllämme on kirous ja elämme onnettomissa oloissa. Sinä päivänä, jona Herra toi isämme Egyptistä antaakseen heille maan, joka tulvii maitoa ja hunajaa, hän käski palvelijansa Mooseksen uhata heitä tällä kirouksella. Emme kuitenkaan ole kuunnelleet Herran, meidän Jumalamme, ääntä, kun hän on lähettänyt profeettoja varoittamaan meitä. Kaikki me olemme seuranneet paha sydäntämme, palvelleet vieraita jumalia ja tehneet sitä, mikä on Herran silmissä väärää.

...

”Herra, meidän Jumalamme, on oikeamielinen, mutta me ja meidän isämme kannamme häpeää tänäkin päivänä. Kaikki ne onnettomuudet, joilla Herra meitä uhkasi, ovat tulleet meidän osaksemme. Me emme ole rukoilleet, että Herra johdattaisi meidät kaikki pois pahan sydämemme aikeista. Siksi Herra piti onnettomuuksia valmiina ja antoi niiden kohdata meitä, ja minkä osan hän meille määräsi, sen hän määräsi oikeudenmukaisesti. Mehän emme kuunnelleet häntä emmekä eläneet niiden säännösten mukaan, jotka hän antoi meidän seurattavaksemme.

”Herra, Israelin Jumala! Väkevällä kädelläsi, ihmeillä ja tunnusmerkeillä, suurilla teoillasi ja kohotetun kätesi voimalla sinä toit kansasi Egyptistä ja loit nimellesi maineen, joka on kestänyt tähän päivään asti. Herra, meidän Jumalamme! Me olemme tehneet syntiä, olemme eläneet jumalattomasti, olemme rikkoneet kaikkia sinun oikeamielisiä säännöksiäsi. Käännä suuttumuksesi meistä pois. Meitä on vain harvoja jäljellä niissä maissa, joiden kansojen keskelle sinä meidät hajotit.

4. sunnuntai pääsiäisestä (Cantate) Taivaan kansalaisena maailmassa

Bar. 3:9-38

- Israel, kuuntele käskyjä, jotka antavat elämän,
pidä korvasi auki, jotta ymmärtäisit.

Mikä sinun on, Israel?

Miksi elät vihollismaassa,
miksi vanhenet vieraassa maassa
ja yhä saastut kuolleiden keskellä?

Miksi sinut luetaan niihin, jotka
ovat tuonelan omat?

Sinä hylkäsit viisauden lähteen.

Jos olisit kulkenut Jumalan tietä,
saisit elää rauhassa ikuisesti.

Opi jo, missä viisaus on,
missä ovat voima ja ymmärrys.

Kun sen opit, tiedät myös,
missä ovat elämä ja pitkä ikä,
missä ovat silmien valo ja rauha.

Kuka on löytänyt viisauden asuinsijan,

kuka on päässyt sen aarrekammioihin?

Missä ovat ne, jotka johtivat kansoja,
ne, jotka kesyttivät metsän petoja
ja tekivät taivaan linnuista lemmikkejään,

ne, jotka kokosivat hopeaa ja kultaa

- niihinhan ihmiset ovat luottaneet -

niin että heidän omaisuudellaan

ei ollut mittaa eikä määrää,

missä ovat ne, jotka panivat rahoiksi hämärin keinoin,

ne, joiden töistä ei saa mitään selvää?

He ovat poissa.

He ovat laskeutuneet tuonelaan,

ja toiset ovat astuneet heidän sijaansa.

Uudet polvet näkivät päivänvalon

ja asettuivat asumaan maan päälle,

mutta viisauden tietä eivät heidän ole löytäneet,

sen polut ovat jääneet heiltä tavoittamatta.

Heidän lapsilleenkin viisaus on jäänyt vieraaksi,

sen tie entistä etäisemmäksi.

Kuka enää on kuullut viisaudesta Kanaaninmaassa?

Kuka on nähnyt viisautta Temanissa?

Entä Hagarin jälkeläiset,

jotka etsivät maallista viisautta,

entä Merranin ja Temanin kauppamiehet,

tarinankertojat ja tiedon etsijät?

Eivät heidän ole löytäneet viisauden tietä,

eivät oppineet ymmärryksen polkuja.

Katso, Israel, kuinka suuri on Jumalan asuinsija,
kuinka laaja on hänen valtapiirinsä!
Se on loputon, korkea ja mittaamaton.
Sinne syntyivät muinaisajan jättiläiset,
valtavan kokoiset, maineikkaat ja kokeneet soturit.
Mutta heitä Jumala ei valinnut,
ei hän heille avannut viisauden tietä,
ja niin ymmärryksen puute vei heidät tuhoon,
järjettömyys koitui heidän turmiokseen.

Kuka on noussut taivaalle ja siepannut sieltä viisauden,
kuka on tuonut sen alas pilvistä?
Kuka on mennyt meren tuolle puolen
ja etsinyt viisauden käsiinsä,
kuka on hankkinut sitä puhtaalla kullalla?

Ei ole ketään, joka tuntisi viisauden tien,
ei ketään, joka seuraisi sen polkua.
Vain hän, joka tietää kaiken, tuntee sen,
vain hän on ymmärryksellään sen tavoittanut,
hän, joka muovasi maan ikiajoiksi
ja täytti sen nelijalkaisilla eläimillä.
Hän lähettää valon, ja se lähtee matkaan,
hän kutsuu sitä, ja vavisten se tottelee.
Tähdet loistavat taivaalla
ja hoitavat riemuiten vartiotyötään.
Hän kutsuu niitä, ja ne sanovat: "Tässä olemme!"
Iloiten ne loistavat luojalleen.

Hän on meidän Jumalamme,
kukaan muu ei ole hänen vertaisensa.
Hän tuntee viisauden tien,
hän avasi sen palvelijalleen Jaakobille,
Israelille, jota hän rakasti.
Tämän jälkeen viisaus ilmaantui maan päälle
ja eli ihmisten keskuudessa.

5. sunnuntai pääsiäisestä (Rogate, rukoussunnuntai)

Sydämen puhetta Jumalan kanssa

Tob. 3:1-5

Murhe täytti mieleni, ja minä valitin ja itkin. Vaikerrukseni lomassa rukoilin näin:

- Herra, sinä olet oikeamielinen,
kaikki sinun tekosi ovat oikeita,
kaikki sinun tiesi ovat armon ja totuuden teitä.
Sinä jaat oikeutta ikuisesti.
Muista nyt minua, Herra,
käännä katseesi minun puoleeni.
Älä rankaise minua teoistani,
joilla tieteni tai tietämättäni
olen tehnyt syntiä sinua vastaan,
älä rankaise minua isieni teoista.
Me teimme syntiä sinua vastaan
emmekä piitänneet käskyistäsi.
Silloin sinä jätit meidät toisten armoille,
ja meitä ryöstettiin, vangittiin ja surmattiin.
Sinä teit meistä pilkan ja häväistyksen kohteen,
varoittavan esimerkin niille vieraille kansoille,
joiden sekaan meidät hajotit.
Monin tavoin olet jo rangaissut minua synneistäni,
ja sinun tuomiosi ovat oikeat.
Me emme ole seuranneet sinun käskyjäsi,
emme totuuden tietä,
kun olemme vaeltaneet katseesi alla.

Helatorstai Korotettu Herra

Judit 16:13–16

Minä laulan uuden laulun Jumalani kunniaksi:

Herra, sinä olet mahtava ja suuri!

Sinun voimasi saa kaikki ihmetyksiin, sinä olet voittamaton!

Palvelkoon sinua koko luomakuntasi,

koska kaikki, mitä käskit, tapahtui.

Sinä lähetit henkesi, ja se rakensi kaiken.

Kukaan ei voi vastustaa sinun käskyäsi.

Vuorten perustat ja merten syvyydet järkkyvät

ja kalliot sulavat edessäsi kuin vaha,

mutta niille, jotka sinua pelkäävät,

sinä olet armollinen.

Mitättömiä ovat tuoksuvat uhrin,

vähäpätöisiä rasvat, joita alttarillasi poltetaan,

mutta se, joka pelkää Herraa,

on ajasta aikaan suuri.

6. sunnuntai pääsiäisestä (Exaudi) **Pyhän Hengen odotus**

Sir. 6:23–31

Kuule minua, poikani, ota neuvoni vastaan,
älä torju minun ohjeitani.

Pane jalkasi viisauden kahleisiin,
ota kaulaasi sen rengas.

Köyristä hartiasi ja kannä sitä,
älä halveksi sen kahleita.

Tavoittele sitä koko sielustasi,
koko voimastasi noudata sen teitä.

Kysele ja etsi, se kyllä antaa itsensä ilmi,
ja kun se on käsissäsi, älä päästä irti,
sillä lopulta löydät levon, jonka se antaa,
ja se kääntyy sinun iloksesi.

Sen kahleista tulee vankka varustuksesi,
sen kaularenkaasta juhlapuku.

Sen ies on kultainen korusi,
sen kahleista on tullut purppurapunos.

Sinä puuet sen yllesi kunnian puvuksi,
painat päähäsi riemun seppeleeksi.

Helluntaijakso

Helluntai aika

Helluntaiatto Tule, Pyhä Henki

Sir. 1:1-10

Kaikki viisaus tulee Herralta,
hänen luonaan sillä on ikuinen sijansa.
Kuka voisi laskea meren hiekanjyvät,
sadepisarat ja ikuisuuden päivät?
Kuka voisi selvittää taivaan korkeuden,
maan laajuuden ja syvyyksien pohjan? Kuka viisauden?

Ennen kaikkea muuta luotiin viisaus,
jo aikojen alussa ymmärrys ja järki.
Viisauden lähde on Jumalan sana korkeuksissa,
viisauden teille ohjaavat ikaikaiset käskyt.
Kenelle on paljastettu, mistä viisaus on peräisin?
Kuka tuntee sen nerokkaat suunnitelmat?
Kenelle on ilmoitettu, mitä viisaus ja ymmärrys on?
Kuka hallitsee tietämyksen, jonka viisaus on kerännyt?

Vain yksi on viisas. Mahtavana ja pelottavana
hän istuu valtaistuimellaan.
Hän on Herra. Hän loi viisauden,
tarkasteli sitä, määrätti sen mitat
ja vuodatti sitä koko luomakuntaan,
jakoi anteliaasti kaikille eläville.
Ne, jotka häntä rakastavat, saavat viisautta runsain mitoin.
On viisasta ja kunniakasta rakastaa Herraa;
ne, joille viisaus ilmaisee itsensä,
saavat sen Herralta, jotta näkisivät hänet.

Helluntaipäivä Pyhän Hengen vuodattaminen

Viis. 7:22b–8:1

Viisaudessa on henki,
älyllinen ja pyhä,
ainutsyntyinen ja monimuotoinen,
ohuen ohut, herkkäliikkeinen,
erillinen, tahraton ja kirkas,
järkkymätön, hyvyyttä rakastava, vireä,
riippumaton, hyvää tekevä, ihmisrakas,
vakaa, varma ja levollinen,
kaikkivoipa ja kaikkea valvova.
Se läpäisee kaikki älylliset henget,
puhtaimmat ja ohuimmatkin.

Viisaus on liikkuvampaa kuin mikään muu liike,
ja puhtaudessaan se virtaa läpi kaiken.
Se on kaikkivaltiaan Jumalan hengitystä,
hänen voimansa ja kunniansa kirkasta säteilyä.
Siksi siihen ei pääse sekoittumaan
mitään, mikä on epäpuhdasta.
Se on ikuisen valon heijastuma,
Jumalan toiminnan kirkas kuvastin,
hänen hyvyytensä kuva.
Se on yksi ainoa mutta kykenee kaikkeen,
se pysyy itsenään mutta uudistaa kaiken.
Polvesta polveen viisaus asettuu hurskaiden sieluun
ja tekee heistä Jumalan ystäviä ja profeettoja,
sillä Jumala rakastaa vain niitä,
joilla on viisaus asuinkumppaninaan.

Viisaus loistaa aurinkoa kirkaammin
ja voittaa kauneudessa taivaan tähdet.
Se on vahvempi kuin valo,
sillä valo antaa aina tilaa yölle
mutta viisautta ei paha saa valtaansa.
Voimassaan viisaus ulottuu maan ääriin,
taitavasti se ohjaa kaikkea.

Helluntain jälkeinen viikko (Helluntaiviikko)

Sir. 1:11-18

Jumalanpelko on ylistyksen ja ylpeyden aihe,
ilon lähde ja riemun seppel.

Jumalanpelko täyttää sydämen ilolla,

se tuo onnen, riemun ja pitkän iän.

Jumalanpelko on Herran lahja,

se pitää askeleet rakkauden poluilla.

Jumalaa pelkävän käy lopulta hyvin,

kuolinpäivänään häntä ylistetään.

Viisauden alku on Herran pelko,

jo äidinkohdussa on viisaus annettu häneen uskoville.

Ihmisten pariin se on tehnyt iäti pysyvän pesänsä,

heidän jälkeläisensä on uskottu sen huomaan.

Viisauden täyttymys on Herran pelko,

viisaus juovuttaa seuraajansa hedelmillään.

Se täyttää heidän kotinsa aarteillaan

ja heidän varastonsa antimillaan.

Viisauden seppel on Herran pelko,

siitä versovat rauha ja terveys.

Helluntain jälkeinen aika

Pyhän Kolminaisuuden päivä Salattu Jumala

Viis. 9:13–18b

Kuka ihminen tuntisi Jumalan aikeet?

Kuka voisi tietää, mitä Herra tahtoo?

Kuolevaisten järkeily on vaivaista,
pettävää on meidän pohdintamme,
sillä katoavainen ruumis painaa sielun maahan,
maallinen majamme lamaa ajatusten täyttämän mielen.

Hädin tuskin kykenemme luomaan kuvan siitä,
mitä on olemassa maan päällä,
vaivoin me havaitsimme edes sen,
mikä on käsiemme ulottuvilla.

Kuka olisi tutkinut taivaan maailmoja?

Kuka ymmärtäisi sinun tahtoasi,
ellet olisi antanut viisauttasi
ja lähettänyt pyhää henkeäsi korkeuksista?

Mutta näin on tapahtunut:

maan asukkaiden polut on suoristettu,
ihmisille on opetettu, mikä sinua miellyttää.
Viisauden ansiosta he ovat pelastuneet.

2. sunnuntai helluntaista **Katoavat ja katoamattomat aarteet**

Siir.31:1-11

Kun rikkaus valvottaa, ruumis kuihtuu,
kun on vauraudesta huoli, uni kaikkoaa.
Huoli valvottaa ja pitää unen loitolla,
se vie unen kuin ankara sairaus.
Rikas raataa kerätäkseen varallisuutta,
ja jos hän lepää, hän ahnehtii nautintoja.
Köyhä raataa varattomuutensa vuoksi,
ja jos hän lepää, hänen puutteensa pahenee.

Joka rakastaa kultaa, ei selviä rikkomuksitta,
joka rahaa tavoittelee, kulkee sen myötä harhaan.
Kulta on vienyt monet perikatoon,
he ovat kohdanneet tuhonsa.
Kulta on ansa rikkauden riivaamille,
jokainen typerys takertuu siihen.

Onnellinen se rikas, joka havaitaan nuhteettomaksi
ja joka ei eksy kullan houkutuksiin.
Kuka hän on? Häntä voimme ylistää onnelliseksi,
sillä hän on todella tehnyt ihmeitä kansansa keskuudessa.
Kuka on onnistunut välttämään kullan kiusaukset?
Sellainen ihminen voi olla ylpeä itsestään.
Kuka olisi voinut poiketa tieltä mutta ei ole poikennut,
kuka olisi voinut tehdä pahaa eikä ole tehnyt?
Joka niin elää, pysyy vauraana,
ja kansa kiittää hänen runsaita almujaan.

3. sunnuntai helluntaista **Kutsu Jumalan valtakuntaan**

Sir. 2:7-18

Te, jotka pelkäätte Herraa, odottakaa hänen laupeuttaan;
älkää poiketko tieltä, ettette kompastuisi.

Te, jotka pelkäätte Herraa, luottakaa häneen,
niin ette jää ilman palkkiota.

Te, jotka pelkäätte Herraa, odottakaa kaikkea hyvää,
ikuista riemua ja laupeutta.

Häneltä saatte palkkioksi ikuisen ilon.

Katsokaa menneiden aikojen ihmisiä:

Onko yksikään Herraan luottanut joutunut pettymään?

Onko yksikään jumalanpelossaan luja joutunut hylätyksi?

Onko yksikään, joka on huutanut avuksi Herraa,
jäänyt apua vaille?

Herra on laupias ja armahtava,
hän antaa synnit anteeksi ja pelastaa ahdingosta.

Voi arkoja sydämiä ja voimattomia käsiä,

voi syntistä, joka kulkee kahta tietä!

Voi sydäntä, joka voimattomuudessaan ei usko!

Se jää vaille varjelusta.

Voi teitä, jotka olette antaneet periksi!

Mitä teette, kun Herra vaatii teidät tilille?

Herraa pelkäävät eivät uhmaa hänen käskyjään,
häntä rakastavat seuraavat hänen tietään.

Herraa pelkäävät pyrkivät täyttämään hänen tahtonsa,
häntä rakastavat saavat laista kaiken ravintonsa.

Herraa pelkäävät pitävät sydämensä avoinna,

he kumartavat nöyrästi häntä ja sanovat:

”Me haluamme jättäytyä Herran käsiin,

emme ihmisten,

sillä niin kuin on hänen valtansa suuri,

niin on myös hänen armonsa.”

4. sunnuntai helluntaista Kadonnut ja jälleen löytynyt

2. Makk. 2:1-18

”Erästä kirjoituksesta käy ilmi, että profeetta Jeremia käski pakkosiirtolaisten ottaa pyhää tulta mukaansa, niin kuin on kerrottu, ja että hän antoi heille mukaan Jumalan lain ja varoitti heitä, etteivät he unohtaisi Herran käskyjä eivätkä harhautuisi väärin ajatuksiin nähdessään kultaisia ja hopeisia, kauniisti koristettuja jumalankuvia. Muutakin samankaltaista hän puhui, jotta he pitäisivät lain sydämessään.

”Samassa kirjoituksessa kerrotaan vielä, että kun profeetta sai Jumalalta ilmoituksen, hän käski toisten ottaa pyhäkköteltan ja liitonarkun ja seurata häntä, sillä hän aikoi mennä vuorelle, jolle Mooses oli noussut katsomaan Jumalan omaa maata. Vuorelle tultuaan Jeremia löysi luolamaisen onkalon. Hän vei pyhäkköteltan, liitonarkun sekä suitsutusalttarin sinne ja tukki suuaukon.

”Jotkut mukana olleista menivät uudelleen vuorelle merkitäkseen tien, mutta he eivät kyenneet löytämään luolaa. Kun Jeremia sai tietää tästä, hän nuhteli heitä ja sanoi, että paikan tulikin pysyä piilossa, kunnes Jumala taas osoittaisi laupeutensa ja kokoaisi kansansa yhteen. Silloin Herra tuo nuo esineet jälleen päivänvaloon ja Herran kirkkaus näkyy taas pilvessä niin kuin se näkyi Mooseksen aikana ja silloin, kun Salomo pyysi, että Jumala pyhittäisi temppelin.

”Tuossa kirjoituksessa kerrotaan myös, että viisas Salomo uhraisi temppelissä kiitokseksi sen valmistumisesta ja vihkimisestä. Niin kuin silloin, kun Mooses rukoili Herraa ja taivaasta iski tuli, joka poltti uhrit, niin Salomokin rukoili, ja tuli iski alas ja kulutti polttouhrit. Mooses sanoi: ’Herran tuli kulutti syntiuhrin, koska uhrilihaa ei syöty.’ Mooseksen tavoin Salomokin vietti juhlaa kahdeksan päivää.

”Näistä tapahtumista kerrotaan myös Nehemian laatimissa asiakirjoissa ja muistiinpanoissa. Niistä käy myös ilmi, kuinka hän perusti kirjaston ja kokosi sinne kuninkaista kertovat kirjat ja profeettakirjat, Daavidin kirjoitukset ja kuninkaiden lahjoituskirjeet. Samalla tavoin Juudas keräsi meille kirjoitukset, jotka sodan sytyttyä olivat joutuneet hajalleen; ne ovat nyt kaikki meidän hallusamme. Jos tarvitsette näitä kirjoituksia, lähettäkää miehiä hakemaan niitä.

”Kirjoitamme siis teille siksi, että käymme kohta viettämään temppelin puhdistamisen juhlaa; toivomme, että tekin viettäisitte samaa juhlaa samoina päivinä. Onhan Jumala pelastanut koko kansansa ja antanut meille kaikille perintöosan sekä kuninkuuden, pappeuden ja pyhityksen, niin kuin hän on laissaan luvannut. Jumalaan me panemme toivomme: hän osoittaa meille pian laupeutensa ja kokoaa meidät kaikkialta taivaan alta pyhään paikkaamme, sillä hän on pelastanut meidät suurista onnettomuuksista ja puhdistanut temppelin.”

5. sunnuntai helluntaista **Armahtakaa!**

Siir. 28:2-7

Anna anteeksi lähimmäisellesi, kun hän tekee väärin,
niin saat itsekin syntisi anteeksi, kun rukoilet.

Voiko sellainen ihminen, joka hautoo vihaa,
odottaa Herralta tervehtymistä?

Voiko ihminen, joka on armoton kaltaiselleen,
rukoilla, että saisi syntinsä anteeksi?

Jos hän, kuolevainen ihminen, jatkaa vihanpitoa,
kuka antaa anteeksi hänen syntinsä?

Ajattele loppuasi ja lakkaa kantamasta kaunaa,
muista, että kuolet ja katoat, ja elä käskyjen mukaan.

Pidä mielessäsi käskyt äläkä vihaa lähimmäistäsi,
muista liittoa, jonka Korkein solmi,
ja katso toisen ihmisen virheitä ymmärtäväisesti.

Apostolien päivä Herran palveluksessa

Viis. 9:1–12

– Isiemme Jumala, armelias Herra!
Sanallasi sinä olet luonut kaiken
ja viisaudellasi muovannut ihmisen,
jotta hän hallitsisi luomakuntaasi,
johtaisi maailmaa pyhästi ja vanhurskaasti
ja olisi tuomioissaan oikeamielinen.
Anna minulle viisaus,
joka on valtaistuimella vierelläsi,
älä sulje minua lastesi joukosta –
olenhan palvelijasi, sinun palvelijattaresi poika!
Minä olen vain heikko ihminen
ja elän lyhyen aikaa.
Lakia ja oikeutta en ymmärrä kaikin kohdin.
Ihmisten silmissä joku voi olla täydellinen,
mutta ilman viisautta, jonka sinä annat,
hän ei ole yhtään mitään.
Sinä valitsit minut kansasi kuninkaaksi,
poikiesi ja tyttäriesi valtiaaksi.
Sinä käskit rakentaa temppelin pyhälle vuorellesi,
uhrialttarin kaupunkiin, johon asetuit,
temppelin, joka on kuin se pyhäkkötelta,
joka aikojen alussa ennalta valmistit.

Sinun vierelläsi on viisaus. Se tuntee työsi,
se oli kanssasi, kun loit kaikkeuden.
Se tietää, mikä sinua miellyttää
ja mikä on sinun käskyjesi mukaista.

Lähetä se matkaan, alas pyhistä taivaistasi,
lähetä se kirkkautesi valtaistuimelta
tänne luokseni, uurastamaan vierelläni,
jotta oppisin, mikä sinua miellyttää.
Se tietää kaiken, se käsittää kaiken,
se ohjaa taitavasti toimiani
ja varjelee minua kirkkaudellaan.
Silloin minun tekoni ovat mielesi mukaisia
ja minä hallitsen kansaasi hyvin ja oikein,
kasvan isäni valtaistuimen arvoiseksi.

7. sunnuntai helluntaista **Rakkauden laki**

Sir. 13:15–24

Jokainen eläin rakastaa kaltaistaan,
jokainen ihminen lähimmäistään.
Eläin hakeutuu kaltaistensa joukkoon,
ihminen etsii vierelleen ihmisen.
Kulkeeko susi karitsan kanssa,
jumalaton hurskaan seurassa?
Jättääkö hyeena koiran rauhaan,
saako köyhä olla rauhassa rikkaalta?
Leijona saalistaa autiomaan villiaaseja,
köyhät ovat rikkaiden laidunmaata.

Nöyrä ihminen on ylpeälle kauhistus,
vähävarainen vaurautta keränneelle.
Kun rikas horjuu, hän saa ystävät tuekseen,
kun köyhä kompastuu, ystävätkin torjuvat hänet luotaan.
Kun rikas horjuu, monet ovat hänen puolellaan,
ja puhuiipa hän kuinka karkeasti tahansa,
hänen katsotaan olevan oikeassa.

Kun köyhä horjuu, häntä vain soimataan,
ja vaikka hän puhuisi viisaasti,
hänelle ei anneta sanan sijaa.
Kun rikas puhuu, kaikki ovat vaiti,
ja hänen sanansa kohotetaan pilviin asti.
Kun köyhä puhuu, kysytään: ”Kuka hän on?”,
ja jos hän kompastuu, häntä vielä tyrkätään.
Rikkaus on hyvästä, jos se ei rakennu synnille,
köyhyys on pahasta, jos jumalattomalta kysytään.

Kirkastussunnuntai (Kristuksen kirkastumisen päivä) **Kirkastettu Kristus**

Sir. 50:22-24

Ylistäkää siis tekin kaikkeuden Jumalaa!

Kaikkialla hän tekee suuria tekoja.

Äidinkohdusta asti hän pitää meistä huolta

ja osoittaa meille laupeuttaan.

Antakoon hän ilon sydämeemme

ja suokoon Israelille rauhan,

niin kuin menneinä päivinä,

niin myös meidän päivinämme.

Suokoon hän alati meille suosiotaan

ja vapauttakoon meidät jo meidän päivinämme.

9. sunnuntai helluntaista **Totuus ja harha**

Viis. 12:13, 16–19

Ei ole muuta jumalaa kuin sinä,
sinä pidät kaikesta huolen.
Ei ole jumalaa,
jolle joutuisit osoittamaan, että tuomitsit oikein. ...

Oikeus syntyy voimastasi:
kaikki ovat sinun valtasi alla,
ja siksi olet kaikille armollinen.
Jos joku epäilee kaikkivaltiuttasi,

sinä osoitat voimasi hänelle,
ja niille, jotka sen tuntevat,
sinä opetat, kuinka uhittelijan käy.
Vaikka sinulla on kaikki valta ja voima,
olet tuomioissasi lempeä
ja hallitset meitä armeliaasti –
sinä, joka voit osoittaa voimasi milloin tahdot.

Näin sinä olet toiminut,
näin olet opettanut kansallesi,
että oikeamielisyyteen kuuluu ihmisrakkaus.
Sinä olet antanut omillesi toivon,
avannut synnintekijöille katumuksen tien.

10. sunnuntai helluntaista **Uskollisuus Jumalan lahjojen hoitamisessa**

Sir. 47:8–11

Kaikista teoistaan Daavid antoi kiitoksen Herralle,
Pyhälle, Korkeimmalle hän niistä antoi kunnian.

Koko sydämestään hän ylisti Luojaansa
ja osoitti hänelle rakkauttaan.

Hän asetti laulajia alttarin eteen
esittämään psalmeja suloisin sävelin;
joka päivä he laulullaan ylistivät Herraa.

Hän teki juhlista kauniita ja arvokkaita
ja sääti juhla-ajoille vaikuttavat menot.

Herran pyhää nimeä tuli silloin ylistää
niin että temppeli kajahteli jo aamuvarhaisesta.

Herra antoi anteeksi hänen syntinsä
ja vakiinnutti hänen mahtinsa ikiajoiksi,
antoi liitollaan hänen suvulleen kuninkuuden
ja Israelin kunniakkaan valtaistuimen.

11. sunnuntai helluntaista Etsikkoajoja

Kr. Est. C 2-4, 8-10

- Herra, Herra, kaikkien valtojen kuningas!
Sinun vallassasi on kaikki,
eikä kukaan voi asettua sinua vastaan,
jos tahdot pelastaa Israelin.
Sinä olet tehnyt taivaan ja maan
ja kaiken sen ihmeellisen, mitä on taivaan alla.
Sinä olet kaikkien valtiias,
eikä kukaan voi vastustaa sinua, Herraa.

...

Herra, Jumala ja kuningas,
pelasta nyt kansasi, Abrahamin Jumala!
Ahnein silmin he odottavat meidän tuhoamme,
he palavat halusta hävittää kansamme,
joka on ollut sinun omasi alusta asti.
Älä väheksy omaa kansaasi,
jonka lunastit itsellesi Egyptistä.
Kuule rukoukseni!
Armahda omaa kansaasi
ja muuta meidän murheemme iloksi,
anna meidän elää ja ylistää sinua, Herra,
älä sulje niiden suuta, jotka kiittävät sinua.

12. sunnuntai helluntaista **Itsensä tutkiminen**

Siir. 3:17-18, 20, 28-29.

Mitä teetkin, poikani, pysy vaatimattomana,
se tuo enemmän ystäviä kuin lahjojen jakelu.
Mitä mahtavampi olet, sitä enemmän nöyryy,
niin pääset Herran suosioon.

...

Herran mahti on suuri,
ja nöyrät ylistävät häntä....

Ylpeän onnettomuuteen ei ole lääkettä,
sillä pahuuden pensas on juurtunut häneen.
Viisaan sydän pohtii viisaiden mietteitä,
viisas ihminen haluaa oppia kuulemaan.

13. sunnuntai helluntaista **Jeesus, parantajamme**

Viis. 1:13–15, 2:23–24

Ei Jumala ole luonut kuolemaa,
ei hän iloitse elävien tuhosta.

Hän loi kaiken elämään ja pysymään,
koko luomakunnan säilymään elossa.

Ei hänen luoduissaan ole tuhoavaa myrkkyä
eikä maan päällä tuonelan valtakuntaa,
sillä oikeamielisyys on kuolematon

...

Jumala loi ihmisen kuolemattomaksi,
teki hänestä näin oman itsensä kuvan,
mutta Paholaisen kateuden vuoksi
tuli kuolema maailmaan,
ja sen joutuvat kokemaan kaikki,
jotka ovat Paholaisen omat.

14. sunnuntai helluntaista **Lähimmäinen**

Tob. 4:5–11, 14–19

”Niin kauan kuin elät, poikani, pidä mielessäsi Herra, karta syntiä ja varo rikkomasta Herran käskyjä. Toimi oikeudenmukaisesti koko elämäsi ajan, älä eksy vääryyden teille, sillä se, joka noudattaa totuutta, menestyy toimissaan. Kaikille, jotka elävät niin kuin oikein on, sinun tulee jakaa varoistasi almuja. Älä käännä kasvojasi pois yhdestäkään köyhästä, ettei Jumala kääntäisi kasvojaan pois sinusta. Anna köyhille sen mukaan mitä omistat. Jos olet rikas, poikani, anna rikkaudestasi köyhille, jos olet vähissä varoissa, anna köyhille sen mukaan mitä sinulla on. Poikani, älä pelkää auttaa köyhiä, sillä näin sinä kokoat itsellesi aarteen pahan päivän varalle. Almu pelastaa kuolemalta, se varjelee joutumasta pimeyteen. Ne, jotka auttavat hädässä olevia, antavat uhrilahjan, joka kelpaa Korkeimmalle....

”Kun olet ottanut työmiehen, maksa hänelle heti samana päivänä, älä viivytä palkanmaksua. Sinunkaan palkkasi ei jää viipymään, kun elät oikein ja palvelet Jumalaa. Toimi harkiten, poikani, kaikessa mitä teet ja osoita elämäntavoillasi, kuinka hyvän kasvatuksen olet saanut. Älä tee toiselle mitään, mitä itse vihaat. Älä juo viiniä juopuaksesi äläkä tee matkaasi päihtyneenä. Anna ruoastasi nälkää näkeville ja vaatteistasi alastomille. Kaikki ylimääräinen anna köyhille, ja kun autat heitä, auta iloiten. Jaa avokätisesti ruokaasi oikeamielisten haudoilla, mutta älä anna sitä syntisille.

”Kysy neuvoa viisailta äläkä väheksy yhtään hyödyllistä ohjetta. Ylistä aina Jumalaa ja pyydä häntä johdattamaan kulkuasi oikeaan.

15. sunnuntai helluntaista **Kiitollisuus**

Tob. 13

Tobit sanoi:

- Kiitetty olkoon ikiaikojen Jumala,
kiitetty hänen valtakuntansa!
Hän rankaisee ja armahtaa,
hän syöksee alimpaan tuonelaan
ja nostaa ikisyvyyksistä.
Mikään ei voi paeta hänen kättään.
Ylistäkää häntä, israelilaiset,
niiden kansojen kuullen,
joiden sekaan hän on teidät hajottanut.
Siellä hän on osoittanut teille suuruutensa.
Kiittäkää häntä kaikkien edessä,
sillä hän on meidän Herramme,
hän on Jumalamme ja isämme,
hän on Jumala aina ja ikuisesti.
Hän rankaisee teitä rikkomuksistanne
mutta myös armahtaa teidät,
kokoaa teidät kaikista niistä maista,
joihin teidät on hajotettu.
Kun te koko sydämestänne
taas käännytte hänen puoleensa
ja koko sielustanne noudatatte totuutta,
hän kääntyy teidän puoleenne
eikä enää kätke teiltä kasvojaan.

Katsokaa, mitä Jumala on teille tehnyt,
ja ylistäkää häntä suureen ääneen,
kiittäkää Herraa ja hänen oikeamielisyyttään,
kohottakaa ylistys ikiaikojen kuninkaalle!
Tässä maassa, johon minut vankina tuotiin,
minä kiitän häntä,
minä kerron syntiselle kansalle,
kuinka suuri ja väkevä hän on.
Kääntykää, syntiset!
Tehkää hänen edessään oikeita tekoja -
kenties hän mieltyy teihin
ja armahtaa teidät.
Koko sielustani minä laulan iloani taivaan kuninkaalle -
riemuitkoon minun sieluni kaikkina elämäni päivinä!
Ylistäkää Herraa, kaikki valitut,
kiittäkää kaikki hänen mahtiaan ja suuruuttaan.
Viettäköön ilon päivää, ylistäkää häntä!

Jerusalem, pyhä kaupunki!
Sen mukaan, mitä olet tehnyt,

olet saanut Herralta kuritusta.
Kiitä Herraa, niin kuin sinun kuuluu kiittää,
ylistä ikiaikojen Herraa!
Kun niin teet, saat iloita:
pyhäkkösi rakennetaan jälleen!
Suokoon Herra, että kaikki tänne tuodut
saavat sinusta ilonsa,
suokoon hän kaikille kärsiville
rakkautensa sinun suojissasi
polvesta polveen.
Kirkas valo on loistava maan ääriin,
ja monet kansat tulevat kaukaa luoksesi,
maan kaikista ääristä tullaan Herran pyhän nimen luo
ja tuodaan lahjoja taivaan kuninkaalle.
Sukupolvi toisensa jälkeen
laulaa sinun ylistystäsi,
ja sinun nimesi, valittu kaupunki,
pysyy ikuisesti.

Kirottuja olkoot ne,
jotka puhuvat sinusta kovin sanoin,
kirottuja ne, jotka sinua raiskaavat
ja repivät maahan sinun muurisi,
ne, jotka suistavat tornisi alas
ja polttavat rakennuksesi.
Mutta iäti olkoot siunattuja kaikki,
jotka kunnioittavat sinua.

Riemuitse siis,
iloitse oikeamielisten kanssa,
sillä kaikki heidät kootaan yhteen
ylistämään ikiaikojen Herraa!
Onnellisia ne, jotka sinua rakastavat,
onnellisia ne, jotka iloitsevat,
kun näkevät sinun elävän rauhassa,
onnellisia ne, jotka murehtivat
lukuisia koettelemuksiasi,
sillä vielä he saavat sinusta ilonsa
ja näkevät, miten riemuitset ikuisesti.

Ylistä Herraa, minun sieluni,
ylistä suurta kuningasta,
sillä Jerusalemi rakennetaan uudelleen
ja se saa temppelin ikuisiksi ajoiksi!
Miten onnellinen olenkaan,
jos ne, jotka suvustani ovat jäljellä,
vielä näkevät sinut loistossasi
ja voivat ylistää taivaan kuningasta!
Jerusalemi saa taas porttinsa,

ne tehdään safiireista ja smaragdeista,
kaikki muuritkin kalliista kivistä.
Jerusalem tornit rakennetaan kullasta,
ja muurinharjatkin ovat puhdasta kultaa.
Jerusalem kadut päällystetään
rubiineilla ja Ofirin kivillä.
Jerusalem portit laulavat riemulauluja,
kaikki kaupungin rakennukset huutavat:
"Halleluja, kiitetty olkoon Israelin Jumala!",
ja siunatut ylistävät Herran nimeä
aina ja ikuisesti.

16. sunnuntai helluntaista Jumalan huolenpito

Viis. 18:3-4, 6-9

Omalle kansallesi sinä annoit leimuavan tulipatsaan
oppaaksi tuntemattomalle taipaleelle,
auringoksi, joka ei polttanut heitä
heidän maineikkaalla vaelluksellaan.
Nuo toiset olivat ansainneet
sen, että heiltä riistettiin valo
ja heitä pidettiin vankeina pimeässä.
Hehan olivat vanginneet sinun kansasi,
jonka oli määrä välittää maailmalle
lain katoamaton valo.

...

Se yö ilmoitettiin ennalta esi-isillemme,
jotta he rauhassa ja luottavaisin mielin
voisivat iloita saamistaan lupauksista.
Sinun kansasi odotti oikeamielisten pelastusta
ja vihollisten tuhoa;
sinä rankaisit meidän vastustajiamme
ja samalla kutsuit meidät luoksesi
ja johdit kunniaan.

Sinun hurskaasi, jalojen miesten jälkeläiset,
toimittivat uhrinsa salassa
ja sitoutuivat yksimielisesti
noudattamaan tätä pyhää lakia:
hurskaiden tulee jakaa keskenään
niin menestys kuin vaaratkin.
Jo tuolloin he puhkesivat kiitokseen
ja lauloivat esi-isien ylistyslauluja.

17. sunnuntai helluntaista **Jeesus antaa elämän**

Sir. 27:30–28:7

Myös viha ja suuttumus ovat kauhistuttavia,
mutta synnintekijä ei niistä luovu.

Herra kostaa sille, joka toiselle kostaa,
ja pitää hänen synneistään tarkkaa kirjaa.

Anna anteeksi lähimmäisesellesi, kun hän tekee väärin,
niin saat itsekin syntisi anteeksi, kun rukoilet.

Voiko sellainen ihminen, joka hautoo vihaa,
odottaa Herralta tervehtymistä?

Voiko ihminen, joka on armoton kaltaiselleen,
rukoilla, että saisi syntinsä anteeksi?

Jos hän, kuolevainen ihminen, jatkaa vihanpitoa,
kuka antaa anteeksi hänen syntinsä?

Ajattele loppuasi ja lakkaa kantamasta kaunaa,
muista, että kuolet ja katoat, ja elä käskyjen mukaan.

Pidä mielessäsi käskyt äläkä vihaa lähimmäistäsi,
muista liittoa, jonka Korkein solmi,
ja katso toisen ihmisen virheitä ymmärtäväisesti.

18. sunnuntai helluntaista **Kristityn vapaus**

Sir. 5:9-6:1

Älä kaikilla tuulilla erottele akanoita
äläkä lähde mille tahansa polulle –
niin tekee kaksinaamainen vilpistelijä.

Pysy siinä, minkä tiedät oikeaksi,
puhu totuutta muuntelematta.

Kuuntele valppaasti toisen sanoja
mutta vastaa hänelle harkiten.

Vastaa lähimmäisesellesi, jos vastauksen tiedät –
ellet tiedä, pane käsi suullesi.

Puhe tuo kunniaa tai häpeää,
kieli voi kaataa ihmisen.

Älä hanki panettelijan mainetta
äläkä käytä kieltäsi juonitteluun,
sillä varasta odottaa häpeä,
kaksinaamaista armoton tuomio.

Älä toimi väärin, oli asia pieni tai suuri,
älä ole edessä ystävä, takana vihollinen.

Huono maine tuo pelkkää häpeää ja pilkkaa
sille, joka pettää ja vilpistelee.

19. sunnuntai helluntaista Rakkauden kaksoiskäsky

Sir. 2:15-18

Herraa pelkäävät eivät uhmaa hänen käskyjään,
häntä rakastavat seuraavat hänen tietään.

Herraa pelkäävät pyrkivät täyttämään hänen tahtonsa,
häntä rakastavat saavat laista kaiken ravintonsa.

Herraa pelkäävät pitävät sydämensä avoinna,
he kumartavat nöyrästi häntä ja sanovat:

”Me haluamme jättäytyä Herran käsiin,

emme ihmisten,

sillä niin kuin on hänen valtansa suuri,

niin on myös hänen armonsa.”

20. sunnuntai helluntaista Usko ja epäusko

Viis. 13:1-9

Tyhjän veroisia ovat luonnoltaan ne ihmiset,
jotka eivät ole oppineet tuntemaan Jumalaa.
Näkemässään hyvässä
he eivät ole nähneet Häntä joka on
eivätkä hänen töitään katsellessaan
ole tunnistaneet niiden tekijää.
Tuli ja tuuli ja ilman vire,
tähtiholvi, pauhaavat vedet ja taivaan valot –
siinä heidän jumalansa, maailman herrat.
Jos he ovat ihastuneet niiden kauneuteen
niin että ovat luulleet niitä jumaliksi,
ajatelkoot, kuinka ylivertainen on niiden valtias,
sillä itse kauneuden alkusyy on ne luonut.
Jos he ovat ihailleet niiden mahtia ja voimaa,
päätelkoot näkemästään,
kuinka paljon mahtavampi niiden luoja on.
Kun katsoo suurta ja kaunista luomakuntaa,
katsoo samalla sen tekijää.

Kovin ankarasti heitä ei silti tule moittia –
ehkä he ovat vain eksyneet
etsiessään Jumalaa, pyrkiessään löytämään hänet.
Hänen töittensä keskellä eläessään
he ovat tutkineet niitä,
ja niiden kauneus on saanut heidät valtoihinsa.
Silti heille ei voi antaa anteeksi.
Jos heistä tuli niin viisaita,
että he pystyivät tutkimaan maailmankaikkeutta,
kuinka he eivät jo aikaisemmin löytäneet sen Herraa?

21. sunnuntai helluntaista **Jeesuksen lähettäjä**

Sir. 51:23–30

Tulkaa minun luokseni, oppimattomat,
majoittukaa taloon, jossa opetan!
Kuinka kauan olette ilman kaikkea tätä
ja kärsitte polttavaa janoa?
Tästä olen puhunut, tämän vuoksi olen avannut suuni:
Hankkikaa viisautta! Siihen ette tarvitse rahaa.
Taivuttakaa niskanne ikeen alle,
ottakaa opetukset vastaan;
viisaus on lähellänne, löydätte sen kyllä.

Katsokaa minua: olen uurastanut vain vähän aikaa
mutta olen löytänyt rauhan ja levon.
Hankkikaa oppia, vaikka se veisi paljon hopeaa;
oppi auttaa teitä hankkimaan paljon kultaa.

Iloitkaa Herran hyvydestä,
älkää hävetkö virittää ylistyslaulua hänelle!
Tehkää työnne ennen kuin aikanne päättyy,
niin hän ajallaan antaa teille palkkanne.

Uskonpuhdistuksen muistopäivä Uskon perustus

Dan. lis. B: 28–43

Kun babylonialaiset kuulivat, mitä oli tapahtunut, he suuttuivat ja alkoivat puuhata salaliittoa kuningasta vastaan. "Kuninkaasta on tullut juutalainen", he sanoivat. "Hän murskasi Belin, tappoi lohikäärmeen ja otti papit hengiltä." He menivät kuninkaan luo ja sanoivat: "Anna Daniel meille tai me tapamme sinut ja perheesi." Kun kuningas huomasi, miten ankarasti häntä vastustettiin, hän ei voinut muuta kuin luovuttaa Danielin heille.

Daniel heitettiin alas leijonien luolaan, ja hän oli siellä kuusi päivää. Luolassa oli seitsemän leijonaa. Niille annettiin joka päivä kaksi ihmistä ja kaksi lammas-ta, mutta nyt ne jätettiin ruokkimatta, jotta ne söisivät Danielin.

Juudeassa oli tuolloin profeetta Habakuk. Hän oli keittänyt keiton ja paloittelut leipää sekaan ja oli juuri viemässä ruokaa pellolla oleville leikkuumiehille, kun Herran enkeli sanoi hänelle: "Vie ruoka, joka sinulla on, Babyloniin Danielille. Hän on siellä leijonien luolassa."

"Herrani", Habakuk sanoi, "en minä ole ikinä ollut Babylonissa enkä tiedä sitä luolaa." Silloin Herran enkeli tarttui häntä tukasta ja kiidätti hänet yhdessä humauksessa Babyloniin luolan suulle. "Daniel, Daniel!" Habakuk huusi. "Tässä on sinulle ruoka, jonka Jumala lähetti." Silloin Daniel sanoi: "Sinä muistit minua, Jumala! Et hylkää niitä, jotka sinua rakastavat." Hän nousi syömään, ja Jumalan enkeli vei Habakukin heti entisille sijoilleen.

Seitsemäntenä päivänä kuningas tuli pitämään valittajaisia Danielille. Luolalle saavuttuaan hän kurkisti sisään ja näki, että Daniel istui siellä. Silloin hän huusi kovalla äänellä: "Suuri olet sinä, Herra, Danielin Jumala! Ei ole ketään muuta kuin sinä!" Hän käski vetää Danielin ylös mutta heitätti luolaan ne, jotka olivat yrittäneet tappaa Danielin, ja leijonat söivät heidät heti hänen nähtensä.

23. sunnuntai helluntaista **Antakaa toisillenne anteeksi**

Sir. 35:12-18

Anna Korkeimmalle niin kuin hän on antanut sinulle,
anna auliisti kaikki, mitä sinulta liikenee.

Herra pitää kyllä huolen takaisinmaksusta,
seitsenkertaisesti hän korvaa sinulle kaiken.
Älä tarjoa lahjuksia, ei hän ota niitä,
älä luota väärin hankittuun uhrilahjaan.
Herra on kaikkien tuomari,
eikä hän suosi mahtavaa.

Ei Herra erottele ihmisiä köyhän vahingoksi,
hän kuulee kyllä sorretun rukouksen.
Ei hän torju apua pyytävää orpoa,
ei leskivaimoa, kun tämä purkaa sydäntään.
Vieriväthän lesken poskille kyyneleet,
kun hän valittaa sortajiensa tähden.

24. sunnuntai helluntaista Kahden valtakunnan kansalaisena

Viis. 11:22–12:2

Kuin hiukkanen vaakakupissa
on koko maailma sinun edessäsi,
kuin maahan pudonnut aamukasteen pisara.
Mutta sinä olet kaikille armollinen,
koska kaikki on sinulle mahdollista,
sinä suljet silmäsi ihmisten synneiltä,
jotta he kääntyisivät,
sillä sinä rakastat kaikkea olevaa
etkä inhoa mitään luomaasi –
jos jotakin olisit vihannut,
et olisi luonut sitä.
Jos et jotakin olisi halunnut,
kuinka siitä olisi tullut mitään pysyvää?
Jos et jotakin olisi kutsunut elämään,
kuinka se olisi säilynyt hengissä?
Mutta sinä säästät kaikki,
koska kaikki kuuluu sinulle,
sinä, Valtias, rakastat kaikkea elävää,
sillä sinun katoamaton henkesi on kaikessa olevassa.
Sen tähden sinä ojennat langenneita vähä vähältä,
varoitat heitä muistuttamalla heidän synneistään,
jotta he pääsisivät pahasta eroon
ja uskoisivat sinuun, Herra.

25. sunnuntai helluntaista **Kuolemasta elämään**

Viis. 1:7-15

Herran henki täyttää kaiken maan,
se pitää kaiken olevan koossa
ja tietää kaiken, mitä puhutaan.
Siksi ei pysy salassa yksikään,
joka puhuu vastoin totuutta,
yksikään sellainen ei välttä tutkintaa ja tuomiota.
Jumalattoman juonet tutkitaan,
hänen puheensa kantautuvat Herran eteen
todistamaan hänen rikkomuksistaan.
Tarkkaavan korva kuulee kaiken,
hiljaisinkaan nurina ei jää siltä huomaamatta.

Välttäkää siis tyhjää kuiskuttelua,
pitäkää panettelu poissa kieleltänne,
sillä salainenkaan puhe ei jää seurauksitta
ja valehtelu surmaa sielun.
Älkää etsikö kuolemaa
elämänne harhateillä,
älkää omin käsin vetäkö yllenne tuhoa.
Ei Jumala ole luonut kuolemaa,
ei hän iloitse elävien tuhosta.
Hän loi kaiken elämään ja pysymään,
koko luomakunnan säilymään elossa.
Ei hänen luoduissaan ole tuhoavaa myrkkyä
eikä maan päällä tuonelan valtakuntaa,
sillä oikeamielisyys on kuolematon.

26. sunnuntai helluntaista Uskon kestävyys ahdingossa

2. Makk. 7:1-2, 9-14

Tuohon aikaan otettiin kiinni myös seitsemän veljestä ja heidän äitinsä, ja kuningas käski piestä heitä raipoilla ja nahkaruoskilla, jotta heidät saataisiin syömään laissa kiellettyä sianlihaa. Yksi veljeksistä ryhtyi silloin puhumaan kaikkien puolesta ja sanoi: "Mitä sinä meitä kuulustelet? Me olemme valmiit kuolemaan. Mieluummin me kuolemme kuin rikomme isiemme lakeja." ...

Henkitoreissaan hän sanoi: "Sinä pahuuden kätyri! Tämän elämän sinä meiltä riistät, mutta koko maailman kuningas herättää meidät uuteen, ikuiseen elämään, koska me kuolemme hänen lakiensa tähden."

Sitten otettiin kolmas veli piinattavaksi. Kun miehet ryhtyivät leikkaamaan hänen kieltään, hän työnsi sen heti suusta, ojensi pelotta kätensä ja sanoi vakaalla äänellä. "Taivaasta minä olen nämä saanut, ja Jumalan lakien tähden annan ne auliisti pois, koska toivon saavani ne häneltä jälleen takaisin." Tuskat eivät merkinneet nuorukaiselle mitään, ja kuningas ja tämän seuralaiset hämmästyivät hänen rohkeuttaan.

Nuorukaisen kuoltua miehet häpäisivät ja kiduttivat samalla tavoin neljättä veljestä. Kuoleman lähetessä hän sanoi: "Hyvä näin, että kuollessani ihmisten tappamana voin luottaa siihen, että Jumala herättää minut kuolleista. Sinulla ei tule olemaan ylösousemusta eikä uutta elämää."

Valvomisen sunnuntai **Valvokaa!**

Viis. 7:7-14

Niinpä minä rukoilin Jumalaa,
ja hän antoi minulle ymmärrystä.
Käännyin hänen puoleensa
ja sain viisauden hengen.
Minä asetin sen valtikoiden ja valtaistuimien edelle,
rikkaus ei ollut siihen verrattuna mitään.
Kalleintakaan jalokiveä en pitänyt sen vertaisena,
sillä maailman kaikki kulta
on sen rinnalla ripaus hiekkaa
ja hopea silkkaa savea.
Minä rakastin viisautta
enemmän kuin terveyttä ja ulkoista kauneutta
ja pidin sitä päivänvaloa tärkeämpänä,
sillä sen loiste ei mene mailleen.
Viisauden myötä sain kaiken muunkin hyvän,
onhan sillä hallussaan mittaamattomat aarteet.
Minä iloitsin kaikista hyvyyksistä,
koska tiesin viisauden tuovan niitä,
mutta en vielä tiennyt,
että se on myös synnyttänyt ne.

Minkä olen vilpittömin mielin oppinut,
sen jaan nyt auliisti eteenpäin.
Näitä rikkauksia en halua piilotella,
sillä viisaus on ihmisille ehtymätön aarreaitta.
Ne, jotka saavuttavat viisauden,
saavuttavat Jumalan ystävyuden,
sillä lahjat, jotka opetus on antanut,
puhuvat heidän puolestaan.

Tuomiosunnuntai (Kristuksen kuninkuuden sunnuntai)

Kristus, kaikkeuden Herra

Dan. lis. A: 44–64

Herra kuuli rukouksen. Kun Susannaa vietiin surmattavaksi, Jumala herätti Daniel-nimisessä nuoressa pojassa pyhän hengen, ja hän huusi kovalla äänellä: "Minä olen syytön hänen vereensä!" Kaikki kääntyivät katsomaan ja kysyivät häneltä: "Mitä sinä puhut?" Daniel astui heidän keskelleen ja sanoi: "Näinkö tyhmiä te olette, israelilaiset? Tuomitsitte kansanne tyttären oikopäätä, asiaa tutkimatta ja totuutta selvittämättä. Palatkaa oikeuspaikalle! Nuo miehet todistivat valheellisesti häntä vastaan."

Kaikki lähtivät kiireesti takaisin, ja perille päästyä vanhimmat sanoivat Danielille: "Tule tänne, istuudu meidän joukkoomme! Jumala on tehnyt sinusta vanhimpien vertaisen. Kerro nyt, mitä sinulla on mielessäsi." Daniel sanoi heille: "Erottakaa miehet kauas toisistaan. Minä kuulustelen heitä."

Kun miehet oli viety erilleen, Daniel kutsui toisen luokseen ja sanoi: "Sinä olet tehnyt paha vanhuuden päiviisi saakka, mutta nyt joudut kasvotusten myös ennen tekemiesi syntien kanssa. Sinä olet antanut vääriä tuomioita, tuominnut syyttömiä ja vapauttanut syyllisiä, vaikka Herra sanoo: 'Älä aiheuta syyttömän ja oikeamielisen kuolemaa.' No niin, kun kerran näit tämän naisen, niin kerro, minkä puun alla näit heidät yhdessä makaamassa." "Pistaasin", mies vastasi. Silloin Daniel sanoi hänelle: "Hyvin valehdeltu, mutta oman pääsi menoksi. Jumala on jo käskenyt enkelinsä pistää sinuun ammottavan haavan."

Daniel lähetti miehen pois ja käski tuoda toisen paikalle. Tälle hän sanoi: "Kanaanin sukukuntaa, et Juudan! Kauneus petti sinut, himo johti sydämesi harhaan. Näin te olette tehneet Israelin tyttärille ja he ovat pelänneet teitä niin, että ovat suostuneet makaamaan kanssanne. Tämä Juudan tytär ei kuitenkaan sie tänyt teidän laittomuuttanne. Sanopa nyt, minkä puun alta yllätit heidät yhdessä makaamasta?" "Rautatammen", mies vastasi. Silloin Daniel sanoi hänelle: "Kyllä kai! Tuo valhe tiesi sinullekin pään menoa. Jumalan enkeli odottaa rauhtainen miekka kädessään lyödäkseen sinut kahtia. Hän tekee lopun teistä molemmista."

Kaikki koolle tulleet alkoivat huutaa suureen ääneen ja ylistivät Jumalaa, joka pelastaa ne jotka panevat toivonsa häneen. He nousivat noita kahta vanhinta vastaan, sillä Daniel oli näiden omilla sanoilla osoittanut heidän todistaneen väärin. Miehet kokivat sen, mitä olivat itse aikoneet lähimmäiselleen. Väkijoukko tappoi heidät, niin kuin Mooseksen lain mukaan kuului tehdä, ja syytön ihminen pelastui sinä päivänä.

Hilkia ja hänen vaimonsa kiittivät Jumalaa siitä, että heidän tyttärensä oli osoittautunut syyttömäksi häpeälliseen tekoon, ja Susannan mies Jojakim ja kaikki sukulaiset kiittivät yhdessä heidän kanssaan. Siitä päivästä alkaen Danielia pidettiin suuressa arvossa, ja aikaa myöten hänen arvostuksensa vain kasvoi.

Erityispyhät

Jouluuun liittyvät erityispyhät

Kynttilänpäivä Kristus, Jumalan kirkkauden säteily

Jer. k. 59–68

Aurinko, kuu ja tähdet, jotka loistavat taivaalla, hoitavat tunnollisesti työnsä, kun ne on sinne lähetetty. Samoin tekee työnsä salama, jonka leimahdus näkyy kauas, samoin tuuli, joka puhaltaa kaikkialla. Myös pilvet tottelevat, kun Jumala käskää niiden levittäytyä koko maanpiirin ylle, ja kun tuli saa ylhäältä käskyn mennä tuhoamaan vuoret ja metsät, se tekee niin. Niihin ei epäjumalia voi lainkaan verrata, ei muodon eikä voimien puolesta. Nuo patsaat eivät kykene jakamaan oikeutta eivätkä tekemään hyvää ihmisille, eikä niitä siksi tule kutsua jumaliksi eikä pitää jumalina. Koska siis tiedätte, että ne eivät ole jumalia, älkää pelätkö niitä.

Nuo jumalankuvat eivät kiroa eivätkä siunaa kuninkaita. Ne eivät näytä kansoille merkkejä taivaalla, ne eivät loista niin kuin aurinko eivätkä valaise kuin kuu. Ne eivät vedä vertoja edes eläimille, jotka sentään pystyvät pakenemaan ja hakemaan itselleen suojaa. Mistään me emme voi havaita, että ne olisivat jumalia; älkää siis pelätkö niitä.

Marian ilmestyspäivä Herran palvelijatar

Judit 8:11–20, 25–27

Miesten saavuttua Judit sanoi heille:

”Kuulkaa minua, Bait-Ilajan asukkaiden johtajat. Te ette tänään puhuneet kansalle niin kuin olisi ollut oikein puhua vaan veditte Jumalan mukaan ja vannoitte, että luovutatte kaupungin vihollisillemme, ellei Herra määräaikana lähetä teille apuaan. Keitä te oikein luulette olevanne? Noilla puheillanne te koettelette Jumalan kärsivällisyyttä – teidän asetatte kaiken kansan edessä itsenne Jumalan asemaan. Te yritätte päästä selville kaikkivaltiaan Herran aikeista, mutta ei teistä ole häntä ymmärtämään, ei ikinä. Ettehän te edes kykene selvittämään, mitä ihminen syvällä sydämessään tuntee tai mitä hän ajattelee. Kuinka te pystyisitte käsittämään Jumalaa, joka on kaiken luonut, kuinka tavoittaisitte hänen ajatuksensa ja ymmärtäisitte hänen suunnitelmansa? Ette mitenkään!

”Älkää siis, veljet, vihastuttako Herraa, meidän Jumalaamme. Vaikka hän ei tahtoisikaan auttaa meitä noiden viiden päivän aikana, hänen vallassaan kuitenkin on, milloin hän pelastaa meidät tai, jos niin haluaa, tuhoaa meidät vihollistemme silmien edessä. Älkää yrittäkö asettaa ehtoja Herran, meidän Jumalamme, päätöksille. Ei Jumala ole niin kuin ihminen, jonka saa tottelemaan uhkailemalla ja joka pyörittää päätöksensä, kun häntä kauniisti pyytää.

”Meidän tulee siis huutaa Jumalaa avuksemme ja odottaa, että hän pelastaa meidät. Hän kyllä kuulee meidän rukouksemme, jos katsoo asiamme oikeaksi. Eihän meidän aikanamme enää ole kumarrettu ihmiskäsin tehtyjä jumalia – sellaiseen ei täällä ole syyllistynyt yksikään heimo eikä suku, ei kylä eikä kaupunki. Entisaikoina esi-isämme tekivät niin ja saivat rangaistuksensa: he kaatuivat miekkaan, heidän omaisuutensa ryöstettiin, ja viholliset löivät heidät perin pohjin. Me sitä vastoin emme tunne muuta jumalaa kuin hänet, ja siksi toivomme, että hän ei hylkää meitä eikä ketään kansastamme. ...

Herra, meidän Jumalamme, koettelee meitä samalla tavoin kuin kantaisiämme; kiittäkäämme häntä kaikesta tästä. Muistakaa, mitä hän teki Abrahamille, miten hän koetteli Iisakia ja mitä tapahtui Mesopotamiassa Jaakobille, kun tämä painmensi enonsa Labanin karjaa. Herra korvensi heidän sydäntään tulella, mutta vain koetellakseen heitä, eikä hän meillekään ole tehnyt tätä kosto mielessään. Kun Herra kurittaa niitä, jotka häneen turvaavat, hän ohjaa heitä oikeaan.”

Juhannuspäivä (Johannes Kastajan päivä) Tien raivaaja

Sir. 40:12-27

Kaikki lahjukset ja vääryydet kitketään pois juurineen,
mutta rehellisyys kestää iäti.

Väärintekijän rikkaus on kuin kuivuva virta,
kuin sateeseen laantuva ukkosen jylinä.

Antelias ihminen iloitsee,
lainrikkoja joutuu perikatoon.

Jumalattoman jälkikasvu versoo niukasti;
sen saastuneet juuret ovat jyrkässä kalliossa.

Jokirantojen ja rantavesien kaislat
tempautuvat pois ennen muita ruohoja.

Mutta hyvyys on kuin siunattu puutarha
ja armeliaisuus kestää iäti.

Työ ja kunnan toimeentulo tuovat iloa elämään
mutta eivät vedä vertoja aarteen löytämiselle.
Lapset ja kaupungin rakentaminen pitävät elossa nimen,
mutta enemmän arvostetaan nuhteetonta vaimoa.

Viini ja soitto ilahduttavat sydäntä
mutta eivät vedä vertoja viisauden rakastamiselle.

Huilu ja harppu sulostuttavat laulun
mutta eivät vedä vertoja miellyttävälle puheelle.

Kauneus ja koristeellisuus viehättävät silmää
mutta eivät vedä vertoja vehreälle oraalle.

Ystävä ja toveri tulevat ajallaan avuksi
mutta eivät vedä vertoja vaimolle.

Veljet ja tukijat auttavat hädän hetkellä,
mutta paremmin sinua auttavat laupeudentekosi.

Kulta ja hopea tasoittavat tietä,
mutta enemmän arvostetaan hyvää neuvoa.

Rikkaus ja voima antavat itseluottamusta
mutta eivät vedä vertoja Herran pelolle.

Herraa pelkäävältä ei puutu mitään,
muuta apua hänen ei tarvitse etsiä.

Herran pelko on kuin siunattu paratiisi,
se suojaa hurskasta paremmin kuin maallinen maine.

Muita erityispyhiä

Mikkelinpäivä (Enkelien sunnuntai) **Jumalan sanansaattajat**

Tob. 12:6–19

Mutta Rafael veti heidät muista erilleen ja sanoi:

”Kiittäkää Jumalaa, ylistäkää häntä kaikkien edessä siitä, minkä hän on hyväksenne tehnyt, kiittäkää ja ylistäkää hänen nimeään! Kuuluttakaa kaikille Jumalan mainetekoja, antakaa epäröimättä kaikesta kunnia hänelle.

”Kuninkaan salaisuuksia ei pidä paljastaa, mutta Jumalan teot tulee tuoda kiittäen julki. Tehkää hyvää, niin paha ei yllä teihin. Vilpitön rukous ja oikeamielinen apu ovat arvokkaampia kuin vääryydellä hankittu rikkaus. Parempi antaa almuja kuin koota kultaa. Almu pelastaa kuolemalta ja puhdistaa kaikista synneistä. Ne, jotka auttavat köyhiä, elävät hyvän ja täyden elämän, mutta ne, jotka elävät synnissä ja vääryydessä, ovat itsensä vihollisia.

”Minä kerron nyt teille koko totuuden mitään salaamatta. Äskenhän jo sanoin, että kuninkaan salaisuuksia ei pidä paljastaa mutta Jumalan teot tulee tuoda kiittäen julki. Kun sinä ja Saara rukoilitte, minä vein teidän rukouksenne Herran kirkkauden eteen, ja samoin tein silloin, kun sinä, Tobit, hautasit kuolleita. Kun sinä epäröimättä nousit pitopöydästä ja lähdit hautaamaan vainajaa, minut oli lähetetty panemaan sinut koetteelle, mutta samalla Jumala lähetti minut parantamaan sinut ja miniäsi Saaran.

”Minä olen Rafael, yksi niistä seitsemästä enkelistä, jotka ovat Herran lähellä ja joiden on lupa tulla hänen kirkkautensa eteen.”

Molemmat miehet säikähtivät ja heittäytyivät pelon vallassa kasvoilleen maahan. Mutta enkeli sanoi heille: ”Älkää pelätkö! Rauha teille! Kiittäkää aina Jumalaa. En minä omaa hyvyyttäni tullut teitä auttamaan, vaan Jumala tahtoi minun tulevan. Häntä teidän pitää kiittää kaikkina aikoina, hänelle laulaa ylistystä.

Pyhäinpäivä Pyhien yhteys

2. Makk. 12:43–46.

Sitten Juudas pani toimeen kaikkia miehiä koskevan rahan- keräyksen ja lähetti rahat, noin kaksituhatta hopeadrakmaa, Jerusalemiin syntiuhrin toimittamista varten. Siinä hän teki hyvin jviisaasti. Näin toimiessaan hän ajatteli ylösnousemusta – olisikin ollut turhaa ja typerää rukoilla kuolleiden puolesta, jos hän ei olisi uskonut kaatuneiden nousevan kuolleista. Hänellä oli myös mielessään se ihana palkinto, joka odottaa uskossa pois nukkuvia. Miten pyhästi ja hurskaasti hän ajattelikaan! Hän halusi, että kuolleet pääsisivät vapaiksi synnistään, ja siksi hän toimitutti sovitusuhrin.

2. Makk. 7:20–23

Erityisen ihailtava ja muistamisen arvoinen on äiti, joka yhtenä ja samana päivänä näki seitsemän poikansa kuolevan ja kesti sen urheasti, koska hän pani toivonsa Herraan. Vakain mielinhän isiensä kielellä rohkaisi jokaista heistä, ja naisen ajattelutapaan yhtyi hänessä miehen pelottomuus, kun hän sanoi heille: ”En tiedä, kuinka te ilmestyitte kohtuuni, enkä minä antanut teille henkeä ja elämää enkä koonnut niitä aineksia, joista kukin teistä on muodostunut. Ihmisen muovaa maailman luoja, hän, joka suunnittelee ja muovaa kaiken muunkin. Armossaan hän myös antaa teille takaisin hengen ja elämän, koska te nyt luovutte niistä hänen lakinsa tähden.”

Luomakunnan sunnuntai **Vastuu luomakunnasta**

Sir. 16:24–17:14

Kuule minua, poikani, ota opetukseni vastaan
ja paina mieleesi, mitä puhun.
Oppi, jonka minulta saat, on punnittua puhetta,
minä jaan tietoa tarkoin harkiten.

Alussa, kaiken luodessaan
Herra antoi kullekin luodulle oman tehtävän.
Hän järjesti kaikkien tehtävät ikuisiksi ajoiksi
ja jakoi piirit, joissa toimia ajasta aikaan.
Nuo luodut eivät näe nälkää eivätkä väsy
eivätkä koskaan jätä tehtäviään.
Yksikään ei kulkeudu toisen tielle,
eivätkä ne ikinä uhmaa hänen sanaansa.

Sitten Herra käänsi katseensa maahan
ja täytti sen hyvyyksillään,
peitti sen kaikenlaisilla elävillä olennoilla.
Maahan ne aikanaan palaavat.

Herra loi ihmisen maasta
ja pani hänet jälleen palaamaan siihen.
Hän sääti ihmiselle päivien ja vuosien määrän
ja antoi vallan hallita kaikkea, mikä maan päällä elää.
Hän varusti ihmiset jumalallisella voimallaan
ja teki heidät omaksi kuvakseen.
Kaiken, mikä elää, hän pani pelkäämään heitä,
jotta he hallitsisivat villieläimiä ja lintuja.
He saivat käyttöönsä viisi Herran kykyä;
kuudentena hän lahjoitti heille ymmärryksen
ja seitsemäntenä ajattelun, jolla tulkita noita kykyjä.
Hän antoi heille harkintakyvyn,
kielen, silmät ja korvat
ja sydämen ajattelemista varten.
Hän täytti heidät tiedolla ja ymmärryksellä
ja opetti, mikä on hyvää, mikä pahaa.
He saivat sydämeensä Herran pelon,
jotta oppisivat hänen tekojensa suuruuden.
Ajasta aikaan hänen ihmetekonsa ovat heidän ilonaan.
Siksi he kuuluttavat hänen tekojensa suuruutta
ja ylistävät hänen pyhää nimeään.

Herra antoi heidän käyttöönsä tiedon
ja lahjoitti lain, joka antaa elämän
ja muistuttaa ihmisiä heidän kuolevaisuudestaan.
Hän solmi heidän kanssaan ikuisen liiton
ja opetti heille käskynsä.

Omin silmin he näkivät hänen suuren kirkkautensa,
omin korvin kuulivat hänen mahtavan äänensä.
Hän sanoi heille: "Kavahtakaa kaikkea vääryyttä",
ja määräsi, miten on eletävä lähimmäisen kanssa.

Sir. 43

Ylväänä kohoaa kirkas taivaankansi –
kuinka ihanan näyn taivas tarjoakaan!
Kun aurinko nousee, se julistaa tullessaan,
kuinka ihmeellinen se on. Se on Korkeimman luoma!
keskipäivällä se kuivattaa maan –
kuka kestäisi sellaista paahdetta?
Ahjo hehkuu, kun sitä lietsotaan,
kolmin verroin polttaa aurinko vuoria.
Se syöksee ilmoille hehkuvan kuumia höyryjä
ja sinkoaa säteitä, jotka sokaisevat silmät.
Suuri on Herra, joka sen on tehnyt!
Sanallaan hän on lähettänyt sen radalleen.

Entä kuu? Sillä on tarkat aikansa;
se on ajanlaskun opas ja ikuinen merkki.
Sen mukaan määräytyvät juhla-ajat,
se kasvaa täyteen mittaansa ja vajenee sitten.
Kuukausi on saanut nimensä sen mukaan,
ihmeellisellä tavalla kuu kasvaa ja muuttuu.
Korkeuden joukkojen sotamerkinä
se loistaa taivaankannessa valoaan.

Kirkkaat tähdet ovat taivaan kaunistus,
sädehtivä koru Herran korkeuksissa.
Pyhä pitää sanallaan ne järjestyksessä;
väsymättä ne hoitavat vartiotehtävänsä.

Katso sateenkaarta ja ylistä sen luoja:
kuinka ihmeellinen se onkaan loistossaan!
Kirkkaana kaarena se kiertää taivaan holvia;
Korkeimman kädet ovat sen jännittäneet.

Kun hän käskee, alkaa tuiskuta lunta
ja tuomion salamat sinkoilevat.
Hänen käskystään taivaan varastot aukenevat
ja pilvet lennähtävät ulos kuin linnut.
Mahtavalla voimallaan hän jähmettää pilvet,
ja ne murentuvat koviksi rakeiksi.
Maa vavahtelee, kun hänen äänensä jylisee,
vuoret järkkyvät, kun hän astuu esiin.
Hänen tahdostaan puhaltaa etelätuuli,
puhkeaa pohjoismyrsky, nousee tuulenpyörre.

Kuin maahan laskeutuvia lintuja hän sirottaa lunta,
sirkkaparven lailla se levittyy maan päälle.
Sen valkea kauneus saa silmät ihmetyksiin,
sydän hullaantuu, kun lumi leijuu alas.
Entä kuura? Sitäkin hän sirottaa kuin suolaa,
ja se jäätyy teräviksi okaiksi.
Kun hyytävä pohjatuuli puhaltaa,
vedenpinta kovettuu jääksi.
Jää levittyy jokaisen lammikon päälle
ja pukee veden kuin haarniskaan.

Helle korventaa vuoret ja polttaa autiomaan,
kärventää niittyjen ruohon kuin tuli.
Pelastuksen tuo vettä tihkuva sumu,
kaste virvoittaa maan helteen jälkeen.

Viisaalla suunnitelmallaan Herra kukisti syvyydet
ja pani saaret paikoilleen niiden päälle.
Purjehtijat kertovat meren vaaroista,
ja kuulemamme kummastuttaa meitä.
Siellä on kaikkea ihmeellistä, hänen ihmetöitään,
kaikkia eläinlajeja merihirviöiden heimoa myöten.
Hän auttaa sanansaattajaansa täyttämään tehtävänsä,
hänen sanansa voimasta kaikki on ja pysyy.

Mitä kerrommekin, emme pysty kertomaan kaikkea.
Lopputuloks on tämä: hän on kaikki.
Miten kykenisimme häntä ylistämään?
Hän on suurempi kuin kaikki tekonsa.
Pelottava on Herra, yliveraisen suuri,
ihmeellinen on hänen voimansa!
Ylistäkää Herraa, kohottakaa laulu
parhaanne mukaan - hän on vielä suurempi!
Kohottakaa ylistyksenne, laulakaa yhä voimallisemmin,
älkää väsykö, vaikka ette häntä tavoita.
Kuka on hänet nähnyt, kuka voi tehdä selkoa hänestä?
Kuka kyllin ylistäisi hänen suuruuttaan?
Paljon on salattuja, näitä suurempiakin asioita,
kovin vähän olemme nähneet hänen teoistaan.
Kaiken on Herra tehnyt,
ja hurskaille hän on antanut viisautta.

Perheen sunnuntai **Perhe, Jumalan luomislahja**

Sir. 3:1-16

Kuunnelkaa, lapset, isänne opetuksia,
eläkää niiden mukaan, niin teidän käy hyvin.
Herra on asettanut isän lastensa yläpuolelle
ja vahvistanut äidille oikeuden hallita poikiaan.
Joka isäänsä kunnioittaa, sovittaa syntinsä,
se aarteita kerää, joka pitää arvossa äitiään.
Joka kunnioittaa isäänsä, saa ilon omista lapsistaan,
ja kun hän rukoilee, hänen rukouksensa kuullaan.
Joka isäänsä kunnioittaa, elää pitkään,
joka kuulee Herraa, ilahduttaa äitiään.
Joka pelkää Herraa, kunnioittaa isäänsä
ja palvelee vanhempiaan kuin orja isäntäänsä.

Sanoin ja teoin kunnioita isääsi,
jotta saisit hänen siunauksensa.
Isän antama siunaus vahvistaa lasten talot,
äidin langettama kirous repii niiden perustukset.
Älä hanki kunniaa niin että isäsi joutuu häpeään,
hänen häpeänsä ei ole sinulle kunniaksi.
Mies saa kunniaa, kun hänen isäänsä kunnioitetaan,
lapsi häpeän, kun hänen äitiään halveksitaan.

Poikani, huolehdi isästäsi, kun hän vanhenee,
äläkä ikipäivänä tuota hänelle murhetta.
Jos hänen ymmärryksensä heikkenee, ole pitkämielinen,
älä halveksi häntä, kun itse olet parhaissa voimissasi.
Isälle osoitettu laupeus ei jää unohduksiin –
se rakentaa sen, minkä synneilläsi rikoit.
Ahdingon aikana se luetaan hyväksesi,
se hävittää syntisi kuin aurinko kuuran.
Joka hylkää isänsä, rienaa Herraa,
joka vihoittaa äitinsä, sen Herra kiroaa.

Pyhän Henrikin muistopäivä Piispa Henrik, uskon opettaja ja marttyyri

Sir. 45:15–20

Mooses vihki Aaronin virkaan
ja voiteli hänet pyhällä öljyllä,
ja tästä tuli hänelle ja hänen jälkeläisilleen
ikuinen liitto, joka pysyy yhtä kauan kuin taivas.
Hänen tuli pappina palvella Jumalaa
ja siunata kansaa hänen nimessään.
Herra valitsi kaikkien joukosta juuri hänet
uhraamaan pyhiä polttouhreja,
suitsuttamaan suloisesti tuoksuvaan savua
muistutukseksi Herralle
ja kansan syntien sovituksiksi.
Käskyillään Herra antoi hänelle
vallan tulkita säädöksiä ja määräyksiä
ja opettaa säädökset Jaakobille,
saattaa Israelin tietoon Herran laki.

Hän sai autiomaassa vastaan toisen heimon miehiä,
jotka olivat hänelle kateellisia:
Datanin ja Abiramin miehet
ja Korahin joukon, joita kaikkia ajoi katkera viha.
Herra näki sen ja suuttui.
Hehkuvassa vihassaan hän tuhosi heidät,
teki kansan nähden tunnusteon
ja poltti heidät tulensa liekeissä.

Herra jakoi yhä enemmän Aaronille kunniaansa,
antoi hänelle oman perintöosan:
hän sai ensimmäisen sadon parhaat hedelmät,
ja ennen muuta hän sai kyllälti leipää.

Yhteiskunnalliset juhlapäivät

Itsenäisyyspäivä Kiitos isänmaasta

Viis. 6:1–11

Kuulkaa siis, kuninkaat,
kuulkaa ja ymmärtäkää!
Ottakaa opiksenne, vallanpitäjät,
te, joiden mahti ulottuu maan ääriin!
Kuunnelkaa, ihmisjoukkojen hallitsijat,
te, jotka kerskailette kansojenne paljoudella!

Tietäkää tämä:

Herralta te olette valtanne saaneet,
teidän mahtinne on peräisin Korkeimmalta.
Hän myös tutkii teidän tekonne
ja punnitsee päätöksenne.
Hän saa kyllä selville,
jos te, hänen valtakuntansa palvelijat,
ette ole tuominneet oikein,
ette noudattaneet lakia
ettekä toimineet Jumalan tahdon mukaan.

Äkkiarvaamatta hän seisoo edessänne,
ja kauhu valtaa teidät,
sillä kansojen käskijät joutuvat vääjäämättä tuomiolle.
Vähäosaisia odottaa anteeksianto ja armo,
mutta mahtavat viedään Mahtavimman eteen.
Kaikkeuden valtias ei suosi ketään
eikä kavahda kenenkään mahtia.
Hän on itse luonut niin ylhäiset kuin alhaiset,
ja yhtäläisesti hän pitää kaikista huolen.
Mutta vallanpitäjiä odottaa tiukka tutkinta.

Teille vallankäyttäjille minä siis osoitan sanani,
jotta oppisitte viisautta ettekä kulkisi harhaan.
Ne, jotka hurskaasti noudattavat hurskasta lakia,
julistetaan hurskaiksi.
Ne, jotka sen lain ovat omaksuneet,
löytävät tilinteon hetkellä puolustuksen.
Ottakaa siis ahnaasti vastaan sanani,
janotkaa niitä, niin saatte oppia.

Sir. 10:12–20

Ylpeys saa alkunsa siitä, että ihminen luopuu Herrasta
ja kääntää selkensä Luojalleen.
Ylpeyden lähde on synti,
ja ylpeä ihminen tulvii iljetystä.

Siksi Herra lyö häntä onnettomuuksilla,
kunnes tekee hänestä lopun.

Herra on kaatanut hallitsijoiden valtaistuimet
ja nostanut alamaiset heidän paikalleen.
Hän on repäissyt kansoja juuriltaan
ja istuttanut nöyriä niiden tilalle.
Herra on tuhonnut kansojen asuinalueita,
hävittänyt ne maan perustuksia myöten.
Herra on tuhonnut kansoja, temmannut ne ihmisten joukosta
ja pyyhkinyt niiden muistonkin maan päältä.

Ei ihmistä ole luotu ylpeäksi,
eikä viha ja kiihko sovi naisen synnyttämälle.

Kunniasta

Mikä on kunniakas suku?

- Ihmissuku.

Mikä on kunniakas suku?

- Ne, jotka pelkäävät Herraa.

Mikä on kunniaton suku?

- Ihmissuku.

Mikä on kunniaton suku?

- Ne, jotka rikkovat Jumalan käskyt.

-

Veljekset kunnioittavat johtajaansa,
Herra kunnioittaa sitä, joka häntä pelkää

Kansalliset rukouspäivät

Kristittyjen ykseys

Viis. 8:2-8, 17-18, 21

Viisauteen minä rakastuin,
sitä tavoittelin nuoruudestani asti,
sen pyrin kihlaamaan morsiamekseni.
Minä rakastuin sen kauneuteen.
Viisaus on jaloa, ylivertaista syntyperää,
sillä se elää Jumalan luona
ja kaikkeuden valtias rakastaa sitä.
Jumala on vihkinyt sen salaiseen tietoonsa,
ja se ottaa osaa Jumalan suuriin tekoihin.
Rikkautta arvostetaan ja tavoitellaan,
ja mikä on suurempaa rikkautta kuin viisaus,
joka saa kaiken aikaan?
Jos jotain tehdään ymmärtäen ja taitavasti,
mikä muu sen takana on kuin viisaus?
Jos joku rakastaa oikeudenmukaisuutta,
se vaatii vaivaa ja ponnistelua,
hyveitä, joita juuri viisaus opettaa:
kohtuutta ja ymmärrystä, oikeamielisyyttä ja rohkeutta –
mitään niitä hyödyllisempää ei elämässä ole.
Jos joku haluaa laajentaa tietämystään,
niin viisaus tuntee menneet
ja niistä päättelee, mitä tulevaisuus tuo.
Se avaa mietelmien salaisuudet
ja löytää arvoitusten ratkaisut.
Ennalta se tietää merkit ja ihmeet,
se tietää, mitä tuovat mukanaan
hetket ja aikojen vaiheet.

...

Tuota kaikkea minä ajattelin
ja tulin siihen tulokseen,
että kuolemattomuus syntyy liitosta viisauden kanssa,
puhdas ilo sen rakkaudesta,
loputon rikkaus sen uutterasta työstä,
ymmärrys yhteiselosta sen kanssa
ja hyvä maine sen sanojen kuuntelemisesta.
Niinpä lähdin matkaan, kiersin ja etsin
saadakseni viisauden vierelleni.

...

Tiesin kuitenkin, etten saisi viisautta
ellei Jumala sitä minulle antaisi –
ja ymmärrystä osoitti jo sekin,
että tiesin, keneltä tämä lahja tulee.

Rauha ja sovinto

Sir. 11:18–28

Moni vaurastuu elämällä kitsaasti,
mutta minkä palkan hän siitä saa?
Kun hän sanoo: "Nyt voin levätä
ja nauttia siitä, mitä omistan",
hän ei tiedä, paljonko on jäljellä aikaa
siihen, että hän kuolee ja jättää kaiken toisille.

Pysy siinä, mikä osasi on,
tee omaa työtäsi, vanhene sen äärellä.
Älä ihastele jumalattomien tekoja ja tuloksia;
luota Herraan ja aherra entiseen tapaasi,
sillä Herra muuttaa helposti asiat:
yhtäkkiä ja arvaamatta hän tekee köyhästä rikkaan.
Hurskaan palkkiona on Herran siunaus,
yhdessä hetkessä hänen onnensa puhkeaa kukkaan.

Älä sano: "Mitä minä enää tarvitsen?
Mitä minun enää tarvitsee hankkia?"
Älä sano: "Minä tulen omillani toimeen.
Mitä pahaa minulle enää voisi sattua?"
Hyvinä päivinä unohdetaan huonot ajat,
huonoina aikoina ei muisteta hyviä.

Herralle on yksinkertaista
maksaa kuolinpäivänä kullekin tekojen mukaan.
Hetken kurjuus vie mielestä onnen ajat,
kuolema tuo esiin ihmisen teot.
Ennen kuolemaa älä ylistä kenenkään onnea.
Vasta lapsista nähdään, millainen ihminen oli.

Sir. 28:13–23

Kirottu se, joka juoruaa ja panettelee!
Hän tuhoaa monet sopuisat suhteet.
Panettelijan kieli on syössyt monet sijoiltaan
ja ajanut heidät pakoon maasta toiseen.
Se on hävittänyt vahvoja kaupunkoja
ja kaatanut mahtimiesten taloja.
Panettelijan kieli on ajanut kelpo vaimoja kotoaan
ja riistänyt heiltä heidän vaivannäkönsä hedelmät.
Joka uskoo pahoja puheita, ei saa rauhaa
eikä enää pysty elämään levollisesti.

Ruoska lyö ihon haavoille,
mutta kielen sivallus murskaa luut.
Monet ovat kaatuneet miekan terään,

mutta kieli on kaatanut vielä useampia.
Onnellinen se, joka on siltä varjeltunut,
joka ei ole kohdannut kielen lietsomaa vihaa,
ei joutunut ponnistelemaan sen ikeen alla
eikä olemaan kytkettynä sen kahleisiin,
sillä kielen ies on rautainen ies
ja sen kahleet ovat pronssikahleet.
Paha on kuolema, jonka se tuottaa,
mutta tuonelakin on paha kieltä parempi.

Hurskaita paha kieli ei alista,
he eivät sen liekeissä pala.
Kieli kaataa ne, jotka hylkäävät Herran;
heitä se polttaa, eikä sen tuli sammuu.
Leijonan lailla se käy heidän kimppuunsa,
leopardin tavoin se raatelee heidät.

Rukoushetket

Aamurukous

Sunnuntai

Viis. 5:1-7, 15

Silloin oikeamielinen vähääkään pelkäämättä
kohtaa ne, jotka ahdistivat häntä
ja halveksivat hänen ponnistuksiaan.
Hänet nähdessään nuo jumalattomat pelästyvät,
kauhun vallassa he hämmästyvät
hänen odottamatonta pelastumistaan.
He haukkovat henkeä järkytyksestä
ja sanovat katuvina toisilleen:

”Häntä me ennen pidimme pilkkanamme,
häntä me herjasimme, me hullut!
Me pidimme hänen elämänsä mielettömänä
ja hänen kuolemaansa kunniattomana.
Kuinka hänet nyt luetaan Jumalan poikien joukkoon,
kuinka hän on päässyt pyhien pariin?
Kävikin siis niin,
että juuri me eksyimme oikealta tieltä!
Vanhurskauden valo ei loistanut meille,
aurinko ei meille noussut.
Me sotkeuduimme turmion ja laittomuuden ohdakkeisiin,
vaelsimme tietttömiä autiomaita.
Herran tietä me emme tunteneet.

...

Mutta oikeamieliset elävät ikuisesti.
Herran luona he saavat palkkansa,
ja Korkein pitää heistä huolen.

Maanantai

Bar.3:32-4:4

Tähdet loistavat taivaalla
ja hoitavat riemuiten vartioityötään.
Hän kutsuu niitä, ja ne sanovat: "Tässä olemme!"
Iloiten ne loistavat luojalleen.

Hän on meidän Jumalamme,
kukaan muu ei ole hänen vertaisensa.
Hän tuntee viisauden tien,
hän avasi sen palvelijalleen Jaakobille,
Israelille, jota hän rakasti.
Tämän jälkeen viisaus ilmaantui maan päälle
ja eli ihmisten keskuudessa.

Viisaus on Jumalan käskyjen kirja,
laki, joka on voimassa ikuisesti.
Kaikki, jotka seuraavat viisautta, saavat elää,
mutta ne, jotka sen hylkäävät, ovat kuoleman omat.
Käänny, Jaakob, tartu viisauteen,
kulje kohti valoa, joka siitä loistaa.
Älä anna toiselle kunniaasi,
älä kalleintasi vieraille kansalle.
Hyvä on meidän osamme, Israel,
sillä me tiedämme, mitä Jumala tahtoo.

Tiistai

Sir. 15:15–20

Jos vain tahdot, voit noudattaa käskyjä
ja luottaa hänen hyvyteensä.

Hän on asettanut eteesi tulen ja veden.

Kumman tahdot? Ojenna kätesi siihen.

Ihmisellä on edessään elämä ja kuolema.

Kumman hän valitsee, se hänelle annetaan.

Suuri on Herran viisaus,

hän on väkevä ja voimallinen ja näkee kaiken.

Herraa pelkäävät ovat hänen katseensa alla,

hän tietää kaiken, mitä ihminen tekee.

Ei hän ole käsenyt kenenkään elää jumalattomasti

eikä antanut kenellekään lupaa synnintekoon.

Keskiviikko

1. Makk. 2: 6-14

Kun Mattatia näki, kuinka jumalattomat riehuivat Juudeassa ja Jerusalemissa, hän sanoi:

- Voi minua! Miksi synnyin näkemään,
kuinka kansani tuhotaan ja pyhä kaupunki turmellaan!
Voimattomina siellä katseltiin,
kun kaupunki luovutettiin vihollisille
ja sen pyhäkkö annettiin muukalaisten käsiin.
Temppeli on nyt kuin häväisty mies,
sen aarteet on viety ryöstösaaliina pois.
Pikkulapset on surmattu kaduille,
vihollisen miekka on kaatanut nuoret miehet.
Onko kansaa, joka ei olisi tullut
ottamaan osaansa tästä valtakunnasta,
ryöstämään maatamme muiden mukana?
Kuin nainen, jolta on riistetty korut,
on meidän kaupunkimme,
kuin vapaa nainen, josta on tullut orjatar.
Autiona on meidän temppelimme,
kunniamme ja kaunistuksemme,
vieraat kansat ovat sen häväisseet.
Miksi enää eläisimme?

Torstai

Sir. 4:1-6

Poikani, älä riistä köyhän elantoa

äläkä pitkitä nälkäisen odotusta.

Älä loukkaa puutteessa olevaa

äläkä suututa sitä, joka on ajautunut ahdinkoon.

Jos joku on vihoissaan, älä enää yllytä häntä

äläkä anna apua tarvitsevan odottaa antiasi.

Älä torju sitä, joka ahdingossaan kääntyy puoleesi,

älä käännä köyhälle selkääsi.

Avun anojasta älä käännä katsettasi pois,

älä anna hänelle aihetta kirota sinua:

kun joku katkerana kiroaa sinut,

hänen Luojansa kuulee sen, mitä hän pyytää.

Perjantai

Sir. 2:1-6

Poikani, jos ryhdyt palvelemaan Herraa,
ole valmis siihen, että sinua koetellaan.
Ole vilpitön, pysy lujana
äläkä hätäänny, kun joudut ahdinkoon.
Pysy lähellä Herraa, älä päästä hänestä irti,
niin lopulta kaikki käy parhain päin.
Ota vastaan kaikki, mikä osallesi tulee,
ole kärsivällinen, kun sinua nöyryytetään.
Kulta koetellaan tulessa,
Jumalan valitut nöyryytyksen ahjossa.
Kun sairaus tai köyhyys ahdistaa, luota häneen.
Luota häneen, niin hän pitää sinusta huolen,
pysy oikeilla teillä ja pane toivosi häneen.

Lauantai

Viis. 3:1-8

Mutta oikeamielisten sielut ovat Jumalan kädessä,
eikä mikään kärsimys enää ulotu heihin.

Ymmärtämättömien silmissä he ovat kuolleita,
ja heidän poismenoaan pidetään onnettomuutena,
heidän lähtöään täältä perikatona,
mutta he ovat päässeet rauhaan.

Ihmisten mielestä kuolema oli heille rangaistus,
mutta he olivat täynnä kuolemattomuuden toivoa.

Kevyesti heitä kuritettiin –
runsaasti heitä siunataan.

Jumala pani heidät kokeeseen
ja havaitsi heidät kelpollisiksi.

Niin kuin kultaa sulatusuunissa
hän tutki ja koetteli heitä,
niin kuin alttarilla poltettavan uhrilahjan
hän otti heidät vastaan.

Kun tilinteon hetki koittaa,
he loistavat kirkkaasti,
leimahtavat kuin kipinä olkilyhteessä.
He saavat hallintaansa maailman kansat,
he jakavat niille oikeutta,
ja Herra on iäti heidän kuninkaansa.

Päivärukous

Sunnuntai

Viis. 6:12-16

Viisaus loistaa valoaan
eikä katoa koskaan.

Ne, jotka viisautta rakastavat,
voivat sen helposti nähdä,
ne, jotka sitä tavoittelevat,
löytävät sen.

Se ehtii niiden edelle, jotka sitä kaipaavat,
ja ilmaisee itsensä heille.

Vaikka joku aamuhämärissä kiirehtisi etsimään sitä,
ei hätää: se istuu jo ovensuussa.

Viisauden tavoittelu on ylintä ymmärrystä.

Se, jota viisaus valvottaa,
saa kohta levollisen mielen.

Viisaus kulkee kaikkialla ja etsii niitä,
jotka se voi katsoa arvoisikseen.

Mielellään se näyttäytyy heidän teillään,
ja milloin he sitä ajattelevatkin,
se tulee heitä vastaan.

Maanantai

Dan. lis. 57–73

Kiittäkää Herraa, kaikki Herran luomat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, taivaat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, Herran enkelit,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki vedet taivaankannen yllä,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki taivaan joukot,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, aurinko ja kuu,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, taivaan tähdet,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, sade ja kaste,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki tuulet,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, tuli ja hehku,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, pakkanen ja helle,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaste ja pyry,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, yö ja päivä,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, valo ja pimeys,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, jää ja pakkanen,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, huurre ja lumi,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, salama ja pilvet,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.

Tiistai

Sir. 3:17-18, 20, 28-29.

Mitä teetkin, poikani, pysy vaatimattomana,
se tuo enemmän ystäviä kuin lahjojen jakelu.
Mitä mahtavampi olet, sitä enemmän nöyry,
niin pääset Herran suosioon.

...

Herran mahti on suuri,
ja nöyrät ylistävät häntä....

Ylpeän onnettomuuteen ei ole lääkettä,
sillä pahuuden pensas on juurtunut häneen.
Viisaan sydän pohtii viisaiden mietteitä,
viisas ihminen haluaa oppia kuulemaan.

Keskiviikko

Sir. 15:15–20

Jos vain tahdot, voit noudattaa käskyjä
ja luottaa hänen hyvyteensä.

Hän on asettanut eteesi tulen ja veden.

Kumman tahdot? Ojenna kätesi siihen.

Ihmisellä on edessään elämä ja kuolema.

Kumman hän valitsee, se hänelle annetaan.

Suuri on Herran viisaus,

hän on väkevä ja voimallinen ja näkee kaiken.

Herraa pelkäävät ovat hänen katseensa alla,

hän tietää kaiken, mitä ihminen tekee.

Ei hän ole käsenyt kenenkään elää jumalattomasti

eikä antanut kenellekään lupaa synnintekoon.

Torstai

Bar. 4:21-24

- Rohkeutta, lapseni!

Huutakaa avuksi Jumalaa,
niin hän vapauttaa teidät vihollisen vallasta,
tuo pois vieraiden herruudesta.

Minä panen toivoni ikiaikojen Jumalaan,
hän pelastaa teidät,
minä iloitsen jo siitä armosta,
jota teille kohta osoittaa
Pyhä, Ikiaikainen, teidän pelastajanne.
Itkien ja surren minä erosin teistä,
mutta Jumala tuo teidät takaisin
ja meille koittaa ikuinen ilon ja riemun aika.
Siionin naapurit näkivät,
kuinka teidät vietiin vankeuteen,
mutta pian he myös näkevät,
kuinka Jumala pelastaa teidät,
kuinka Ikiaikainen tulee avuksenne
suuressa loistossaan ja kirkkaudessaan.

Perjantai

Viis. 2:1, 12-13

Kieroutuneella tavallaan he järkeilevät näin:

- Lyhyt ja kurja on meidän elämämme,
ja kun loppu lähenee, ei lääkettä löydy,
eikä kenenkään tiedetä palanneen tuonelasta.

...

Asetutaan väijyksiin, vaanitaan vanhurskasta!

Hän on niin rasittava.

Hän vastustaa tekojamme,

syyttää meitä lain rikkomisesta

ja väittää, että emme piittaa

kasvatuksesta, jonka olemme saaneet.

Hän kehuu tuntevansa Jumalan

ja nimittää itseään Herran lapseksi.

Lauantai

Dan. lis. C: 37-45

Totisesti, Valtias, kansamme on nyt
mitättömin kaikista kansoista,
me olemme kurjimmat koko maailmassa
syntiemme vuoksi.

Meillä ei näinä aikoina ole ruhtinasta,
ei profeettaa eikä johtajaa,
ei polttouhria, ei teurasuhria, ei ruokauhria eikä suitsutusuhria,
ei paikkaa, missä uhrata edessäsi uutisviljaa,
ei pääsyä sinun suosioosi.

Kunpa ottaisit vastaan rukouksemme,
nyt kun sielumme on murtunut ja henkemme nöyryytetty!
Siinä on meidän polttouhrimme,
oinaat, härät, kymmenettuhannet juottolampaat.
Olkoon se nyt meidän uhrimme sinun edessäsi,
täyttäköön se sinun tahtosi,
niin etteivät ne, jotka sinuun luottavat, joudu häpeään.

Kaikesta sydämestämme me nyt seuraamme sinun teitäsi,
kunnioitamme vain sinua
ja apua etsien käännyimme sinun puoleesi.
Säästä siis meidät häpeältä,
kohtele meitä lempeästi, ole meille armollinen
ja pelasta meidät,
olethan ennenkin tehnyt ihmeellisiä tekoja.
Lisää siten nimesi kunniaa, Herra!
Mutta käyköön huonosti kaikkien niiden,
jotka tekevät paha sinun palvelijoillesi,
joutukoot he häpeään, vaille kaikkea voimaa ja valtaa,
murtukoon heidän mahtinsa.
Saakoot he oppia, että sinä, Herra, olet ainoa Jumala
ja että sinun kunniasi ulottuu kaikkialle maailmaan.

Vesper

Sunnuntai

Dan. lis. C: 51-56

Silloin nämä kolme lauloivat uunissa yhteen ääneen ja kiittivät ja ylistivät Jumalaa sanoen:

- Kiitetty olet sinä, Herra, meidän isiemme Jumala,
ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti,
kiitetty olkoon sinun pyhä kunnianimesi,
ylistämällä ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti!
Kiitetty olet sinä kirkkautesi pyhässä temppelissä,
ylistyksin ylistetty ja kunnioitettu ikuisesti!
Kiitetty olet sinä, joka näet syvyyksiin,
sinä, jonka valtaistuinta kerubit kannattelevat,
ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti.
Kiitetty olet sinä kuninkaallisella valtaistuimellasi,
ylistämällä ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti.
Kiitetty olet sinä taivaankannen yllä,
ylistetty ja kunnioitettu ikuisesti.

Maanantai

Sir. 16:24–17:10

Kuule minua, poikani, ota opetukseni vastaan
ja paina mieleesi, mitä puhun.
Oppi, jonka minulta saat, on punnittua puhetta,
minä jaan tietoa tarkoin harkiten.

Alussa, kaiken luodessaan
Herra antoi kullekin luodulle oman tehtävän.
Hän järjesti kaikkien tehtävät ikuisiksi ajoiksi
ja jakoi piirit, joissa toimia ajasta aikaan.
Nuo luodut eivät näe nälkää eivätkä väsy
eivätkä koskaan jätä tehtäviään.
Yksikään ei kulkeudu toisen tielle,
eivätkä ne ikinä uhmaa hänen sanaansa.

Sitten Herra käänsi katseensa maahan
ja täytti sen hyvyksillään,
peitti sen kaikenlaisilla elävillä olennoilla.
Maahan ne aikanaan palaavat.

Herra loi ihmisen maasta
ja pani hänet jälleen palaamaan siihen.
Hän sääti ihmiselle päivien ja vuosien määrän
ja antoi vallan hallita kaikkea, mikä maan päällä elää.
Hän varusti ihmiset jumalallisella voimallaan
ja teki heidät omaksi kuvakseen.
Kaiken, mikä elää, hän pani pelkäämään heitä,
jotta he hallitsisivat villieläimiä ja lintuja.
He saivat käyttöönsä viisi Herran kykyä;
kuudentena hän lahjoitti heille ymmärryksen
ja seitsemäntenä ajattelun, jolla tulkita noita kykyjä.
Hän antoi heille harkintakyvyn,
kielen, silmät ja korvat
ja sydämen ajattelemista varten.
Hän täytti heidät tiedolla ja ymmärryksellä
ja opetti, mikä on hyvää, mikä pahaa.
He saivat sydämeensä Herran pelon,
jotta oppisivat hänen tekojensa suuruuden.
Ajasta aikaan hänen ihmetekonsa ovat heidän ilonaan.
Siksi he kuuluttavat hänen tekojensa suuruutta
ja ylistävät hänen pyhää nimeään.

Tiistai

Viis. 7:7-14

Niinpä minä rukoilin Jumalaa,
ja hän antoi minulle ymmärrystä.
Käännyin hänen puoleensa
ja sain viisauden hengen.
Minä asetin sen valtikoiden ja valtaistuimien edelle,
rikkaus ei ollut siihen verrattuna mitään.
Kalleintakaan jalokiveä en pitänyt sen vertaisena,
sillä maailman kaikki kulta
on sen rinnalla ripaus hiekkaa
ja hopea silkkaa savea.
Minä rakastin viisautta
enemmän kuin terveyttä ja ulkoista kauneutta
ja pidin sitä päivänvaloa tärkeämpänä,
sillä sen loiste ei mene mailleen.
Viisauden myötä sain kaiken muunkin hyvän,
onhan sillä hallussaan mittaamattomat aarteet.
Minä iloitsin kaikista hyvyyksistä,
koska tiesin viisauden tuovan niitä,
mutta en vielä tiennyt,
että se on myös synnyttänyt ne.

Minkä olen vilpittömin mielin oppinut,
sen jaan nyt auliisti eteenpäin.
Näitä rikkauksia en halua piilotella,
sillä viisaus on ihmisille ehtymätön aarreaitta.
Ne, jotka saavuttavat viisauden,
saavuttavat Jumalan ystävyysyden,
sillä lahjat, jotka opetus on antanut,
puhuvat heidän puolestaan.

Keskiviikko

Viis. 1:7-15

Herran henki täyttää kaiken maan,
se pitää kaiken olevan koossa
ja tietää kaiken, mitä puhutaan.
Siksi ei pysy salassa yksikään,
joka puhuu vastoin totuutta,
yksikään sellainen ei välttä tutkintaa ja tuomiota.
Jumalattoman juonet tutkitaan,
hänen puheensa kantautuvat Herran eteen
todistamaan hänen rikkomuksistaan.
Tarkkaavan korva kuulee kaiken,
hiljaisinkaan nurina ei jää siltä huomaamatta.

Välttäkää siis tyhjää kuiskuttelua,
pitäkää panettelu poissa kieleltänne,
sillä salainenkaan puhe ei jää seurauksitta
ja valehtelu surmaa sielun.
Älkää etsikö kuolemaa
elämänne harhateillä,
älkää omin käsin vetäkö yllenne tuhoa.
Ei Jumala ole luonut kuolemaa,
ei hän iloitse elävien tuhosta.
Hän loi kaiken elämään ja pysymään,
koko luomakunnan säilymään elossa.
Ei hänen luoduissaan ole tuhoavaa myrkkyä
eikä maan päällä tuonelan valtakuntaa,
sillä oikeamielisyys on kuolematon.

Torstai

Bar.4: 25-29

Kärsivällisyyttä, lapseni!
Jumalan viha on kohdannut teitä.
Vihollisesi on vainonnut sinua,
mutta pian sinä näet hänen kärsivän tappion
ja saat laskea jalkasi hänen niskalleen.
Lapsiparkani joutuivat kivisille teille,
vihollinen vei heidät pois
kuin ryöstämänsä lammaslauman.

Pysykää rohkeina, lapseni,
ja huutakaa avuksenne Jumalaa.
Hän tämän kaiken sai aikaan,
mutta hän myös muistaa teidät.
Teidän mielenne harhautui pois Jumalasta –
kääntykää siis! Etsikää häntä
kymmenen kertaa innokkaammin kuin ennen.
Hän, joka toi teille onnettomuudet,
hän tuo myös pelastuksen ja ikuisen riemun.

Perjantai

Viis. 2: 14–21

Hänestä on tullut elävä syytös meitä vastaan,
ajattelumme ei hänelle kelpaa.
Jo hänen näkemisensä masentaa.
Ei hän elä toisten tapaan,
hän kulkee outoja polkujaan.
Me olemme hänelle kuin väärää rahaa,
hän karttaa meidän elämäntapaamme kuin saastaa.
”Autuas on vanhurskaiden loppu”, hän sanoo,
ja vielä hän kerskuu sillä,
että hänen isänsä on Jumala!
Katsotaanpa, puhuuko hän totta,
otetaan selville, millaisen lopun hän saa.
Jos tuo vanhurskas on Jumalan poika,
tottahan Jumala pitää hänestä huolen
ja pelastaa hänet vastustajien käsistä.
Koetellaan häntä, solvataan ja piestään,
niin saamme tietää, kuinka tyyni hän on,
ja näemme, mitä kaikkea hän sietää.
Tuomitaan hänet häpeälliseen kuolemaan!
Hänelle kyllä tulee ylhäältä apu –
itse hän on sanonut niin.

Näin he ajattelevat, mutta erehtyvät,
sillä heidän pahuutensa on sokaissut heidät.

Lauantai

Viis. 1:13–15, 2:23–24

Ei Jumala ole luonut kuolemaa,
ei hän iloitse elävien tuhosta.

Hän loi kaiken elämään ja pysymään,
koko luomakunnan säilymään elossa.

Ei hänen luoduissaan ole tuhoavaa myrkkyä
eikä maan päällä tuonelan valtakuntaa,
sillä oikeamielisyys on kuolematon

...

Jumala loi ihmisen kuolemattomaksi,
teki hänestä näin oman itsensä kuvan,
mutta Paholaisen kateuden vuoksi
tuli kuolema maailmaan,
ja sen joutuvat kokemaan kaikki,
jotka ovat Paholaisen omat.

Rukoushetki päivän päättyessä

Sunnuntai

Sir. 18:1-7

Hän, joka elää ikuisesti,
on luonut kaiken mitä on.

Herra yksin on vanhurskas, ei kukaan muu.

Ei ole muuta jumalaa kuin hän.

Hän ohjaa maailmaa kädellään,

ja kaikki tapahtuu hänen tahtonsa mukaan.

Hän hallitsee kaikkea mahdollaan

ja erottaa pyhän epäpyhästä.

Kukaan ei ole saanut kykyä selvittää hänen teitään –
kuka pystyisikään tutkimaan hänen suuria tekojaan?

Kuka voisi mitata hänen valtavaa voimaansa,

kuka kertoa, kuinka rajattomasti hän armahtaa?

Mitään ei voi ottaa pois eikä lisätä,

Herran ihmeteosta ei voi päästä perille.

Kun ihminen saa selvityksensä päätökseen,

hän on päässyt vasta alkuun,

ja työnsä lopettaessaan hän on hämmentynyt.

Maanantai

Dan.lis. C 74–90

Kiittäköön Herraa maa,
kiittäköön ja ylistäköön häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, vuoret ja kukkulat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, maan kaikki kasvit,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, meret ja virrat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, lähteet,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, merieläimet ja kaikki mitä vesissä liikkuu,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki taivaan linnut,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, kaikki eläimet, villit ja kesyt,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.

Kiittäkää Herraa, ihmiset,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiitä Herraa, Israel,
kiitä ja ylistä häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, Herran papit,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, Herran palvelijat,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, oikeamielisten henget ja sielut,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, hurskaat ja nöyrät,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Kiittäkää Herraa, Hananja, Asarja ja Misael,
kiittäkää ja ylistäkää häntä ikuisesti.
Hän nosti meidät ylös tuonelasta
ja pelasti meidät kuoleman otteesta.
Hän vapautti meidät tulisesta pätsistä,
tulen keskeltä hän pelasti meidät.

Kiittäkää Herraa! Hän on hyvä,
iäti kestää hänen armonsä.
Kiittäkää jumalien Jumalaa,
kaikki te, jotka kunnioitatte häntä,
kiittäkää ja ylistäkää Herraa.
Iäti kestää hänen armonsä!

Tiistai

Viis. 15:1-3

Sinä, meidän Jumalamme, olet todellinen,
sinä olet hyvä ja pitkämielinen
ja hallitset kaikkea armeliaasti.

Vaikka tekisimme syntiä, kuulumme sinulle,
sillä me tunnustamme sinun valtasi.

Mutta me emme halua tehdä syntiä -
mehän tiedämme, että olemme sinun omiasi.

Sinun tuntemisesi on täydellistä vanhurskautta,
sinun voimasi käsittäminen on kuolemattomuuden juuri.

Keskiviikko

Sir. 36:1-7, 13-22

Armahda meitä, Valtias, kaikkeuden Jumala!

Pane kaikki kansat pelkäämään sinua!

Kohota kätesi vieraita kansoja vastaan,
anna niiden nähdä, mihin voimassasi pystyt.

Niin kuin heidän nähtensä osoitit pyhyytesi
sillä, minkä meille teit,

niin osoita meidän nähtemme mahtisi
sillä, minkä teet heille.

Tulkoot he tuntemaan sinut niin kuin me tunnemme,
tietäkööt, ettei ole muuta jumalaa kuin sinä.

Näytä jälleen merkkisi, tee uusia ihmeitä,
osoita kätesi mahti ja käsivartesi voima.

...

Kokoa yhteen kaikki Jaakobin heimot,

anna niiden asettua perintömaahansa entiseen tapaan.

Herra, armahda kansaa, joka on saanut sinulta nimensä,
Israelia, jonka olet pannut esikoisen asemaan.

Armahda pyhää kaupunkiasi,

Jerusalemia, asumukseksi paikkaa.

Täytä Siion mainetekojesi ylistyksellä,

pyhällä kunnialla oma temppelisi.

Vahvista sanasi niille, jotka aikojen alussa loit,
toteuta ennustukset, jotka lausuttiin sinun nimessäsi.

Palkitse ne, jotka panevat toivonsa sinuun,
tuo julki, kuinka oikeassa profeettasi ovat olleet.

Kuule, Herra, palvelijoidesi rukous,

sinä, joka olet armollinen kansallesi!

Silloin kaikki maan päällä ymmärtävät,

että sinä olet Herra, ikuinen Jumala.

Torstai

Sir. 45: 14–17

Aaronin ruokauhri poltetaan kokonaisuudessaan,
ja tämä tapahtuu päivittäin kaksi kertaa.

Mooses vihki hänet virkaan
ja voiteli hänet pyhällä öljyllä,
ja tästä tuli hänelle ja hänen jälkeläisilleen
ikuinen liitto, joka pysyy yhtä kauan kuin taivas.

Hänen tuli pappina palvella Jumalaa
ja siunata kansaa hänen nimessään.

Herra valitsi kaikkien joukosta juuri hänet
uhraamaan pyhiä polttouhreja,
suitsuttamaan suloisesti tuoksuvaan savua
muistutukseksi Herralle

ja kansan syntien sovitukseksi.

Käskyillään Herra antoi hänelle
vallan tulkita säädöksiä ja määräyksiä
ja opettaa säädökset Jaakobille,
saattaa Israelin tietoon Herran laki.

Perjantai

Dan. lis. C: 24–36

Miehet kävelivät liekkien keskellä laulaen kiitosta Jumalalle ja ylistäen Herraa. Asarja pysähtyi, puhkesi tulen keskellä puhumaan ja rukoili:

- Kiitetty ja ylistetty olet sinä, Herra,
meidän isiemme Jumala,
kunnioitettu on sinun nimesi ikuisesti!
Vanhurskasta on kaikki, mitä olet meille tehnyt,
kaikki sinun työsi ovat oikeat, suorat sinun tiesi,
kaikki sinun päätöksesi ovat oikeat.
Oikean tuomion sinä olet langettanut
kaikessa, minkä olet antanut kohdata meitä
ja isiemme pyhää kaupunkia Jerusalemia.
Oikein ja täydellä syyllä olet antanut kaiken tämän
kohdata meitä meidän syntiemme vuoksi.
Me olemme tehneet syntiä ja rikkoneet lakia,
luopuneet sinusta ja kaikin tavoin langenneet.
Me emme ole kuunnelleet sinun käskyjäsi,
emme ole niitä pitäneet emmekä eläneet niiden mukaisesti,
vaikka olet ne meille antanut, jotta meidän kävisi hyvin.
Kaiken, minkä olet antanut kohdata meitä
ja minkä olet meille tehnyt,
olet tehnyt oikein ja ansiomme mukaan.

Sinä olet luovuttanut meidät
väärämielisten vihollisten, vihamielisten pettureiden käsiin,
väärämielisen kuninkaan käsiin,
maailman kuninkaista kelvottomimman armoille.
Nyt emme pysty sanomaan sanaakaan puolestamme,
vaan häpeä ja pilkka on kohdannut meitä,
jotka palvelemme ja kumarramme sinua.

Nimesi tähden älä meitä tyystin hylkää,
älä pura liittoasi.
Ystäväsi Abrahamin tähden,
palvelijasi Iisakin tähden,
sinulle pyhitetyn Israelin tähden
älä ota meiltä pois laupeuttasi.
Heille kaikille olet luvannut,
että heidän jälkeläisensä tulevat lukuisiksi kuin taivaan tähdet,
kuin hiekanjyvät meren rannalla.

Lauantai

Bar. 3: 24–38

Katso, Israel, kuinka suuri on Jumalan asuinsija,
kuinka laaja on hänen valtapiirinsä!
Se on loputon, korkea ja mittaamaton.
Sinne syntyivät muinaisajan jättiläiset,
valtavan kokoiset, maineikkaat ja kokeneet soturit.
Mutta heitä Jumala ei valinnut,
ei hän heille avannut viisauden tietä,
ja niin ymmärryksen puute vei heidät tuhoon,
järjettömyys koitui heidän turmiokseen.

Kuka on noussut taivaalle ja siepannut sieltä viisauden,
kuka on tuonut sen alas pilvistä?
Kuka on mennyt meren tuolle puolen
ja etsinyt viisauden käsiinsä,
kuka on hankkinut sitä puhtaalla kullalla?

Ei ole ketään, joka tuntisi viisauden tien,
ei ketään, joka seuraisi sen polkua.
Vain hän, joka tietää kaiken, tuntee sen,
vain hän on ymmärryksellään sen tavoittanut,
hän, joka muovasi maan ikiajoiksi
ja täytti sen nelijalkaisilla eläimillä.
Hän lähettää valon, ja se lähtee matkaan,
hän kutsuu sitä, ja vavisten se tottelee.
Tähdet loistavat taivaalla
ja hoitavat riemuiten vartiotyötään.
Hän kutsuu niitä, ja ne sanovat: "Tässä olemme!"
Iloiten ne loistavat luojalleen.

Hän on meidän Jumalamme,
kukaan muu ei ole hänen vertaisensa.
Hän tuntee viisauden tien,
hän avasi sen palvelijalleen Jaakobille,
Israelille, jota hän rakasti.
Tämän jälkeen viisaus ilmaantui maan päälle
ja eli ihmisten keskuudessa.

Kirkolliset toimitukset

Kaste

Viis. 10:17-20

Hurskaat saivat siltä palkan vaivoistaan.
Se vei heidät tielle, jolla tapahtui ihmeitä,
se oli päivällä heidän suojanaan
ja loisti yöllä tähtien loimuna.
Se johdatti heidät Punaisenmeren poikki,
vei heidät vesimassojen välitse.
Mutta heidän vihollisensa se hukutti
ja viskasi sitten ylös synkistä syvyyksistä –
näin oikeamieliset saivat saaliikseen jumalattomien aseet.
He ylistivät laulaen pyhää nimeäsi, Herra,
yhteen ääneen he kiittivät suojaavaa kättäsi.

Sir. 39:16-22

Minkä Herra on tehnyt, on kaikki perin hyvää.
Kaikki, mitä hän käskyy, tapahtuu ajallaan.
Ei ole mieltä kysyä: ”Mikä tämäkin on, ja mitä varten?”
Kaikki selittyy aikanaan.
Herran sana pysäytti vedet paikoilleen,
hänen käskynsä loi vesien varastot.
Mitä hän tahtoo, se hänen käskystään toteutuu,
hänen pelastustyölleen ei kukaan voi panna rajoja.
Kaikkien teot ovat hänen edessään,
mikään ei jää hänen silmiltään salaan.
Hänen katseensa ylittää yli aikojen alun ja lopun,
eikä mikään ole hänelle käsittämätöntä.
Ei ole mieltä kysyä: ”Mikä tämäkin on, ja mitä varten?”
Kaikki on luotu omaan tehtäväänsä.

Hänen siunauksensa peittää maan kuin virran vedet,
tulvan lailla se virvoittaa kuivan maan.

Konfirmaatio

Sir. 2:1-6

Poikani, jos ryhdyt palvelemaan Herraa,
ole valmis siihen, että sinua koetellaan.
Ole vilpitön, pysy lujana
äläkä hätäännä, kun joudut ahdinkoon.
Pysy lähellä Herraa, älä päästä hänestä irti,
niin lopulta kaikki käy parhain päin.
Ota vastaan kaikki, mikä osallesi tulee,
ole kärsivällinen, kun sinua nöyryytetään.
Kulta koetellaan tulessa,
Jumalan valitut nöyryytyksen ahjossa.
Kun sairaus tai köyhyys ahdistaa, luota häneen.
Luota häneen, niin hän pitää sinusta huolen,
pysy oikeilla teillä ja pane toivosi häneen.

Sir. 6:23-31

Kuule minua, poikani, ota neuvoni vastaan,
älä torju minun ohjeitani.
Pane jalkasi viisauden kahleisiin,
ota kaulaasi sen rengas.
Köyristä hartiasi ja kanna sitä,
älä halveksi sen kahleita.
Tavoittele sitä koko sielustasi,
koko voimastasi noudata sen teitä.
Kysele ja etsi, se kyllä antaa itsensä ilmi,
ja kun se on käsissäsi, älä päästä irti,
sillä lopulta löydät levon, jonka se antaa,
ja se kääntyy sinun iloksesi.
Sen kahleista tulee vankka varustuksesi,
sen kaularenkaasta juhlapuku.
Sen ies on kultainen korusi,
sen kahleista on tullut purppurapunos.
Sinä puuet sen yllesi kunnian puvuksi,
painat päähäsi riemun seppeleeksi.

Kirkon yhteyteen ottaminen

Sir. 18:1-7

Hän, joka elää ikuisesti,
on luonut kaiken mitä on.
Herra yksin on vanhurskas, ei kukaan muu.
Ei ole muuta jumalaa kuin hän.
Hän ohjaa maailmaa kädellään,
ja kaikki tapahtuu hänen tahtonsa mukaan.
Hän hallitsee kaikkea mahdollaan
ja erottaa pyhän epäpyhästä.
Kukaan ei ole saanut kykyä selvittää hänen teitään –
kuka pystyisikään tutkimaan hänen suuria tekojaan?
Kuka voisi mitata hänen valtavaa voimaansa,
kuka kertoa, kuinka rajattomasti hän armahtaa?
Mitään ei voi ottaa pois eikä lisätä,
Herran ihmeteosta ei voi päästä perille.
Kun ihminen saa selvityksensä päätökseen,
hän on päässyt vasta alkuun,
ja työnsä lopettaessaan hän on hämmentynyt.

Sir. 1:11-18

Jumalanpelko on ylistyksen ja ylpeyden aihe,
ilon lähde ja riemun seppel.
Jumalanpelko täyttää sydämen ilolla,
se tuo onnen, riemun ja pitkän iän.
Jumalanpelko on Herran lahja,
se pitää askeleet rakkauden poluilla.
Jumalaa pelkäävän käy lopulta hyvin,
kuolinpäivänään häntä ylistetään.

Viisauden alku on Herran pelko,
jo äidinkohdussa on viisaus annettu häneen uskoville.
Ihmisten pariin se on tehnyt iäti pysyvän pesänsä,
heidän jälkeläisensä on uskottu sen huomaan.
Viisauden täyttymys on Herran pelko,
viisaus juovuttaa seuraajansa hedelmillään.
Se täyttää heidän kotinsa aarteillaan
ja heidän varastonsa antimillaan.
Viisauden seppel on Herran pelko,
siitä versovat rauha ja terveys.

Avioliittoon vihkiminen

Viis. 8: 2-9

Viisauteen minä rakastuin,
sitä tavoittelin nuoruudestani asti,
sen pyrin kihlaamaan morsiamekseni.
Minä rakastuin sen kauneuteen.
Viisaus on jaloa, ylivertaista syntyperää,
sillä se elää Jumalan luona
ja kaikkeuden valtias rakastaa sitä.
Jumala on vihkinyt sen salaiseen tietoonsa,
ja se ottaa osaa Jumalan suuriin tekoihin.
Rikkautta arvostetaan ja tavoitellaan,
ja mikä on suurempaa rikkautta kuin viisaus,
joka saa kaiken aikaan?
Jos jotain tehdään ymmärtäen ja taitavasti,
mikä muu sen takana on kuin viisaus?
Jos joku rakastaa oikeudenmukaisuutta,
se vaatii vaivaa ja ponnistelua,
hyveitä, joita juuri viisaus opettaa:
kohtuutta ja ymmärrystä, oikeamielisyyttä ja rohkeutta –
mitään niitä hyödyllisempää ei elämässä ole.
Jos joku haluaa laajentaa tietämystään,
niin viisaus tuntee menneet
ja niistä päättelee, mitä tulevaisuus tuo.
Se avaa mielmien salaisuudet
ja löytää arvoitusten ratkaisut.
Ennalta se tietää merkit ja ihmeet,
se tietää, mitä tuovat mukanaan
hetket ja aikojen vaiheet.
Niin minä päätin hakea vaimokseni viisauden
ja elää elämäni yhdessä sen kanssa.
Tämän näet tiesin:
Se auttaisi neuvoillaan minut menestykseen,
huolissa ja murheissa se lohduttaisi minua.

Sir.15:1-6

Näin tekee se, joka pelkää Herraa;
joka noudattaa lakia, tavoittaa viisauden.
Äidin lailla viisaus tulee häntä kohti
se ottaa hänet vastaan kuin nuori vaimo.
Se antaa hänelle syötäväksi ymmärryksen leipää,
oivalluksen vettä hän saa juodakseen.
Hän tukeutuu viisauteen eikä horju,
siihen hän turvaa eikä joudu häpeään.
Se korottaa hänet kumppaneita korkeammalle

ja kansankokouksessa avaa hänen suunsa.
Hän löytää ilon, hän saa riemun seppeleen,
ja viisaus lahjoittaa hänelle pysyvän nimen ja maineen.

Sir.36:27-31

Vaimon kauneus valaisee miehen kasvot,
suurempaa iloa ei miehellä ole.
Jos vaimo vielä puhuu hellästi ja lempeästi,
hänen miehensä on ihmisistä onnekkain.
Joka vaimon hankkii, hankkii omaisuudelleen perustan:
avun, kumppanin ja tukipylvään.
Jos ei ole aitaa, talo ryöstetään,
jos ei ole vaimoa, mies harhailee ja huokaa.
Kuka luottaa aseistettuun rosvoon,
joka kiertelee kaupungista kaupunkiin?
Samanlainen on mies, joka on vailla omaa pesää
ja yöpyy sinne, missä ilta hänet yllättää.

Hautaan siunaaminen

Bar. 3:1-8

"Herra, Kaikkivaltias, Israelin Jumala! Ahdistunut sielu, murheen murta-
ma henki huutaa sinua avukseen. Kuule meitä, Herra, armahda meitä,
sillä me olemme tehneet syntiä sinua vastaan. Sinä hallitset ikuisesti, me
katoamme ikiajoiksi." Herra, Kaikkivaltias, Israelin Jumala! Kuule kan-
samme kuolleitten rukous, vaikka he ovat tehneet syntiä sinua vastaan,
kuule heidän jälkeläisiään! Isämme eivät kuunnelleet Herraa, Jumalaansa,
ja siksi onnettomuudet yhä vainoavat meitä. Älä enää meidän päivinäm-
me muistele isiemme pahoja tekoja, muista nimesi ja voimasi! Sinä olet
Herra, meidän Jumalamme, me ylistämme sinua, Herra. Sinä laskit pelkosi
sydämeemme, jotta huutaisimme avuksi sinun nimeäsi ja ylistäisimme
sinua täällä vieraassa maassa. Me olemme puhdistaneet sydämemme kai-
kesta vääryydestä, jolla isämme rikkoivat sinua vastaan. Mutta täällä me
yhä olemme, vieraassa maassa, jonne meidät hajotit. Meitä pilkataan ja
kirotaan ja syytetään niiden vääryyksien vuoksi, joihin isämme syyllistyi-
vät hylättyään sinut, Herran, meidän Jumalamme."

Viis. 3:1-8

Mutta oikeamielisten sielut ovat Jumalan kädessä,
eikä mikään kärsimys enää ulotu heihin.
Ymmärtämättömien silmissä he ovat kuolleita,
ja heidän poismenoaan pidetään onnettomuutena,
heidän lähtöään täältä perikatona,
mutta he ovat päässeet rauhaan.
Ihmisten mielestä kuolema oli heille rangaistus,
mutta he olivat täynnä kuolemattomuuden toivoa.
Kevyesti heitä kuritettiin -
runsaasti heitä siunataan.
Jumala pani heidät kokeeseen
ja havaitsi heidät kelpollisiksi.
Niin kuin kultaa sulatusuunissa
hän tutki ja koetteli heitä,
niin kuin alttarilla poltettavan uhrilahjan
hän otti heidät vastaan.

Kun tilinteon hetki koittaa,
he loistavat kirkkaasti,
leimahtavat kuin kipinä olkilyhteessä.
He saavat hallintaansa maailman kansat,
he jakavat niille oikeutta,
ja Herra on iäti heidän kuninkaansa.

Bar. 3:32–4:2

Tähdet loistavat taivaalla
ja hoitavat riemuiten vartiotyötään.
Hän kutsuu niitä, ja ne sanovat: "Tässä olemme!"
Iloiten ne loistavat luojalleen.

Hän on meidän Jumalamme,
kukaan muu ei ole hänen vertaisensa.
Hän tuntee viisauden tien,
hän avasi sen palvelijalleen Jaakobille,
Israelille, jota hän rakasti.
Tämän jälkeen viisaus ilmaantui maan päälle
ja eli ihmisten keskuudessa.

Viisaus on Jumalan käskyjen kirja,
laki, joka on voimassa ikuisesti.
Kaikki, jotka seuraavat viisautta, saavat elää,
mutta ne, jotka sen hylkäävät, ovat kuoleman omat.
Käännä, Jaakob, tartu viisauteen,
kulje kohti valoa, joka siitä loistaa.

Sir. 18:8–14

Mikä on ihminen? Mihin hänestä on?
Mitä painaa hänen hyvyytensä tai pahuutensa?
Sadan vuoden ikää pidetään pitkänä
mutta kuolonunen pituus jää kaikilta määrittämättä.
Kuin hiekanjyvä, kuin pisara meressä
ovat vuotemme vähäiset yhden ikuisuuden päivän rinnalla.
Siksi Herra on kärsivällinen
ja vuodattaa hyvyyttään ihmisille.
Hän näkee ja tietää, kuinka kova heidän loppunsa on,
ja siksi hän on avokätinen laupeudessaan.
Ihmisen myötätunto ulottuu lähimmäiseen
mutta Herran laupeus kaikkeen mikä elää.
Hän nuhtelee, kasvattaa ja opettaa,
paimenen tavoin hän johtaa laumansa kotiin.
Hän armahtaa niitä, jotka ottavat kasvatuksen vastaan
ja auliisti noudattavat hänen käskyjään.

Sir. 38:16–23

Virratkoot kyöneleesi, poikani, kun suret vainajaa.
Valita suurta menetystäsi, viritä kuolinvirsi
ja vie hänet hautaan niin kuin kuolleet kuuluu viedä.
Älä lyö laimin hänen hautaamistaan.
Itke katkerasti, valita kiihkeästi
ja toimita valittajaiset, jotka ovat hänen arvoisensa

ja kestävät päivän tai kaksi, ettei tulisi puheita.
Sitten tyynty murheestasi.
Murhe voi olla kuolemaksi,
sydämen kärsimys vie voimat.
Ahdingossa on murhe mukana,
köyhän elämä on sydämelle kirous.
Älä jätä sydäntäsi murheen valtaan,
lakkaa suremasta ja muista omaa loppuasi.
Älä unohda tätä: ei kuollut palaa
etkä sinä häntä auta. Itsellesi vain teet vahinkoa.
Muista hänen osaansa. Se on sinunkin osasi:
"Eilen minä, tänään sinä."
Kun kuollut on saanut levon, levätköön hänen muistonsakin.
Tyynty siis, kun hänen henkensä on poissa.

Rippi

Viis. 15:1-4

Sinä, meidän Jumalamme, olet todellinen,
sinä olet hyvä ja pitkämielinen
ja hallitset kaikkea armeliaasti.

Vaikka tekisimme syntiä, kuulumme sinulle,
sillä me tunnustamme sinun valtasi.

Mutta me emme halua tehdä syntiä –
mehän tiedämme, että olemme sinun omiasi.

Sinun tuntemisesi on täydellistä vanhurskautta,
sinun voimasi käsittäminen on kuolemattomuuden juuri.

Sir. 28:2-7

Anna anteeksi lähimmäisellesi, kun hän tekee väärin,
niin saat itsekkin syntisi anteeksi, kun rukoilet.

Voiko sellainen ihminen, joka hautoo vihaa,
odottaa Herralta tervehtymistä?

Voiko ihminen, joka on armoton kaltaiselleen,
rukoilla, että saisi syntinsä anteeksi?

Jos hän, kuolevainen ihminen, jatkaa vihanpitoa,
kuka antaa anteeksi hänen syntinsä?

Ajattele loppuasi ja lakkaa kantamasta kaunaa,
muista, että kuolet ja katoat, ja elä käskyjen mukaan.

Pidä mielessäsi käskyt äläkä vihaa lähimmäistäsi,
muista liittoa, jonka Korkein solmi,
ja katso toisen ihmisen virheitä ymmärtäväisesti.